

Historia zmian w programie Norma EXPERT

Norma EXPERT 5.15.200 - maj 2024

Program główny:

1. Dodano filtry pozwalające wyświetlać elementy zmienione, dodane lub usunięte w trybie rejestracji zmian w kosztorysie.
2. Rozbudowano okno „Porównywanie pozycji” o możliwość prezentacji wyszczególnienia robót.
3. Dodano zestaw katalogów „Termomodernizacja”.
4. Mechanizm sprawdzania kosztorysów zyskał możliwość zapisania listy błędów w pliku MS Excel.
5. Dodano licznik znalezionych elementów przy wyszukiwaniu tekstu w różnych widokach programu.
6. Rozbudowano kartotekę mas jednostkowych o przeliczniki dla odpadów.
7. Wprowadzono minimalny rozmiar dla okna „Wybór obiektu z kosztorysu”.
8. W kosztorysach inwestorskich zmieniono domyślną dokładność liczenia wartości jednostkowych na dwa miejsca po przecinku.
9. Rozbudowano słowniki z nazwami kosztorysu i przedmiaru w oknie edycji strony tytułowej.
10. W oknie głównym programu uzupełniono opis opcji do przełączania trybu prezentacji wstążki poleceń między trybem klasycznym i uproszczonym.
11. Usprawniono nawigację po wyszukiwaniu pozycji wywołanym w polu „Podstawa”, w oknie „Wstawianie pozycji”.
12. W tym samym oknie dodano wiersz z informacjami o katalogu przy nawigacji po liście elementów.
13. Poprawiono kontrast tekstu w oknie „Wybór obiektu z kosztorysu” dla skórki „Sharp”.
14. Rozbudowano możliwości wyboru jednostki miary przy definiowaniu kluczy wykonawczych.
15. Usprawniono obsługę pozycji „Czas pracy rusztowań”. Na zakładce

„Rusztowania”, w polu „Pozycje w kosztorysie” wyświetlane będą tylko te elementy, które nie zostały powiązane z rusztowaniem.

16. Dodano komunikat informujący o zmianie początkowych danych pozycji przy wyszukiwaniu wywołanym przyciskiem „KNR” w oknie „Właściwości pozycji”.
17. W module „Wykonane roboty” usprawniono obsługę operacji „przeciągnij i upuść” przy definiowaniu rozliczeń w wierszach obmiarowych.
18. Poprawiono wyszukiwanie podstawy wyceny w cennikach CJP wywołane z poziomu okna właściwości pozycji.
19. Dodano pięć przykładowych przedmiarów na roboty związane z termomodernizacją obiektów.

Import/eksport:

- Import PDF został dostosowany do nowych szablonów wydruków zgodnych z wytycznymi Rozporządzeń Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r.
- Szereg usprawnień importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF i MS Excel.
- Przy eksporcie danych do pliku Excel dodano informacje o uzasadnieniu krotności.

Narzuty:

- Zaktualizowano domyślne wskaźniki narzutów na 2 kw. 2024.

Wydruki:

- Na karcie WYDRUKI rozbudowano zakładkę „Edycja danych” wstążki poleceń o możliwość zmiany szablonu i opcji elementu.
- Usprawniono zapis podstaw wyceny na wydrukach przy nietypowych szerokościach kolumny „Podstawa”.
- Zmieniono domyślne ustawienia wydruku dla kosztorysu inwestorskiego – wyłączono opcję "Drukować pełne wyrażenia obmiarów".
- Na wydruku „Klucze wykonawcze” przywrócono możliwość wydruku danych w kolumnie „j.m.”.

- Poprawiono wydruk opisu kosztorysu w szablonie przedmiaru/obmiaru.
- Usprawniono wydruk pogrubionych opisów.
- Poprawiono „łamanie” tekstu na wydruku „Tabela wartości elementów scalonych” przy aktywnej opcji „Wcięcia nazw podziałów”.

Menedżer kartotek:

- Przywrócono możliwość pobierania kursów walut z tabel NBP.

Import cenników:

- Dodano import cen utylizacji i transportu odpadów (Intercenbud).

Baza kosztorysów:

- Poprawiono obsługę bazy kosztorysów w przypadku napotkania uszkodzonego kosztorysu, którego nie można wczytać.

Harmonogram:

- Do opcji widoku „Gantt” dodano parametr „Przewijaj wykres do zaznaczonego miejsca”.
- Przyspieszono proces generacji zadań z kosztorysu. Znaczącą poprawę można zaobserwować w przypadku dużych plików.
- W oknie „Właściwości zasobu” umożliwiono wybór wcześniej zdefiniowanej w harmonogramie nazwy grupy.
- Poprawiono synchronizację daty rozpoczęcia projektu, która została wprowadzona przed generacją zadań z kosztorysu.
- Usprawniono definiowanie wyjątków w kalendarzu pracy harmonogramu.

BIM:

- Rozbudowano pomiar „Współrzędne” o możliwość ustawiania początku, przywrócenia oryginalnych współrzędnych oraz ustawienia dokładności prezentacji.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-56** Roboty eksploatacyjne zewnętrznych sieci kanalizacyjnych

[ATHENASOFT wyd. I 2024]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT-52 - poprawiono opis tekstowy katalogu.
- KNR-W 2-02 11 - poprawiono błędy w wyszczególnieniu robót.
- KNR 2-02 11 - uzupełniono i poprawiono modyfikacje.
- KNR 19-01 05 - poprawiono numerację pozycji i błędne warianty materiałowe.
- KNR K-05 0501 - poprawiono warianty materiałowe.

Norma EXPERT 5.15.100 - luty 2024

Program główny:

1. Wdrożono nowy typ zabezpieczenia programu za pomocą klucza software.
2. W oknie głównym i modułach programu zostały wyróżnione opisy aktywnej karty widoku wstążki poleceń oraz zakładki z nazwą kosztorysu lub projektu.
3. W dialogu „Wybór nakładu/Wybór ceny nakładu” umożliwiono zapis zdefiniowanego układu kolumn. Wcześniej ustawienia były zapamiętywane w jednej sesji programu.
4. Do wyszukiwarki poleceń „Napisz co chcesz zrobić” dodano opcję „Dopasuj ceny nakładów”.
5. Usprawniono obsługę mechanizmu „Dopasuj RMS do ceny jedn. pozycji...” po zaznaczeniu wybranych nakładów.
6. Ujednolicono prezentację stylu programu w oknach z komunikatami.
7. Poprawiono obsługę czcionki „Arial Narrow” w widokach programu.
8. Usunięto efekt przewijania widoku na początek po operacjach na ostatnich pozycjach w działach lub kosztorysie.
9. W oknie wstawiania pozycji umożliwiono prezentację cen robót w obiektach zabytkowych „CJRK” cennika „Ceny jednostkowe robót (Intercenbud)”.
10. Usprawniono wstawienie do kosztorysu pozycji z nakładami zawierającymi

kody klasyfikacji BIM.

11. Usprawniono obsługę opcji dodanych do paska szybkiego dostępu.
12. Przy kopiowaniu danych między kosztorysami uwzględniono kody klasyfikacji BIM przypisane do nakładów.
13. Ujednolicono prezentację kodu klasyfikacji na karcie widoku KOSZTORYS > Nakłady. Będzie pogrubiony tak jak pozostałe dane w wierszu pozycji.
14. Usprawniono kopiowanie pozycji w panelu nawigacyjnym na karcie widoku POZYCJE - po wykonaniu operacji będzie zaznaczana skopiowana pozycja.
15. Na karcie widoku POZYCIE poprawiono prezentację wartości w kolumnach RMS z narzutami.

Import/eksport kosztorysów:

- Umożliwiono edycję nazw szablonów arkuszy przy eksporcie kosztorysu do pliku MS Excel.
- Rozbudowano eksport do pliku Excela o możliwość przenoszenia nazw nakładów dodanych do opisu pozycji.
- Dodano informację o krotności wprowadzonej do pozycji.

Import PDF/Excel:

- W oknie „Otwórz kosztorys” dodano opcję „Konfiguracja zaawansowana”.
- Dodano możliwość importu danych z kolumny "Klasyfikacje".
- Umożliwiono import wydruku „Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych”.
- Szereg usprawnień importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF i MS Excel.

Nakłady:

- Usprawniono definiowanie kodu dostawcy bezpośrednio na widoku w kolumnie „Kod dostawcy”.

Narzuty:

- Zmieniono sposób wstawiania do kosztorysu wskaźników narzutów z informatorów cenowych. Przy domyślnych ustawieniach będą uwzględnione wszystkie narzuty (Kp, Z oraz Kz).

- Rozbudowano prezentację podsumowania kosztorysu o dane narzutów liczonych od wartości pozycji uproszczonych na poziomie działów kosztorysu.

Wykonane roboty:

- Usprawniono wydruk „Chronologii Robót” z podokresami.
- Do wydruku "W rachunku ilościowym" dodano kolumnę „Wartość ofertowa”.
- Umożliwiono zaznaczanie wszystkich pozycji skrótem CTRL+A na karcie widoku RACHUNEK ILOŚCIOWY.

Wydruki:

- Dodano nowe style wydruków zawierające szablony zgodne z wytycznymi Rozporządzeń Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r.
- Na karcie WYDRUKI rozbudowano zakładkę „Edycja danych kosztorysu” o edytory „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu” oraz „Założenia wyjściowe do kosztorysowania”.
- W nagłówku i w stopce wydruku ustawiono rozmieszczenie tekstu za pomocą spacji.
- Przetłumaczono opisy w oknie „Ustawienia eksportu do PDF”.

Menedżer katalogów:

- Usprawniono zmianę norm nakładów w trybie edycji tablicy.
- Poprawiono skalowanie okna „Edycja danych nakładu”.
- Skorygowano kopiowanie nakładów zawierających kody klasyfikacji BIM.
- Poprawiono zapis pozycji z klasyfikacjami do katalogu własnego.
- Usprawniono klonowanie i kopiowanie pozycji - po wykonaniu operacji będzie zaznaczana wstawiona pozycja.
- Poprawiono odświeżanie widoku po dodaniu kolejnej klasyfikacji do pozycji.
- Usprawniono obsługę dużych norm zawierających separator tysięcy.

Wstawianie pozycji:

- Poprawiono wstawianie pozycji uproszczonych z klasyfikacjami BIM do kosztorysu.
- Zmieniono rozmiar okna „Ustawienie normy”, w którym mógł się nie zmieścić kompletny tekst podpowiedzi.

BIM:

- Dodano możliwość pomiaru współrzędnych.
- Usprawniono obsługę opcji "Lokalizacja".
- Przywrócono możliwość zapisania zmiany nazwy obiektu w projekcie.
- Dodano przykładowy projekt „Athenasoft model.ifc”.

Harmonogram:

- Umożliwiono generowanie harmonogramu z kosztorysu zawierającego nakład bez jednostki miary.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-55** Hydroizolacje zespolone w technologii Remmers [ATHENASOFT wyd. I 2023].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 13-05 - 08-22 poprawiono normy R.
- KNR 7-29 - poprawiono komentarz.
- KNR AT-52 - uzupełniono modyfikacje.
- KNR AT-38 0502-01 - poprawiono materiały.
- KNR 2-02 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR 2-15 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR 2-17 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR 4-01 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR 5-08 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR 5-10 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.

Norma EXPERT 5.14.400 - listopad 2023

Program główny:

1. W menedżerze katalogów i oknie wstawiania pozycji dodano obsługę klasyfikacji BIM.
2. W oknie „Uaktualnij ceny w kosztorysie” dodano opcję „Aktualizuj poziom ceny, gdy cena bez zmian”. Umożliwia ona aktualizację poziomu cen nakładów i pozycji uproszczonych w sytuacji braku zmiany ceny między kosztorysem i używanym informatorem cenowym.
3. Usprawniono obsługę w trybie rejestracji zmian w przypadku próby edycji narzutów w usuniętych elementach kosztorysu.
4. Dodano możliwość zdefiniowania narzutu kosztorysu liczonego tylko od pozycji uproszczonych.
5. Poprawiono zawartość menu pozycji po zaznaczeniu opcji kosztorysu "Kalkulacja uproszczona".
6. Usunięto efekt przewijania widoku na karcie KOSZTORYS po operacjach na ostatnich pozycjach w dziale lub kosztorysie oraz po cofnięciu operacji.
7. W oknie wstawiania pozycji usprawniono automatyczne dopasowanie szerokości kolumny „Podstawa”.
8. Usunięto efekt niepełnego przekazywania podstawy cennika CJP z okna właściwości pozycji kosztorysu do okna wstawiania pozycji.
9. Usprawniono mechanizm zmiany wielkości liter w przypadku przejścia z opcji „WIELKIE LITERY” na „Jak w zdaniu”.

Przedmiary:

- Usprawniono wklejanie tekstu do wiersza przedmiarowego.
- Poprawiono obsługę klawisza ESC przy edycji wierszy obmiarowych.

Import PDF:

- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF i MS Excel.

Wydruki:

- Rozbudowano edycję nagłówek i stopek o możliwość wprowadzenia indywidualnych ustawień dla wydruków.
- W szablonach wydruków umożliwiono zmianę prezentacji pozycji scalonych i kalkulacji kosztów.
- W oknie edycji szablonu wydruku strony tytułowej dodano nową kontrolkę „Granica auto-przesuwania”. Usprawniono rozmieszczenie danych na wydruku, np. utrzymanie pól z podpisami inwestora i wykonawcy na dole strony.
- Umożliwiono usunięcie pogrubień w szablonach zestawień RMSO.
- Rozbudowano definiowanie poziomu cen na stronie tytułowej o możliwość pobierania z cenników przypisanych do kosztorysu.

Menedżer baz cenowych:

- Zmieniono nazwę wydawcy cenników z „OWEOB PROMOCJA Sp. z o.o.” na „SEKOCENBUD Sp. z o.o.”.
- Poprawiono zapis zmodyfikowanych danych wydawców cenników w menedżerze kartotek.

Wersja sieciowa programu:

- W module administracyjnym (Norma5Admin) usprawniono konfigurację lokalnej instalacji Normy EXPERT.
- Usprawniono działanie usługi klucza softwarowego AthSKWinSvc, która mogła się nie uruchamiać w nietypowych sytuacjach.

Menedżer katalogów:

- W menedżerze katalogów przywrócono możliwość zmiany norm w zaznaczonych nakładach w trybie edycji tablicy.

BIM:

- Zaktualizowano import projektów zapisanych w formacie IFC.
- W panelu „Lista” dodano możliwość eksportu do pliku MS Excel wyfiltrowanej listy z danymi obiektów projektu.

Harmonogram:

- Dodano mechanizm automatycznego budowania powiązań między zadaniami.
- Zoptymalizowano wygląd okna „Wybór kalendarza ze słownika”.
- Do menu podręcznego zadania zbiorczego dodano polecenie pozwalające powiązać automatycznie zadania podrzędne.
- Ujednolicono wygląd podpowiedzi zadań w „dymkach” na widoku GANTT oraz w panelu „Użycie zasobu”.
- Dodano polecenie pozwalające usunąć wszystkie nieużywane zasoby.
- Zoptymalizowano prezentację na wykresie Gantta krótkich zadań.
- W panelu „Użycie zasobu” dodano polecenie pozwalające ustawić maksymalny czas pracy zasobu dla całego zadania.
- W zadaniach zbiorczych umożliwiono usuwanie powiązań zdefiniowanych w zadaniach podrzędnych.
- Usprawniono generację harmonogramu z kosztorysu zawierającego „odpady” oraz nakłady bez nazwy.
- Poprawiono sortowanie w kolumnie „Nr”.
- Na karcie „Zasoby” okna „Właściwości zadania” ustawiono domyślne sortowanie po typie i nazwie.
- Usunięto efekt zmiany szerokość kolumny "Nr" po zatwierdzeniu zmiany nazwy zadania na widoku GANTT.
- Poprawiono wydruk arkusza zasobów.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-52** Systemy suchej zabudowy – płyty gipsowo-kartonowe [ATHENASOFT wyd. I 2023].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT XX - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR K-45 - zaktualizowano do II wydania (praktycznie nowy katalog).
- KNR 7-29 - dodano automatyczne modyfikacje.
- KNR AT-24 0403 - poprawiono tytuł pozycji.
- KNR 2-33 - dodano automatyczne modyfikacje.

- KNR BC-01 - dodano automatyczne modyfikacje.
- KNR 5-24 - dodano automatyczne modyfikacje.
- KNR 7-06 - dodano automatyczne modyfikacje.

Norma EXPERT 5.14.300 - sierpień 2023

Program główny:

1. **Moduł do harmonogramowania robót budowlanych** - dodano nową funkcjonalność pozwalającą zaplanować na osi czasu realizację inwestycji. Zadania można definiować bezpośrednio w module lub wygenerować na podstawie danych zawartych w kosztorysie. Harmonogram zawiera obsługę zasobów, co pozwala dokładnie zaplanować pracę dostępnych robotników, ilości niezbędnych materiałów oraz czas pracy sprzętu. Wbudowane mechanizmy kontrolne pozwalają prezentować przeciążenia zasobów na wykresie Ganta, w zestawieniu zadań oraz widoku użycia zasobów.
2. Rozbudowano zawartość menu pozycji na wstążce poleceń w widokach PRZEDMIAR/OBMIAR i KOSZTORYS.
3. Dodano opcję programu pozwalającą zmienić zaznaczanie zawartości komórki przy edycji.
4. Do wstążki poleceń karty PRZEDMIAR/OBMIAR i KOSZTORYS dodano zakładkę „Moduły”.
5. Usunięto efekt przewijania widoku, który mógł wystąpić przy tworzeniu pozycji scalonej.
6. Zaktualizowano ikonę „Intercenbud” na wstążce poleceń, która umożliwia wywołanie strony <https://www.intercenbud.pl>.
7. Usprawniono edycję cen jednostkowych pozycji uproszczonych na widoku KOSZTORYS > Pozycje.
8. Poprawiono obsługę wczytywania drugiego kosztorysu w tej samej sesji programu. Wyświetlenie okna modalnego w pierwszym pliku mogło doprowadzić do seryjnego wyświetlania komunikatów z ostrzeżeniem.
9. Dodano filtr pozycji aktywne/nieaktywne w panelu kosztorysu, na zakładce „Pozycje nakładu”.

10. Poprawiono obsługę anulowania operacji „Dopasowanie cen nakładów”, która mogła wywołać usunięcie ostatniej zmiany wprowadzonej do kosztorysu.
11. W wersji sieciowej Normy EXPERT umożliwiono zapis danych użytkownika w podkatalogu „Roaming”.
12. W panelu kosztorysu zmieniono opis zakładki z „Nakłady w katalogu” na „Dane pozycji w katalogu”.
13. W oknie wstawiania pozycji poprawiono zapis poziomego zagnieżdżenia katalogów w przypadku zmiany ustawień i zamknięciu dialogu bez wstawienia pozycji.

Import/eksport kosztorysów:

- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF i Excel.

Przedmiary:

- Usprawniono aktualizację obmiarów w przedmiarze z modelu BIM.

Narzuty:

- W ustawieniach programu zaktualizowano domyślne stawki narzutów, zgodne z prognozami na 3 kw. 2023.

Wydruki:

- W oknie „Drukuj”, przy liście elementów zestawu wydruków, dodano opcję „Wszystkie”.
- Poprawiono wydruk grafiki wstawionej do pola „Uwagi” strony tytułowej.
- Usprawniono aktualizację danych pobieranych z kosztorysu w edytorach tekstów: Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu, Założenia wyjściowe do kosztorysowania oraz Charakterystyka obiektu.
- Do opcji wydruku strony tytułowej dodano parametr „Tytuł dla danych Sporządził/Sprawdził w tabeli”, który umożliwia wydruk w jednym wierszu informacji z grupy „Sporządził/Sprawdził”.

Menedżer baz cenowych:

- Zoptymalizowano wyświetlanie zawartości cenników w menedżerze.
- Dostosowano import wskaźników narzutów z cennika Sekocenbud RMS 3/2023.
- Zoptymalizowano importy cenników do bazy programu.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-34** Technologia osuszania PRINZ - zakładanie nowych hydroizolacji poziomych w istniejących budynkach.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 7-09 - dodano automatyczne modyfikacje.
- KNR-W 7-09 - dodano automatyczne modyfikacje.
- KNR AT 34 do 59 - usprawniono współpracę z cennikami ICB.
- KNR BC-02 - poprawiono błędne teksty w wariantach materiałowych.
- KNR BC-02 05 - powielone pozycje zamieniono na podpozycje.
- KNR-W 2-02 0501 - poprawiono tytuły pozycji.

Norma EXPERT 5.14.200 - maj 2023

Program główny:

1. Waloryzacja cen – dodano listę wskaźników do wyboru w przypadku kilku wariantów wytypowanych przez portal INTERCENBUD.
2. W oknie właściwości pozycji uproszczonej umieszczono nowe pole z informacją o dacie wprowadzonej ceny.
3. Usprawniono seryjne wstawianie pozycji niekatalogowych – każda następna będzie wstawiana z obmiarem oraz j.m. pobranymi z poprzedniej pozycji.
4. Dodano kolumny „Od” i „Do” oraz zmieniono domyślne ustawienia na widoku PRZEDMIAR/OBMIAR > Działy.
5. W opcjach programu na zakładce Opcje użytkownika > Kosztorys ustawiono nawigację tabulatorem według naturalnej kolejności pól i opcji.

6. Ujednolicono obsługę przy wycenie kosztorysu na podstawie cenników INTERCENBUD z i bez narzutów.
7. Dodano wskaźniki narzutów na 2 kwartał 2023.
8. Poprawiono rozmieszczenie przycisków w oknie „Poziom cen”, które można wywołać przy konfiguracji opcji waloryzacji cen.
9. Dodano powiadomienie o nakładach RMS zapisanych w pliku przy konwersji przedmiaru na kosztorys.
10. Poprawiono opisy w oknie "Podsumowanie waloryzacji cen".
11. Uszczegółowiono treść komunikatu, który się wyświetla podczas przechodzenia dokumentu z trybu odczytu w tryb edycji.
12. Rozbudowano informacje o wersjach w oknie „Dostępność aktualizacji programu” o kwartał i rok wydania.
13. Poprawiono obsługę opcji „całość inwestora” w przypadku aktywnej pozycji „Nakłady inwestora > odliczane od kosztów bezpośrednich”.
14. W oknie „Wstawianie pozycji” umożliwiono korygowanie liczby porządkowej pozycji, gdy zaznaczona jest opcja „Pozycje numerowane ręcznie”.
15. Poprawiono opcję zapisu działu w formie kosztorysu („Zapisz jako kosztorys”) w przypadku, gdy nazwa pliku przekracza 260 znaków.
16. Usprawniono obsługę polecenia „Półka wydań BzG” po dodaniu do paska szybkiego dostępu.
17. Poprawiono przenoszenie zawartości kolumny „Lp.” przy kopiowaniu danych z widoków zestawień RMSO do innych programów np. MS Excel.
18. Usunięto niepotrzebny komunikat informujący o dostępnej aktualizacji, w przypadku braku właściwej wersji w kluczu sprzętowym.
19. Poprawiono przenoszenie danych dostawców (kodu i nazwy) z kartoteki do kosztorysu.
20. Wyeliminowano efekt przewijania kosztorysu po bezpośredniej edycji np. opisu pozycji na widoku.
21. Poprawiono obsługę opcji „Całość inwestora” przy kopiowaniu pozycji.
22. Usprawniono obsługę zmian wprowadzonych do kosztorysu, który został wczytany w trybie „tylko do odczytu”.
23. Skorygowano wyliczanie materiałów inwestora od materiałów

pomocniczych po zmianie obmiaru pozycji.

Import cenników:

- Poprawiono wczytywanie wskaźników narzutów po imporcie cen poprzez wskazanie pliku cennika RMS Sekocenbud zapisanego w formacie *.MDB.

Import/eksport kosztorysów:

- W formacie *.ath został uwzględniony zapis źródła oraz daty ceny.
- Wprowadzono usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formatach PDF i Excel.

Przedmiary:

- Poprawiono definiowanie sum częściowych i obliczeń pomocniczych. Z wierszy obmiarowych nie będą usuwane wprowadzone wcześniej kategorie.
- Usprawniono kopiowanie wierszy obmiarowych z kategoriami. Obsługa została powiązana z opcją programu „Kopiuj kategorie przy wstawianiu pozycji z kosztorysów”.

Narzuty:

- W kosztorysach bez działów z ustawioną opcją „VAT liczony > w działach” dodano komunikat informujący o błędnej konfiguracji.
- Usprawniono obsługę opcji „Stawka z wartości” w oknie właściwości narzutu procentowego.

Wydruki:

- Umożliwiono indywidualne ustawienie orientacji stron dla poszczególnych wydruków.
- Przyspieszono pierwsze załadowanie karty WYDRUKI po uruchomieniu programu.
- Skorygowano zapis „SŁOWNIE” wartości kosztorysu na wydrukach.
- Poprawiono rozmieszczenie danych na wydruku strony tytułowej. Nieuzupełnione pola w oknie edycji nie będą generować pustych wierszy na wydruku.

- Poprawiono zapis ustawień własnych marginesów.
- W trybie rejestracji zmian usprawniono wydruk działów usuniętych z kosztorysu.
- Uzupełniono wydruk opisów podstawy wyceny w przypadku kosztorysów z ustawioną opcją „Pozycje numerowane działami”.
- Poprawiono prezentację podsumowań szczegółowych zestawień RMS na wydrukach w trybie rejestracji zmian.

Menedżer katalogów:

- Dodano prezentację j.m. na poziomie tablic w oknie wstawiania pozycji i menedżerze katalogów.
- Przy edycji katalogu własnego w kolumnie "Wariant" dodano listę dostępnych wariantów.
Menedżer baz cenowych:
- Zoptymalizowano wywołanie okna menedżera cenników. W czasie ładowania modułu będzie pojawiał się opis „Trwa uruchamianie...”.
- Zablokowano możliwość edycji i usuwania cenników znanych wydawców z poziomu końcówki sieciowej SQL.

Wycena kosztorysu:

- Zmieniono wyświetlanie opisów stawek robocizny podczas wyceny kosztorysu na podstawie cenników RMS Intercenbud. W nazwie będzie dodatkowo wyświetlana (w nawiasie) informacja o regionie.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-59** Izolacje natryskiwane z pianek PUR [ATHENASOFT wyd. I 2023]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR-W 10 2209 - poprawiono pomyłone kategorie gruntów i klasy wałów.
- KNR AT-11 - powielone pozycje zamieniono na podpozycje.
- KNR-W 2-02 2129 - poprawiono opisy pozycji.
- KNR-W 2-18 0706 - powielone tablice zamieniono na warianty.

- KNR AT-42 03-10 - powielone pozycje zamieniono na modyfikacje.
- KNR 2-01 0127 - powielone tablice zamieniono na modyfikacje.
- KNR 2-01 04214 - powielone tablice zamieniono na modyfikacje.
- KNNR 4 1707, 1708 - powielone tablice zamieniono na warianty.
- KNR-W 2-02 0604, 0605 - poprawiono materiały.
- KNR AT-53 0302 - poprawiono j.m. na m2.
- TZKNBK - w wielu katalogach poprawiono numerację pozycji i prezentację numeru przy przeglądaniu katalogu.

Norma EXPERT 5.14.100 - luty 2023

Program główny:

1. Umożliwiono wycenę kosztorysu według wskaźników waloryzacji cen nakładów INTERCENBUD.
2. Dodano e-wydania magazynu „Buduj z Głową” (PDF). Na wstążce poleceń, w sekcji „Zasoby” pojawił się przycisk „Półka wydań BzG”.
3. Wprowadzono opcję umożliwiającą prezentację podsumowań działów na widoku KOSZTORYS > Nakłady.
4. Przy zamykaniu programu wyświetlany będzie komunikat informujący o dostępności nowej wersji.
5. W oknie "Zapisz kosztorys" skorygowano opis opcji dostępnej przy eksporcie do formatu MS-Project.
6. Zaktualizowano zawartość formularza rejestracji oprogramowania.
7. Zmieniono obsługę programu przy nietypowych ustawieniach zapisu kopii awaryjnych „Kopia awaryjna co: 0 minut”.
8. Do karty widoku POZYCJE dodano kolumnę "Komentarz".

Import/eksport kosztorysów:

- W eksporcie do pliku Excela skorygowano formuły w tabeli elementów scalonych.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie

PDF i Excel.

Wydruki:

- Dodano opcję usprawniającą wydruk kosztorysu w trybie rejestracji zmian.
- Do opcji wydruków „Tabela elementów scalonych” i „Tabela wartości elementów scalonych” – dodano parametr pozwalający wprowadzać wcięcia w nazwach podziałów.
- Poprawiono wydruk długich wierszy obmiarowych w przypadku poziomej orientacji papieru.

Import cenników:

- Rozbudowano import cenników INTERCENBUD o sprzęt dostawców.
- Dostosowano import cenników Sekocenbud RMS oraz wskaźników narzutów do zmian wprowadzonych przez wydawcę w wydaniu 1/2023.
- Uaktualniono treść komunikatu informującego o problemach z logowaniem do serwisu INTERCENBUD.

BIM:

- Poprawiono zapis informacji w pliku IFC o pozycjach, w których użyto obiektów IFC.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-49** Bariery drogowe i mostowe Saferoad.
- **KNR AT-60** Czyszczenie powierzchni metodą ablacji laserowej.

Norma EXPERT 5.13.400 - listopad 2022

Program główny:

1. Umożliwiono prezentację w panelu kosztorysu zasad przedmiarowania dla pozycji z podstawowej bazy programu. Dotychczas obsługiwane były w tym panelu tylko katalogi własne użytkowników.
2. Dodano opcję programu pozwalającą wyłączyć na widokach wyróżnianie

zerowych, ujemnych i niepoprawnych wartości.

3. Wdrożono nową wersję kanału RSS na stronie startowej z możliwością filtrowania wiadomości.
4. Umożliwiono zmianę kolejności rekordów w oknie „Załączniki do kosztorysu”.
5. Zmieniono domyślną obsługę skrótu Ctrl+P, który będzie wywoływał okno „Drukuj” a nie jak wcześniej wydruk widoku.
6. W drzewie elementów okna wstawiania pozycji poprawiono prezentację wyników po wyszukiwaniu.
7. Usprawniono edycję długich opisów na karcie POZYCJE i NAKŁADY po włączeniu widoku skróconego.
8. Poprawiono nawigację z poziomu okna „Sprawdzanie” do elementów kosztorysu, które na danym widoku nie były wyświetlane przy ustawionym filtrowaniu.
9. Zmieniono obsługę skrótu Ctrl+A na karcie KOSZTORYS. Po zaznaczeniu na widoku dowolnej pozycji Ctrl+A spowoduje podświetlenie tylko pozycji, natomiast po zaznaczeniu działu podświetlanie całego kosztorysu.
10. Usprawniono edycję kodów CPV zapisanych w oknie właściwości działu lub strony tytułowej.
11. Poprawiono odświeżanie podsumowania w panelu kosztorysu po zaznaczeniu na widoku nakładu, wiersza obmiarowego lub pozycji informacyjnej.
12. W oknie edycji strony tytułowej umożliwiono zmianę wielkości liter w polach z adresem.
13. Uzupełniono wyróżnianie czerwoną czcionką zerowych, ujemnych i niepoprawnych wartości w dolnym panelu na zakładce „Przedmiar/Obmiar” i „Pozycje nakładu”.
14. W oknie edycji danych strony tytułowej zmodyfikowano opis pola na zakładce „Kody robót wg CPV”.
15. Usprawniono domyślne sortowanie RMS na karcie NAKŁADY.
16. W menedżerze katalogów zmieniono skrót klawiszowy dla polecenia "Zwiń/Rozwiń opisy" (Ctrl+R).
17. Umożliwiono uruchamianie menedżera cenników w trybie „AnyCPU” na

końcówce sieciowej współpracującej z bazami MS SQL.

Import cenników:

- Dodano możliwość importu online cen pracy sprzętu z narzutami wydawnictwa INTERCENBUD.
- Wprowadzono dynamiczne dopasowanie opisów cenników ICB w zależności od rozpoznanych i wybranych do importu plików.
- Poprawiono import cenników własnych z Normy PRO zawierających dane w kolumnach „Cena min.” i „Cena maks.”.
- Umożliwiono import wskaźników narzutów wydawnictwa ORGBUD-Serwis bezpośrednio z pliku *.txt.
- Poprawiono rozpoznanie poziomu cennika, w przypadku jego zapisu z użyciem znaku " / ".

Import/eksport:

- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF, MS Excel.
- Zmieniono ikonę oraz opis importera obsługującego pliki PDF i Excel.
- Zmieniono domyślne ustawienia przy imporcie plików z Excela - została wyłączona opcja "Nagłówek na każdej stronie".
- W eksporcie kosztorysu do formatu wymiany MS-Project poprawiono zapis danych o rozliczeniu wykonanych robót.

Przedmiary:

- Dodano opcję prezentacji widoku przedmiar/obmiar "Dodawaj spacje przy symbolach matematycznych".
- W plikach typu „Przedmiar/Obmiar” zmieniono domyślny układ tabelaryczny karty widoku „POZYCJE” – zostały usunięte kolumny „Cena jednostkowa” i „Wartość”.
- Usprawniono edycję komentarzy obmiarów w kolumnie „Podstawa” na widoku oraz zakładce „Przedmiar” panelu kosztorysu.
- Ustawiono sortowanie wg wartości liczbowych w podpowiedziach do odwołań obmiarów pozycji.

- Poprawiono obsługę polecenia „Zeruj obmiary” w przypadku pozycji zawierających odwołania do obmiarów innych pozycji.

Wydruki:

- Do narzędzi szablonu strony tytułowej dodano pole „Opis kosztorysu”.
- Dodano obsługę znaku nowej linii „\n” przy edycji opisu nagłówka kolumny.
- Na wydruku „Tabela elementów rozliczeniowych” poprawiono prezentację podsumowania pozycji zawierającego informacje o rozliczeniu w innej pozycji.
- Dodano opcję pozwalającą wydrukować przedmiar/obmiar bez spacji przy symbolach matematycznych.

BIM:

- Usprawniono definiowanie komentarzy do obiektów z poziomu okna dialogowego.

LCC:

- Umożliwiono zapis ustawienia szerokości panelu bocznego na karcie widoku "Utrzymanie".

Nowe katalogi:

- **KNR K-45** System odwodnienia dachu i obróbki blacharskie z blachy tytan-cynk RHEINZINK [KOPRIN 2011]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR 1 - dodano modyfikacje - dodatki za zmianę grubości, głębokości, objętości itp.
- KNNR 2 - dodano modyfikacje - dodatki za zmianę wysokości, grubości itp.
- KNR-W 2-02 1021 - poprawiono błędną liczbę malowań w pozycjach 01 i 02.
- KNNR 3 - dodano modyfikacje - dodatki za transport na większe odległości.
- KNNR 4 - dodano modyfikacje - dodatki za zmianę długości, głębokości,

wysokości, liczby warstw itp.

- TZKNBK IV - 437 - poprawiono jednostkę miary na m (błąd w druku, było m3).
- KNNR 5 - dodano modyfikacje - dodatki za zmianę grubości, liczby pomiarów, prób itp.
- KNNR 6 - dodano modyfikacje - dodatki za transport na większe odległości.
- KNNR 8 - dodano modyfikacje - dodatki za zmianę liczby osprzętu, osób itp.
- KNR 2-10 dodano modyfikacje - dodatki za zmianę grubości, głębokości, objętości itp.
- KNR 2-22 dodano modyfikacje - dodatki za zmianę grubości, głębokości, liczby warstw itp.
- KNR 9-29 0305, 0315 0319 - poprawiono zakresy ...do 5 m2 i ...ponad 5 m2 w pozycjach 02 i 03.

Norma EXPERT 5.13.300 - sierpień 2022

Program główny:

1. Dodano możliwość zerowania obmiarów w zaznaczonych pozycjach.
2. Rozbudowano import PDF o obsługę przedmiarów i kosztorysów zapisanych w formatach programu MS Excel (*.xls, *.xlsx, *.csv). Dostępny edytor szablonów umożliwia przypisywanie nie tylko kolumn, ale również wierszy zawierających obmiary, działy, pozycje oraz nakłady.
3. Dodano możliwość importu cenników własnych zapisanych w bazach cenowych programu Norma PRO.
4. W oknie „Wstawianie pozycji” usprawniono obsługę wyszukiwania w części opisowej katalogów przy nawigacji po grupie „Wyniki wyszukiwania”.
5. Dodano obsługę nowego formatu "3.0" cenników RMS Intercenbud.
6. Rozbudowano możliwości zmiany grubości linii w edytorze szablonów wydruków.
7. W ustawieniach programu zaktualizowano domyślne stawki narzutów zgodne z prognozami na 3 kw. 2022.

8. Dostosowano obsługę menedżera cenników do pracy na systemach 64 bit z zainstalowanym pakietem MS Office w wersji 32 bit.
9. Zablokowano możliwość używania niedozwolonych znaków w nazwach eksportowanych szablonów wydruków.
10. Poprawiono wyświetlanie opisów w wierszu „Pozycja katalogu” w oknie „Wstawianie pozycji”.
11. Usprawniono przenoszenie podziału strony z edytorów tekstu do pełnego wydruku.
12. Zmieniono obsługę separatora tysięcy przy kopiowaniu danych z widoków programu do schowka. Dzięki temu dane liczbowe z separatorem po wklejeniu do arkusza MS Excel są rozpoznawane jako wartości.

Import PDF:

- Usprawniono rozpoznawanie pozycji przy imporcie kosztorysu inwestorskiego z programów Zuzia/Bimestimate.
- W edytorze szablonów użytkownika zablokowano możliwość definicji nakładów, gdy typem dokumentu jest "Przedmiar".
- Poprawiono wczytywanie kosztorysów z programu Rodos. Pozycje bez nakładów są rozpoznawane jako "Uproszczone".

BIM:

- Usprawniono wyświetlanie nietypowych obiektów na widoku 3D zapisanych pliku *IFC.
- Poprawiono nawigację między kosztorysem i obiektami w przeglądarce BIM po zastosowaniu filtra "Niedodane".

Wykonanie robót:

- Zmieniono obsługę przy kopiowaniu obmiarów na karcie "Wykonane roboty" - nie będzie uwzględniana cena z pozycji źródłowej.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-35** Montaż rurociągów z rur stalowych i miedzianych wykonywanych metodą zaprasowywania [ORGBUD-SERWIS wyd. I 2021]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNP 01 do 18 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR 2-31 - poprawiono w opisie tekstowym błędne numery tablic.
- ZN-97/TP S.A.-039 i -040 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR 0-19 1024-06 i 07 - poprawiono tytuły pozycji i normy zużycia.

Norma EXPERT 5.13.200 - maj 2022

Program główny:

1. Dodano okno z podsumowaniem wyceny kosztorysu.
2. Rozbudowano możliwości wyszukiwania "prostego" w oknie wstawiania pozycji. Wyszukiwanie będzie można ograniczyć do wskazanego katalogu, rozdziału lub tablicy.
3. Dodano edytor licencji dla kontroli uprawnień importu bazy Intercenbud oraz cenników innych wydawców.
4. Umożliwiono wywołanie okna „Lista cenników” z poziomu paska informacyjnego.
5. W oknie wstawiania pozycji dodano możliwość wyszukiwania w części opisowej katalogów.
6. Dodano opcje pozwalającą wyświetlać skrócone lub pełne nazwy nakładów oknie "Wybór ceny nakładu/Wybór nakładu".
7. Uzupełniono opis podpowiedzi w poleceniu „Dodaj pozycję uproszczoną...”.
8. Do zakładki „Nakłady w katalogu” w panelu kosztorysu dodano wiersz z opisem pozycji.
9. W oknie wstawiania pozycji poprawiono wyświetlanie podpowiedzi (hint'ów) po ukryciu opisów w drzewie elementów.
10. Zmieniono obsługę przy podmianie pozycji w kosztorysie z poziomu okna właściwości. Po wybraniu nowej pozycji będzie aktywny przycisk OK a nie jak wcześniej KNR.
11. Ustawiona szerokość panelu z listą kosztorysów na stronie startowej będzie stale pamiętana a nie jak dotychczas w jednej sesji programu.
12. Usprawniono obsługę opcji w grupie „Na podstawie” w oknie „Uaktualnij

ceny w kosztorysie”.

13. Zmieniono prezentację filtrów widoków na zakładce „Widok” wstążki poleceń karty PRZEDMIAR/OBMIAR i KOSZTORYS.
14. Zmieniono nawigację poleceniem „Idź... do...” z poziomu karty NAKŁADY – będzie prezentowana cała pozycja, w której jest dany RMS, pod warunkiem, że zmieści się na ekranie.
15. Rozbudowano obsługę pola „Przesunięcie” w oknie „Przesuń działą” o walidację ilości działów w kosztorysie.
16. W edytorach „Charakterystyka obiektu”, „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu”, „Założenia wyjściowe do kosztorysowania” uzupełniono tłumaczenia opisów w oknie „Numerowanie linii”.
17. W oknie głównym programu został usunięty przycisk autoukrywania wstążki poleceń.
18. Zaktualizowano zapisy w programie dotyczące:
  - o Rozporządzenia z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym;
  - o Rozporządzenia z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.
19. Przyspieszono wyświetlenia panelu nawigacyjnego „KNR” przy obsłudze bazy danych MSSQL.
20. W panelu kosztorysu na zakładce „Pozycje nakładu” dodano kolumnę „Podstawa” oraz ujednolicono wyrównanie.
21. Usprawniono nawigację w panelu nawigacyjnym – wybrany dział/pozycja będzie wyświetlany bezpośrednio pod nagłówkami kolumn.
22. Zmniejszono minimalne rozmiary okna głównego programu.
23. Zmieniono obsługę budowania plików do optymalizacji wyceny. Nie będą tworzone w czasie importu cenników.
24. Poprawiono prezentację rejestracji zmian na karcie Nakłady w kosztorysach złożonych.

25. Poprawiono skalowanie czcionki na liście z wynikami wyszukiwania w oknie "Wstawianie pozycji".
26. Usunięto powielanie się ikon bazy kosztorysów na pasku zadań systemu MS Windows. Taka sytuacja mogła wystąpić po próbie wczytania uszkodzonego kosztorysu.
27. W panelu kosztorysu na zakładce „Opis robót” poprawiono prezentację po zaznaczeniu nakładu w pozycji.
28. Przy zmianie modyfikacji dodano przycisk pozwalający dołączyć poprzedni opis.
29. Poprawiono adres w pomocy do Internetowego Systemu Aktów Prawnych.

Import PDF:

- Przy obsłudze importera użytkownika dodano możliwość wyboru formatu konwersji podstaw pozycji.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Przedmiary:

- Usprawniono edycji wierszy obmiarowych w panelu kosztorysu na zakładce Przedmiar/Obmiar.
- Poprawiono wyświetlanie podpowiedzi z listą pozycji, wzorów lub zdefiniowanych stałych przy edycji obmiaru. Mogło ich brakować w przypadku, gdy przed symbolem # były komentarze w nawiasach {}, spacja lub operatory ^<>=.

Narzuty:

- Na karcie NAKŁADY dodano możliwość usuwania nieużywanych indywidualnych kosztów zakupu / transportu.
- Zmieniono obsługę opcji „wg Rozp. MRiT z dn. 20.12.2021”. Nie będzie automatycznie wyłączana po wprowadzeniu zerowej stawki kosztów pośrednich.
- Dodano nowe wartości wskaźników narzutów.
- Poprawiono odświeżanie po zmianie źródła w oknie wskaźników narzutów.

Wydruki:

- Dodano „Opcje kosztorysu” do zakładki „Edycja danych” wstążki poleceń na karcie WYDRUKI.
- Usprawniono edycję wiersza z nagłówkami tabeli.
- Zablokowano możliwość wywołania okna "Znajdź" przyciskiem ESC na karcie WYDRUKI.
- Poprawiono wydruk podsumowania kosztorysu z kolumną "Uproszczone".
- Usprawniono wyświetlanie okna "Edycja aktywnego stylu" przy pracy na dwóch monitorach.
- Poprawiono automatyczne przenoszenie kolumny "Kz" z widoku na wydruk tabeli elementów scalonych.
- Przywrócono możliwość pobierania do wydruku czcionki ustawionej w szablonie tabelarycznym.
- Poprawiono prezentację w kolumnie „Wsp. norm” na wydrukach zestawień RMS.

Import cenników:

- Wdrożono 64 bitową wersję menedżera cenników.
- Dodano 64 bitowe importy cenników.
- Do dodatkowych opcji zakładki „Ceny” wstążki poleceń dodano polecenie do importu bazy Intercenbud.
- Odblokowano edycję poziomu cen w oknie „Import cennika”. Będzie dostępna tylko dla cenników, których poziom cen jest określany na podstawie daty pliku cennika źródłowego.

BIM:

- Umożliwiono import plików z konfiguracją projektu zapisaną w formacie MS Excel (*.xls, *.xlsx) przygotowaną przez użytkownika. Taki dokument ułatwi standaryzację danych w obsługiwanych projektach.
- Dodano możliwość definiowania nowych typów właściwości:
  - złożonych (z lista właściwości),
  - z listą wartości,
  - enumeracja.

- Dodano obsługę właściwości złożonych. Właściwości zawarte w złożonych można przekazać do kosztorysu, prezentować w panelu „Lista”, dodawać do materiałów lub wymiarów.
- Usprawniono wczytywanie materiałów z projektów zapisanych w formacie IFC 4.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-53** Systemy ociepleń Termo Organika [ATHENASOFT wyd. I 2022]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR 8 - poprawiono błędne normy materiałów pomocniczych.
- KSNR 6 do 11 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNNR-W 3 1204 - poprawiono alternatywne materiały w tablicy.
- KNKRB 6 1405 - poprawiono podwójne nakłady i alternatywny sprzęt.

Norma EXPERT 5.13.100 - luty 2022

Program główny:

1. **Dodano mechanizm dopasowania cen jednostkowych lub norm nakładów do wartości pozycji.**
2. **Rozbudowano formularz kalkulacji kosztorysu o informację o cennikach.**
3. **Do opcji szukania cen dodano parametr „Przyspiesz wycenę kosztem pamięci” pozwalający zoptymalizować proces wyceny kosztorysu.**
4. **Rozbudowano funkcjonalność słownika klasyfikacji o możliwość edycji danych i import nowych klasyfikacji.**
5. **Dodano mechanizm logowania do konta ATH ID, który jest niezbędny do importu cenników online z serwisu INTERCENBUD (główne okno programu, opcje programu, menedżer cenników, okna "Import cenników" i „Import wskaźników narzutów”).**

6. Umożliwiono budowanie struktury działów na podstawie SST BZDDiM bez odnośników do kodu głównego.
7. Rozbudowano możliwości zmiany tekstów na widokach - nowy parametr „Szukaj tylko w zaznaczonych”.
8. W oknie „Otwórz kosztorys” dodano filtr „Norma” pozwalający wyświetlić pliki w formatach: *.kstx; *.prdx; *.ath; *.kst; *.prd; *.xml.
9. Umożliwiono zmianę miejsca dokowania panelu „Opisy” i „Nakłady” w oknie wstawiania pozycji.
10. Zablokowano wywołanie okna „Dostosowanie” w części opisowej katalogów.
11. Dodano możliwość wyświetlenia komentarzy/uwag zdefiniowanych w bazie KNR z poziomu okna właściwości pozycji.
12. Uwzględniono aktualizację ceny po użyciu mechanizmu „Zmień ceny”.
13. Zablokowano możliwość wywołania podręcznego menu na pasku automatycznego filtra.
14. Dodano możliwość wstawienia do kosztorysu skorygowanej nazwy nakładu z poziomu okna „Wybór nakładu/Wybór ceny nakładu”.
15. Zmieniono obsługę bazy kosztorysów, która po zamknięciu programu mogła blokować edycje nazw katalogów z kosztorysami.
16. Wprowadzono drobne korekty w numeracji kodów w SST BZDDiM.
17. Poprawiono prezentację kontrolek typu ComboBox, które mogły być wyświetlane pod oknem, z poziomu którego zostały wywołane.
18. Przywrócono możliwość zaznaczania elementów kosztorysu skrótem klawiaturowym SHIFT+STRZAŁKA.

Import/eksport kosztorysów:

- **Rozbudowano eksport do MS-Project o dane klasyfikacji BIM przypisane do działów, pozycji lub nakładów.**

Import PDF:

- **Dodano możliwość definiowania szablonów użytkownika w importerze skanów.**
- Umożliwiono rozpoznanie tekstu na wszystkich stronach za pomocą

przycisku "Rozpoznaj tekst".

Przedmiary:

- W panelu kosztorys na zakładce „Przedmiar/Obmiar” poprawiono wstawianie nowych wierszy obmiarowych skrótem klawiszowym Alt+F2.
- Poprawiono edycje stałych kosztorysu w panelu kosztorysu na zakładce „Przedmiar/Obmiar”.

Wydruki:

- **Dodano opcję ułatwiającą wstawienie logo do wydruku strony tytułowej.**
- **Rozbudowano możliwości edycji czcionki nagłówków i stopek.**
- **W wydruku „Formularz kalkulacji kosztorys” uwzględniono dane cenników.**
- Poprawiono kosztorys wykorzystywany przy edycji szablonu wydruku „Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych – inwestorski”.
- Umożliwiono wydruk klasyfikacji przypisanych do całego kosztorysu.
- Poprawiono wyświetlanie listy marginesów na karcie widoku WYDRUKI.

Wersja sieciowa Normy EXPERT z bazą SQLite:

- W menedżerze katalogów umożliwiono eksport i import bazy katalogów.
- Odblokowano import wskaźników narzutów z poziomu karty widoku NARZUTY.
- Umożliwiono import cenników z poziomu okna głównego programu.

Import cenników:

- **Na pasku zadań dodano postęp importu cennika.**
- Ujednolicono kody cenników RMS Sekocenbud przy imporcie różnymi metodami z tego samego źródła.
- Poprawiono import cenników CJP BISTYP.

BIM:

- **W panelu Właściwości/Klasyfikacje dodano prezentację i edycję kodów klasyfikacji po wyborze wielu elementów.**
- **Rozszerzono prezentację wartości właściwości dla elementów zawierających obiekty.**
- **Umożliwiono zmianę wartości i dodawanie nowych właściwości obiektów.**
- Rozbudowano kopiowanie do schowka o opcje „Tylko aktywna komórka”.

LCC:

- Poprawiono prezentację części dziesiętnych na wydruku "Koszty cyklu życia".
- Zablokowano możliwość wywołania podręcznego menu na pasku automatycznego filtra.
- Na wydrukach widoków poprawiono szerokości kolumn.
- Poprawiono filtrowanie za pomocą wiersza automatycznego filtra.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-58** Bezprzeponowe gruntowe wymienniki ciepła [ATHENASOFT wyd. I 2022]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT-57 - poprawiono błędne opisy alternatywnych materiałów.
- KSNR 1 do 5 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR-W 4-01 0204-02 - błędne materiały podane w druku - dodano komentarz.
- KNR AT-43 - poprawiono błędny indeks sprzętu "Środek transportowy".
- TZKNBK XVII 1552-01 do 09 - poprawiono błędne normy robocizny.
- TZKNBK XX 27 - błędne współczynniki lub zakresy w druku - dodano komentarz.
- KNNR-W 3 0107-03 - poprawiono błędną klasę gruntu.

Norma EXPERT 5.12.400 - listopad 2021

Program główny:

- 1. Wprowadzono mechanizm budowania struktury działów na podstawie słowników (CPV, SST, BIM), cenników CJP i obiektów oraz kosztorysów.**
- 2. Umożliwiono wstawianie załączników (dokumentów, plików graficznych lub tekstowych) do kosztorysów. Po skorzystaniu z opcji „Włącz.” będą przenoszone w plikach zapisanych w formatach: KSTX i PRDX.**
3. Rozbudowano import cenników online z serwisu INTERCENBUD o możliwość wczytania wszystkich cen podczas jednej operacji importu.
4. Usprawniono weryfikację materiałów pomocniczych przy sprawdzaniu kosztorysu.
5. Na karcie widoku KOSZTORYS dodano polecenie umożliwiające przesuwanie nakładów.
6. Umożliwiono import online cennika „Ceny robót wg KNR (Intercenbud)”.
7. Poprawiono skalowanie okna edycji czcionki i uzupełniono tłumaczenia w edytorach RTF.
8. Usunięto możliwość wywołania okna „Dostosowanie” w modułach i panelach programu.
9. Przywrócono możliwość importu online wskaźników narzutów z „Systemu” Intercenbud.
10. Poprawiono przeliczanie kosztów zakupu podanych jako wartość przy nietypowych operacjach na pozycji.
11. Skorygowano odczyt opcji z plików ATH. W niektórych sytuacjach mógł się zmieniać tytuł kolumny "Podstawa" na "Kod pozycji".
12. Umożliwiono prezentację komentarzy na karcie widoku KOSZTORYS zdefiniowanych w kolumnie „Podstawa” w PRZEDMIARZE/OBMIARZE.
13. Ujednolicono obsługę strzałek lewo/prawo w czasie edycji danych w komórkach na widokach.
14. Usprawniono obsługę robocizny przy kopiowaniu pozycji z innego kosztorysu. W przypadku wstawiania pozycji do kosztorysu z wyłączoną opcją "Robocizna razem" będzie wstawiana robocizna z kosztorysu źródłowego.

15. Poprawiono obsługę opcji "Dodawaj nazwę do opisu pozycji". W nietypowych sytuacjach mogła być nieaktywna.

Zmiany w oknie „Wstawianie pozycji”:

- Usprawniono automatyczne dopasowanie szerokości kolumny „Podstawa”.
- Poprawiono prezentację przy skalowaniu czcionki 150% i 250%.
- Dodano obsługę „Pinezki” w układzie graficznym grup katalogowych i poprawiono obsługę powyżej 4 poziomów.

Przedmiary:

- Dodano menu kontekstowe dla obmiaru dodatkowego.
- Umożliwiono upraszczanie pozycji na karcie widoku PRZEDMIAR/OBMIAR.
- W panelu właściwości „Definicje i wzory” zablokowano edycję. Zmiany będzie można wprowadzać tylko z poziomu okna „Edytor definicji i wzorów”.

Wydruki:

- Umożliwiono wydruk załączników powiązanych z kosztorysem.
- Do parametrów wydruku dodano opcję pozwalającą ukryć podstawy wyceny.
- Rozbudowano wydruk kosztorysu szczegółowego o komentarze obmiarów z kolumny „Podstawa”.
- Dodano opcję sterującą wydrukiem parametrów techniczno-ekonomicznych w szablonie "Same działy i pozycje".
- Umożliwiono wydruk kolumny „Nazwa dostawcy” na zestawieniach RMS.
- Na wydrukach zestawień RMSO poprawiono wydruk pionowych linii w wierszu RAZEM.

BIM:

- Rozszerzono możliwości prezentacji danych właściwości obiektów wyświetlanych w panelu „Lista”.
- Umożliwiono wstawianie materiałów zapisanych w obiekcie jako podpozycji pozycji scalonej.

- Dodano możliwość ustawiania kodów klasyfikacji wg typów IFC.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-57** Montaż paneli fotowoltaicznych [ATHENASOFT wyd. I 2021]
- **KNR K-49** Nowe technologie. Roboty budowlane w systemie Porotherm. Ściany w systemach Porotherm Profi i Porotherm DRYFIX [KOPRINET wyd. III 2021]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 19-01 0616 - poprawiono błędną j.m. styropianu (błąd w druku katalogu).
- KNR AT-50 0108 - poprawiono błędne normy S.
- KNR AT-51 0304 - poprawiono wariantowe materiały.
- KNR 2-02 0290 - poprawiono nazwy wariantów, różniły się od występujących rodzajów prętów.
- KNR AT-43 0109-07 - usunięto niepotrzebną wełnę mineralną.
- KNR AT-43 0116 - poprawiono materiały.

Norma EXPERT 5.12.300 - sierpień 2021

Program główny:

1. Dodano słowniki klasyfikacji BIM.
2. Umożliwiono edycję klasyfikacji w kosztorysie.
3. Dodano filtr umożliwiający wycenę aktywnych lub nieaktywnych nakładów.
4. Wprowadzono nowy filtr dla pozycji informacyjnych.
5. Zaktualizowano słownik specyfikacji technicznych wydawcy „Branżowy Zakład Doświadczalny Budownictwa Drogowego i Mostowego Sp. z o.o. ”.
6. Dodano możliwość przypisywania kategorii do pozycji informacyjnych.
7. Usprawniono obsługę wyszukiwania tekstu na widokach. Dodano przycisk umożliwiający usunięcie szukanego słowa wraz z wyróżnieniem na widoku.
8. W oknie „Wstawianie pozycji” zmieniono prezentację zaznaczonego wiersza na liście z wynikami wyszukiwania – tłem będzie wyróżniony cały wiersz.

9. W drzewie elementów okna „Wstawianie pozycji” poprawiono wyświetlanie opisów pozycji.
10. Przywrócono obsługę widoku „Materiały inwestora”.
11. Usprawniono obsługę polecenia wywołującego aktualizację „on-line” klucza sprzętowego. Będzie zawsze aktywne a w przypadku konieczności przeprowadzenia tego procesu wyświetli się wskaźnik wymagalności.
12. W oknie „O programie” zmieniono opis informujący o aktywacji zdalnego dostępu.
13. Do podręcznego menu widoku listy katalogów dodano opcje „Zaznacz/odznacz poziom”.
14. W oknie „Wstawianie pozycji” poprawiono automatyczne dopasowanie szerokości kolumny „Podstawa” do opisów grup katalogowych interfejsu graficznego.
15. Na zestawieniach RMS dodano kolumnę z nazwą dostawcy.
16. W oknie „Wstawianie pozycji” i „Menedżerze katalogów” poprawiono prezentację nazw grup, katalogów i pozycji przy bardzo ciemnych skórkach.

Przedmiary:

- Umożliwiono wprowadzanie odwołań do obmiarów pozycji skróconą kombinacją znaków - z pominięciem litery „p” np. #1.
- Dodano możliwość przenoszenia danych z zakładki „Import obmiarów” panelu właściwości do wierszy obmiarowych poprzez "dwuklik".
- Do panelu „Import obmiarów” dodano filtry i kolumnę „Odwołania”.
- Usprawniono definiowanie stałych kosztorysu.
- Po przekazaniu danych z paska wiersza przedmiaru Miary PRO do Normy będzie usuwany pusty wiersz obmiarowy.
- Do grupy „Widok” wstążki poleceń karty PRZEDMIAR/OBMIAR dodano ikonę „Działy”.
- Poprawiono usuwanie wierszy obmiarowych z odwołaniami do obiektów BIM w kosztorysach różnicowych.

Wydruki:

- Do okna „Eksport do pliku” dodano dwie opcje: „Otwórz plik po eksporcie” i „Wyświetl dodatkowe ustawienia eksportu”.
- Poprawiono wydruk kategorii przypisanych do sum częściowych i obliczeń pomocniczych.
- Zmieniono przykładowy opis klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu w edytorze stylów wydruków.
- Poprawiono obsługę komunikatu informującego o wydruku na stronie tytułowej nieużytych w kosztorysie stawek robocizny.
- Wprowadzono możliwość ustawienia wielkości ułamkowych czcionek na wydrukach.
- W podsumowaniach wydruku „Tabela elementów rozliczeniowych” (TER) wyrównano teksty do lewej strony.
- Przywrócono możliwość wydruku parametrów techniczno-ekonomicznych w TER.

Import/eksport:

- Rozszerzono format ATH o dane wprowadzone w Normie EXPERT.
- Dodano import obmiarów z plików MS Excel.
- Usprawniono import kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.
- Poprawiono rozpoznawanie cenników „Sekocenbud” RMS w przypadku importu z pliku *.MDB.
- Usprawniono eksport kosztorysu do pliku wymiany MS Project. Zoptymalizowano funkcje wyliczania wg kalendarza czasu trwania zadań, przyspieszono eksport i poprawiono generowanie unikalnych nazw zadań.

BIM:

- Umożliwiono przekazywanie grafik z widoku 3D do kosztorysu.
- Nowe pomiary: zliczanie powierzchni skierowanych w tę samą stronę i powierzchni zakrzywionych.
- Umożliwiono zmianę nazw i typów obiektów.
- W panelu „Klasyfikacje” zmieniono prezentację listy kodów na „drzewo”, które będzie można przenieść do kosztorysu.

- Dodano możliwość ustawiania klasyfikacji wg właściwości obiektów.
- W liście wątków notatki dodano prezentację miniatur zrzutów ekranu zapisanych w wątku.

LCC:

- Na wydrukach widoków poprawiono szerokości kolumn.
- Po wywołaniu grupowania wg kolumny „Rodzaj grup kosztów” na widoku „Użytkowanie” poprawiono prezentację tekstu w wierszach grupujących.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-51** Profile okapowe Renoplast [ATHENASOFT wyd. I 2021]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-02 1106 – dodano modyfikację - dodatek za zmianę grubości.
- KNR 2-31 1214 - poprawiono j.m. masy zalewowej na [kg].
- KNR K-55 0101-01 - poprawiono zawyżoną normę robocizny.

Norma EXPERT 5.12.200 - maj 2021

Program główny:

1. Dodano możliwość ustawienia domyślnego zestawu katalogów.
2. Rozbudowano możliwości wyszukiwania w oknie przeglądarki słownika CPV.
3. Umożliwiono powiązanie projektu BIM z dowolnym kosztorysem.
4. Dodano mechanizm umożliwiający zmianę nazwy użytkownika bez konieczności przeinstalowywania programu.
5. Usprawniono synchronizację z widokiem po ukryciu pozycji w panelu nawigacyjnym.
6. Rozbudowano obsługę pola opisu kosztorysu w oknie „Otwórz kosztorys”.
7. Dodano mechanizm informujący o dostępności nowych wersji.
Pomarańczowy znacznik będzie wyświetlany w głównym menu tylko, gdy

dostępna będzie nowsza wersja programu i użytkownik będzie uprawniony do jej pobrania.

8. Zmodyfikowano obsługę opcji – ich ustawienia będą pamiętane na stałe, a nie jak dotychczas w jednej sesji programu:
  - Wstaw „...w środek/...na końcu”.
  - Okno „Wczytaj wskaźniki narzutów z cenników” – „Pokazuj: Maksymalne/Minimalne”.
  - „Pokaż/Ukryj pozycje” w panelu nawigacyjnym.
9. Poprawiono wyświetlanie komunikatu informującego o nowych wersjach programu w systemach z ustawionym rozmiarem tekstu innym niż 100% dla aplikacji i innych elementów.
10. Umożliwiono zmianę domyślnej ścieżki kopii awaryjnych w pliku konfiguracyjnym „OpcjeUzytkownika.xml”.
11. Usprawniono obsługę listy ostatnio wstawianych pozycji. Po wybraniu pozycji z kosztorysu, do którego nie ma dostępu, program będzie proponował wyszukanie pozycji w bazie katalogów.
12. Do okna edycji wiersza obmiaru z obliczeniem pomocniczym lub sumą częściową dodano opcję „Domyślne zwinięte na widoku i wydruku”.
13. Zmieniono wersjonowanie programów w kluczu sprzętowym. W pamięci będzie zapisywana ostania obsługiwana wersja.

BIM:

- Dodano możliwość zaznaczania wielu elementów w obszarze wyznaczonym ramką.
- Rozbudowano operacje pomiarowe odległości, powierzchni, ciężaru i kąta.
- Umożliwiono kolorowanie obiektów w zależności od ich właściwości.
- Dodano możliwość przekazywania do kosztorysu obiektów z cenami.
- Wprowadzono opcję pozwalającą zsumować wartości właściwości w grupach.
- Zablokowano możliwość wprowadzania własnych opisów etykiet przy definiowaniu wątku w notatce BIMcollab.
- Dodano kolumnę „Widoczne” do panelu „Lista”.
- Poprawiono odświeżanie numerów w kolumnie „Pozycje” panelu „Lista”.

- Umożliwiono wstawianie do kosztorysu struktury utworzonej po zgrupowaniu danych wg zawartości kolumn w panelu „Lista”.
- Rozbudowano możliwości przekazywania wymiarów do kosztorysu jako obmiary o polecenia: „suma w jednym wierszu” oraz „w sumie częściowej”.

Menedżer katalogów, cenników, kartotek:

- Przywrócono możliwości ustawiania szerokości kolumn w panelu właściwości nakładu w grupie „Dostawcy/Wydawcy” menedżera cenników.
- Poprawiono skalowanie w panelu wyszukiwania zaawansowanego menedżera kartotek.

Wydruki:

- Umożliwiono powiązanie zestawu ze stylem wydruku.
- Do opcji wydruku przedmiaru/obmiaru dodano opcję „Drukuj grafikę”.
- Poprawiono edycję tła podsumowania działu w szablonach tabelarycznych i prezentację na podglądzie wydruku.
- Usprawniono obsługę szablonów strony tytułowej zapisanych w starych wersjach.
- Przywrócono możliwość usuwania stylów wydruków.
- Poprawiono automatyczne przenoszenie układu kolumn przedmiaru z widoku na wydruki.
- Poprawiono obsługę opcji „Pokazane parametry techniczno-ekonomiczne” na wydruku „Tabela wartości elementów scalonych”.
- Umożliwiono zmianę tytułu wydruku „Formularz kalkulacji kosztorysu”.
- Poprawiono rozmieszczenie tekstu na wydrukach. Niektóre dane w tabelach mogły stykać się z krawędziami.
- Usunięto zbędne poziome linie z wydruku podsumowania i kosztorysu pojawiające się po eksporcie do pliku PDF.
- Ujednolicono sposób łamania tekstów w edytorach RTF i na wydruku przy takich samych ustawieniach marginesów.
- Usunięto błąd, który przy określonych ustawieniach marginesów mógł doprowadzić do wielokrotnego wydruku danych jednej pozycji w kilku miejscach.

Import PDF:

- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Nowe katalogi:

- **KNR K-55** Roboty budowlane na balkonach, tarasach i loggiach w technologii BOLIX [KOPRINET wyd.I 2018]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 7-XX i KNR-W 7-XX - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR K-04 0502 - poprawiono błędną modyfikację.
- KNR 13-XX - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR 4-04 - poprawiono kody odpadów.
- TZKNBK xx - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNNR XX - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.

Norma EXPERT 5.12.100 - luty 2021

Program główny:

1. Dodano opcję w panelu nawigacyjnym pozwalającą uwzględnić filtrowanie pozycji włączone na widoku.
2. W oknie „Opcje kosztorysu” na zakładce „Ceny” umożliwiono usuwanie stawek nieużywanych w kosztorysie.
3. Dodano polecenie umożliwiające przenoszenie wybranych działów.
4. Wprowadzono prezentację graficzną grup katalogowych w panelu nawigacyjnym.
5. Przywrócono możliwość wyszukiwania w bazie kosztorysów po nazwie pliku.
6. W menedżerze katalogów, oknie wstawiania pozycji oraz panelu nawigacyjnym KNR ujednolicono prezentację interfejsu graficznego grup katalogowych.

7. Usprawniono obsługę pracy w trybie zdalnym.
8. Poprawiono prezentację okna „Sprawdzanie” - nagłówek okna nie powinien się znaleźć poza ekranem.
9. Zmieniono obsługę skrótu klawiszowego Ctrl+Enter w panelu kosztorysu na zakładce „Nakłady pozycji”. Będzie wywoływał okno właściwości nakładu a nie jak wcześniej pozycji.

Zmiany w oknie „Wstawianie pozycji”:

- Usprawniono obsługę listy ostatnio wstawianych rekordów dostępną w polu „Podstawa”.
- Dodano rozpoznanie typu pozycji szczegółowa/uproszczona przy wstawianiu rekordów z grupy „Kosztorys”.
- Zmieniono obsługę kolumn. Ustawione szerokości na poszczególnych poziomach będą pamiętane w jednej sesji programu.
- Będą pamiętane na stałe a nie w jednej sesji programu następujące ustawienia: „Zamknij okno po wstawieniu pozycji”, „Edycja pozycji”, „Obmiar” oraz szerokość panelu z drzewem katalogów.

BIM:

- Umożliwiono obliczanie wymiarów dla „przyciętych” obiektów.
- Dodano obsługę notatek zapisywanych w chmurze BIMCollab.
- Rozbudowano mechanizm cięć.
- Dodano prezentację klasyfikacji zapisanych w projekcie.
- Rozszerzono obsługę danych przekazywanych do kosztorysu.
- Wprowadzono możliwość ustawiania kolorów prezentacji dla wybranych elementów.

Menedżer katalogów, cenników, kartotek:

- Poprawiono generowanie kopii baz danych w przypadku nietypowych ustawień formatu daty w systemie MS Windows.
- Rozbudowano treść komunikatu wyświetlanego w przypadku importu plików kartotek zawierających niedozwolone znaki specjalne.
- Poprawiono skalowanie pola wyszukiwania w oknie menedżera kartotek.

Wydruki:

- Dodano prezentację formuły liczenia podatku VAT na stronie tytułowej.
- Umożliwiono edycję koloru czcionki i tła pozycji informacyjnej.
- Dodano opcję umożliwiającą przełączenie widoku na zaimportowany szablon wydruku.
- Uzupełniono tłumaczenie opisów w oknie z ustawieniami eksportu do pliku PDF.
- Poprawiono edycję szerokości linii w wierszu działu kolumny „Kod pozycji/Podstawa w szablonie przedmiaru/obmiaru”.
- Przy edycji stylów i szablonów wydruków nie będzie uwzględniany stan opcji „Wydruk czarno-biały”.
- Skorygowano zawartość pliku wykorzystywanego do edycji szablonu wydruku przedmiaru/obmiaru.
- W kosztorysach inwestorskich usprawniono automatyczne przenoszenie kolumn przedmiaru/obmiaru z widoku na wydruk.
- Poprawiono obsługę własnych wzorów na wydrukach.
- W szablonach wydruków poprawiono edycję wiersza działu.
- Usprawniono obsługę szablonów wydruku szczegółowego kosztorysu inwestorskiego w formie skróconej i pełnej.

Import/eksport kosztorysów:

- Przy imporcie PDF dodano możliwość usunięcia wyszczególnienia robót dodanego do opisów pozycji.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.
- W formacie ATH dodano obsługę opcji „Zwiększ dokładność o 1 w wierszach obmiarowych”.

Import cenników:

- Dodano import cennika Biuletyn Cen Ubezpieczeniowych BCU (OWEOB Promocja Sp. z o.o.).

Import PDF:

- Dodano import cennika Biuletyn Cen Ubezpieczeniowych BCU (OWEOB Promocja Sp. z o.o.).

Nowy katalog:

- **KNR AT-50** Hydroizolacje i renowacje budynków w technologii Remmers [ATHENASOFT wyd. I 2021]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 7-07 do 7-24 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR AT-99 01 - poprawiono opis tekstowy.
- KNP 18 1360-04 - dodano opis pozycji (pozycja nie zawiera norm zużycia).
- KNR 2-09 0425-09 - dodano wybór środka transportu (błąd w druku).
- AT-17 0101-010 - dodano różne średnice wiertel diamentowych.

Norma EXPERT 5.11.400 - listopad 2020

Program główny:

1. **Wprowadzono opcję sterującą synchronizacją drzewa elementów z widokami.**
2. **W interfejsie graficznym dodano podział na grupy katalogowe w wierszach z wynikami wyszukiwania.**
3. **Rozszerzono opcje prezentacji widoków o możliwość zmiany koloru czcionki i tła dla podsumowania pozycji oraz pozycji informacyjnej.**
4. **Dodano operacje kontekstowe schowka do obsługi listy CPV w dziale i oknie właściwości strony tytułowej.**
5. W oknie wstawiania pozycji przy wyświetlaniu cenników kosztorysu dodano obsługę opcji poziomu cen „W przedziale od:”.
6. Zmodyfikowano analizę ceny jednostkowej pozycji (nie będą sprawdzane nieaktywne nakłady).
7. Rozbudowano obsługę układu graficznego katalogów za pomocą klawiatury.
8. W panelu kosztorysu zmieniono tytuł zakładki "Nakłady pozycji KNR" na „Nakłady z katalogu”.

9. Wprowadzono możliwość aktywacji w kluczu sprzętowym licencji dostępu do pracy w trybie zdalnym (WTS).
10. Usunięto niepotrzebne polecenia z podręcznego menu cenników w oknie wstawiania pozycji.
11. Uzupełniono brakujące katalogi w grupach interfejsu graficznego.
12. Dodano nowe grafiki „Splash” i „O programie”.
13. W oknie wstawiania pozycji usprawniono prezentację poziomów cenowych CJP i RMS.
14. Zoptymalizowano obsługę kalendarza w oknie właściwości strony tytułowej.
15. Skorygowano prezentację okna edycji ceny jednostkowej RMSO.
16. Zablokowano możliwość wykonania akcji po „dwukliku” w wierszu nagłówka kolumny.
17. Poprawiono skalowanie edytora uwag strony tytułowej.
18. Usprawniono filtrowanie w zakładkach panelu kosztorysu: „Nakłady pozycji”, „Przedmiar” i „Pozycje nakładu”.
19. Na liście ostatnio używanych kosztorysów poprawiono obsługę opcji „Otwórz lokalizację pliku”.
20. Poprawiono sprawdzanie nieaktywnych nakładów w kosztorysie.
21. Usprawniono obsługę rysunków wstawianych do kosztorysu.
22. W opcjach programu została dodana opcja sterująca przenoszeniem kategorii przy kopiowaniu pozycji z kosztorysów.
23. W oknie „Uaktualnij ceny w kosztorysie” poprawiono aktywność opcji „Zaznaczone”.

Import/eksport kosztorysów:

- Zmodyfikowano eksport pozycji scalonych do przedmiaru, będą zapisywane bez kalkulacji kosztów. Kompletne pozycje scalone będą zachowywane w pliku po włączeniu opcji „Prezentuj szczegóły kalkulacji”.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Przedmiary:

- Do domyślnych ustawień widoku „Przedmiar/Obmiar” kosztorysu inwestorskiego dodano kolumnę „Nr spec. techn.”.
- Usunięto niepoprawne wykazywanie zmian w odwołaniach do pozycji po dodaniu wersji kosztorysu.

Wydruki:

- **Umożliwiono eksport i import szablonów wydruków.**
- Na wydruku „Przedmiar\Obmiar” ujednociono odległości między wierszami sum częściowych i obliczeń pomocniczych w przypadku wydruków z włączoną i wyłączoną rejestracją zmian.
- Skorygowano literówki w nazwach wydruków.
- Poprawiono wydruk kategorii na wydrukach:
  - Same działy,
  - Same działy i pozycje,
  - Klucze lokalizacji – przedmiar,
  - Kosztorys ofertowy,
  - Tabela elementów rozliczeniowych,
  - Kosztorys FIDIC.

Menedżer baz cenowych:

- Skorygowano zapis pozycji bez podstawy w cenniku własnym.

Baza kosztorysów:

- Usprawniono wczytywanie kosztorysów.

BIM:

- **Wprowadzono możliwość przesuwania projektów we współrzędnych "światowych".**
- **Dodano opcję pozwalającą przenosić z modelu do kosztorysu materiały przypisane do obiektów.**
- Rozbudowano obsługę formatów i edycję notatek.
- Uzupełniono prezentację w nawigаторze po wczytaniu kilku projektów tworzących złożony model.

Wykonanie robót:

- **Do widoku RACHUNEK ILOŚCIOWY > Wszystkie okresy obrachunkowe dodano kolumny „Il. wykonania” i „Il. do wykonania”.**
- **Wprowadzono opcję sterującą synchronizacją drzewa elementów z widokami.**
- Poprawiono odświeżanie zaznaczonych elementów w panelu nawigacyjnym i na widokach WYKONANE ROBOTY/RACHUNEK ILOŚCIOWY.
- Zmieniono wyrównanie na wydrukach w kolumnach z wartościami i procentami.
- Usprawniono filtrowanie danych w kolumnach liczbowych na widokach z drzewem elementów.
- W panelu nawigacyjnym uwzględniono ustawienia opcji ukrywania pozycji przy przechodzeniu między kartami widoków.
- Poprawiono prezentację podsumowania na wydrukach „W rachunku ilościowym” i „Zbiorczy w rachunku ilościowym”.

Nowe katalogi:

- **KNR K-11** Naprawa i ochrona powierzchni konstrukcji betonowych i żelbetowych - system MC-Bauchemie [KOPRIN, wyd. I 2005]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-16 do 2-37 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNNR-W 9 0605 - poprawiono jednostkę obmiarową na [szt.].
- KNR 4-01 do 4-07 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR-W 4-02 - usunięto modyfikacje za demontaż demolacyjny (poza rurociągami).
- KNR 5-01 do 5-26 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR 7-01 do 7-06 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.

Norma EXPERT 5.11.300 - sierpień 2020

Program główny:

1. **Dodano interfejs graficzny dla grup katalogowych.**
2. **W oknie edycji strony tytułowej wprowadzono pole „Uwagi” na dodatkowe informacje.**
3. **Wprowadzono podręczne menu pozwalające zarządzać listą ostatnio używanych kosztorysów.**
4. **Umożliwiono edycję kolejności ikon na pasku szybkiego dostępu.**
5. Na karcie widoku KOSZTORYS/Pozycje pogrubiono tekst w wierszach pozycji scalonych.
6. Zoptymalizowano prezentację listy błędów wyświetlanej przy sprawdzaniu lub porównywaniu kosztorysów.
7. Poprawiono obsługę podpowiedzi do wzorów w oknie „Edytor definicji i wzorów”.
8. W opcjach programu zablokowano możliwość dodania jednostki miary bez nazwy.
9. Poprawiono odświeżanie cen po zmianie poziomu cennika CJP w oknie „Wstawianie pozycji”.
10. Rozbudowano obsługę opcji RMS „Nazwa dodawana do opisu pozycji” na widoku „Kosztorys”. Po jej włączeniu na zestawieniu RMS może być sterowana na poziomie pojedynczych nakładów w pozycji.
11. Zmieniono obsługę znaku „-” przy wyszukiwaniu w tekście. Będzie traktowany specjalnie tylko gdy jest poprzedzony spacją a za nim nie występuje kolejna spacja.
12. Uszczegółowiono opisy formuł liczenia wartości kosztorysu w oknie „Utwórz nowy kosztorys”.
13. Uzupełniono informacje o współczynnikach powierzchni przy edycji parametrów deskowań w pozycjach z katalogu KNR-W 2-02 0244.
14. W edytorach z rozwijanymi listami poprawiono kasowanie zawartości całej komórki poleceniem „Usuń”.
15. Poprawiono skalowanie na zakładce „Rozliczanie pozycji” w oknie właściwości pozycji.
16. Po zmianie wersji pokazanych danych kosztorysu, poprawiono zapamiętywanie selekcji wszystkich elementów.
17. Z filtrów nagłówek kolumn usunięto zbędne znaczniki „<edit>” i „”.

18. Poprawiono łączenie nakładów z taką samą nazwą jednostki miary, ale z innym kodem.
19. Z podsumowania pozycji uproszczonych usunięto niepotrzebne informacje o narzutach.
20. Poprawiono prezentację formuł liczenia narzutów wstawionych do edytorów tekstu z poziomu zakładki „Zawartość”.
21. Przywrócono możliwość korzystania z odwołań do obmiarów pozycji w polu „Obmiar” okna „Wstawianie pozycji”.
22. Poprawiono aktywność opcji w prawym panelu właściwości po zaznaczeniu kilku nakładów.
23. Zablokowano możliwość usuwania wskaźników narzutów w wersji sieciowej. Taka możliwość będzie dostępna tylko w module administracyjnym Normy EXPERT.
24. Poprawiono obsługę listy zestawów wzorów.
25. Uzupełniono braki skreśleń w elementach usuniętych i nieaktywnych występujące przy niektórych ustawieniach kolorów prezentacji, np. w przypadku skórki „Norma PRO”.
26. Poprawiono wyszukiwanie w wierszu automatycznego filtra na kartach widoków PRZEDMIAR/OBMIAR i KOSZTORYS.
27. Zoptymalizowano obsługę w przypadku połączenia filtrów automatycznych z filtrami z menu na kartach widoków POZYCJE i NAKŁADY.
28. Poprawiono wstawianie pozycji do kosztorysu/przedmiaru z poziomu zakładki KNR panelu nawigacyjnego.
29. Uzupełniono prezentację rejestracji zmian w panelu kosztorysu na zakładce "Pozycje nakładu".

Import/eksport kosztorysów:

- Przy eksporcie do plików Excel'a nie będą uwzględniane pozycje rozliczane w innych pozycjach.
- Zoptymalizowano wczytywanie dużych złożonych kosztorysów.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Przedmiary:

- **Dodano opcję umożliwiającą automatyczne wstawianie nawiasów kończących komentarze obmiarów.**
- **Dodano parametr pozwalający zwiększyć dokładność obliczeń i prezentacji o „1” w obliczeniach wierszy obmiarowych pozycji.**
- Zmieniono obsługę podpowiedzi do komentarzy wierszy obmiarowych wprowadzonych w kolumnie „Podstawa”. Nie będą wyświetlane automatycznie jak dotychczas.
- Usprawniono kopiowanie wierszy obmiarowych między pozycjami z taką samą jednostką miary.

Narzuty:

- Na karcie widoku NARZUTY poprawiono prezentację elementów nieaktywnych i korygowanych w trybie rejestracji zmian.
- W oknie „Wczytaj wskaźniki narzutów z cenników” poprawiono odświeżanie układu kolumn po zaznaczeniu/odznaczeniu wyświetlania wskaźników minimalnych/maksymalnych.

Wydruki:

- **Dodano tytuły dla opcji wybranego wydruku.**
- **Umożliwiono wydruk kategorii zdefiniowanych w działach i nakładach.**
- **Rozbudowano szablon wydruku strony tytułowej o dane z zakładki „Uwagi”.**
- **Wprowadzono kontrolę wydruku stawek robocizn nieużywanych w kosztorysie.**
- W spisie treści poprawiono wyrównanie tekstu w przypadku długich opisów.

Współpraca z Miarą PRO:

- Poprawiono współpracę z programem Miara PRO w trybie "Wiersze przedmiarowe przekazują bezpośrednio do programu Norma".

BIM:

- **Rozszerzono możliwości przenoszenia właściwości obiektów do kosztorysu.**
- **Zwiększono liczbę parametrów możliwych do wyświetlenia w panelu „Lista”.**

Nowe katalogi:

- **KNR K-28** Roboty murowe w technologii SILKA E [KOPRIN, wyd. I 2006]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 9-01 do 9-32 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNK 7-28 0302-0304 - poprawiono j.m. cementu na kg.
- KNR AT-38 0401 - poprawiono wariantowe materiały.
- KNR 2-09 - uzupełniono opis tekstowy o rysunki.
- TZKNBK XIII, XVII, XVIII - poprawiono wyświetlanie opisów.
- KNR K-01 do K-58 - ujednolicono wygląd opisów tekstowych.
- KNR 9-29 0312 - poprawiono nazwy pozycji - zakresy powierzchni.

Norma EXPERT 5.11.200 - maj 2020

Program główny:

1. **Wprowadzono możliwość korzystania z programu w trybie zdalnego pulpitu (nieodpłatnie do końca 2020 r.).**
2. **W panelu kosztorysu dodano zakładkę, która umożliwia podgląd oryginalnej listy nakładów pozycji katalogowej.**
3. **Rozbudowano mechanizm kategorii o możliwość ich definiowania w nakładach i działach kosztorysu.**
4. **Na karcie widoku KOSZTORYS i w panelu kosztorysu umożliwiono prezentację parametrów ekonomiczno-technicznych.**
5. **Dodano możliwość wstawiania nazw działów ze słownika.**

6. Zmiany w oknie „Wstawianie pozycji”:

- Umożliwiono wyświetlanie nazw z katalogów w drzewie elementów.
  - Dodano podział wyników wyszukiwania z cenników CJP i obiektów na katalogi.
  - Pogrubiono tytuły nazw rozdziałów i tablic.
  - Poprawiono skalowanie kolumn wyników wyszukiwania, w przypadku bardzo długich podstaw pozycji.
  - Ustawiona wielkość okna „Wstawianie pozycji” będzie zapamiętana na stałe, a nie jak dotychczas tylko w jednej sesji programu.
  - Przy wycenie kosztorysu umożliwiono wyświetlanie informacji o poziomach cenników CJP i obiektów.
  - Poprawiono wyliczanie szerokości kolumn przy zmianie wielkości okna.
7. Na karcie widoku NAKŁADY do podręcznego menu nakładu dodano polecenie „Lista pozycji”.
  8. W edytorach tekstu „Charakterystyka obiektu”, „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu” i „Założenia wyjściowe do kosztorysowania” dodano możliwość wklejania specjalnego ze schowka - bez formatowania.
  9. Dodano opcję sterującą tłem pozycji scalonej.
  10. Umożliwiono zapamiętywanie układu kolumn w panelu kosztorysu na zakładkach „Nakłady pozycji”, „Przedmiar/Obmiar” i „Pozycje nakładu”.
  11. Zablokowano możliwość wstawiania do kosztorysu pozycji z cenników RMSO bez nakładów.
  12. Zoptymalizowano zużycie pamięci przy imporcie kosztorysów w formatach KSTX, PRDX, KST, ATH.
  13. Przy zmianie prezentowanej wersji kosztorysu poprawiono zapamiętywanie selekcji wszystkich elementów.
  14. Usprawniono zapisywanie uwag do cen nakładów.
  15. Na karcie widoku NAKŁADY umożliwiono zmianę danych we wszystkich pozycjach zawartych w zaznaczonych działach na drzewie nawigacyjnym.
  16. Poprawiono obsługę przy upraszczaniu pozycji scalonych zawierających odwołania do obmiarów usuwanych przy tej operacji pozycji składowych.
  17. Przy kopiowaniu pozycji przez schowek uwzględniono przenoszenie stałych

kosztorysu użytych w kosztorysie źródłowym.

18. Poprawiono liczenie kosztów zakupu w pozycjach uproszczonych wyliczanych z jednostkowych kosztów bezpośrednich RMS.
19. Na karcie widoku POZYCJE poprawiono wyróżnianie czerwonym kolorem niekompletnych cen pozycji scalonych.
20. Na kartach widoków POZYCJE i NAKŁADY dodano informacje o wybranym filtrze na pasku podsumowania.
21. Usunięto przewijanie ekranu po zmianie danych elementu RMS na karcie widoku NAKŁADY.
22. Na widoku ZESTAWIENIA > TER poprawiono obsługę filtrów dostępnych w nagłówkach kolumn.

Przedmiary:

- Zablokowano możliwość definiowania stałych kosztorysu z nazwami wykorzystywanymi we wzorach.
- Poprawiono wstawianie do wierszy obmiarowych obliczeń z kalkulatora oraz przeliczników jednostek obmiarowych.

Narzuty:

- Poprawiono skalowanie okna wskaźników narzutów.
- Zablokowano import wskaźników narzutów na końcówkach sieciowych Normy EXPERT.
- Poprawiono prezentację narzutów w kosztorysach z wersjami.
- Usunięto problem związany z wyłączeniem opcji „wg Rozp. MI z dn. 18.05.2004”, który mógł wystąpić po zmianie narzutu w dziale kosztorysu.

Wydruki:

- **Wprowadzono możliwość sterowania kolejnością zestawów wydruków.**
- Usunięto generowanie klonu kosztorysu przy eksporcie do pliku na karcie WYDRUKI.
- Na wydrukach kosztorysów z pełnymi wyrażeniami obmiarów dodano podwójną linię w podsumowaniach obliczeń pomocniczych.

- Umożliwiono wydruk w kolorze czerwonym zerowych wartości w kolumnie „Odpady”.
- Na stronie tytułowej poprawiono prezentację narzutów przesłanianych przez narzuty indywidualne działów i pozycji.

Wykopy:

- W module „Wykopy” poprawiono wyliczanie objętości zasypki przy wykopach z obiektem „rurociąg” o małej średnicy.

BIM:

- **Dodano opcję pozwalającą chwilowo ukrywać obiekty w jednej sesji programu.**
- **Umożliwiono ograniczenie pracy do kolekcji obiektów w wyznaczonym obszarze.**
- Poprawiono obsługę operacji cofania i przywracania zaznaczenia po zmianie grupowania elementów.

LCC:

- Umożliwiono zmianę wielkości liter w edytorach tekstu.
- Dodano edytor skrótów klawiszowych.
- Po zmianie tytułu kosztorysu w Normie EXPERT poprawiono odświeżanie nazwy pliku w module LCC.

Import/eksport kosztorysów:

- Dodano import kosztorysów zapisanych w formacie programu Seko PRIX.
- Poprawiono zapis kryterium wyboru wariantu pozycji w formatach ATH/ATH2.
- Przy imporcie skanów PDF w oknie „Parametry wykrywania tabel” dodano możliwość sterowania maksymalną jasnością linii.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-31** Izolacja rurociągów instalacyjnych w systemie TECLIT [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2017]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-10 do 0-45 - ujednociono wygląd opisów tekstowych.
- KNZ-14 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR-W 4-02 z.sz. - dodano tablicę na spuszczenie wody i napełnienie instalacji.
- KNR AL-01 do AT-99 - ujednociono wygląd opisów tekstowych.
- KNZ-15 34-35 - dodano rozróżnienie tytułów tablic (w druku identyczne).
- KNNR-W 2 0801-0802 - poprawiono sprzęt.
- KNNR 1 0207-03 - poprawiono pojemność łyżki w tytule pozycji.
- KNR 2-16 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR K-17 0101-0103 - dodano rozróżnienie tytułów tablic (w druku identyczne).

Norma EXPERT 5.11.100 - luty 2020

Program główny:

1. Rozbudowano mechanizm weryfikacji wyrażeń obmiarowych. W trybie edycji będą podkreślane błędne fragmenty działań.
2. Na kartach widoków „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys” dodano możliwość definiowania własnych filtrów.
3. W edytorach „Charakterystyka obiektu”, „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu”, „Założenia wyjściowe do kosztorysowania” dodano możliwość tworzenia formularzy z włączaniem danych z kosztorysu.
4. Wprowadzono operację pozwalającą zbudować opis pozycji scalonej z opisów pozycji składowych.
5. Umożliwiono zaznaczanie elementów kosztorysów z wykorzystaniem skrótów klawiszowych „Shift+End” i „Shift+Home”.
6. Rozbudowano obsługę zakładki „Podsumowanie” w panelu kosztorysu. Od teraz wyświetlana będzie suma podsumowań zaznaczonych pozycji lub działów w panelu nawigacyjnym albo na widoku. Dodatkowo na karcie widoku „Nakłady” będą wyświetlane RMS’y ze wszystkich zaznaczonych

elementów.

7. Dodano podręczne menu nakładu w panelu kosztorysu na zakładce „Nakłady pozycji”.
8. W oknie „Opcje kosztorysu” dodano możliwość wyboru cennika.
9. W opcjach prezentacji widoku wprowadzono możliwość sterowania wyrównaniem tekstu w kolumnie „Lp.”
10. W oknie edycji strony tytułowej umożliwiono zmianę wielkości liter.
11. Dodano polecenie umożliwiające wstawianie za aktywnym działem kolejnego, pustego działu.
12. Poprawiono definiowanie odwołań do pozycji metodą „przeciągnij i upuść”. W przypadku pierwszego odwołania w wierszu obmiarowym niepotrzebnie był wstawiany znak „+”.
13. Na pasku informacyjnym poprawiono informacje o poziomach cen po podłączeniu do kosztorysu cenników z różnych kwartałów.
14. W oknie wstawiania pozycji zmieniono prezentację wyników wyszukanych w cennikach CJP. Domyślnie główną kolumną cenową (bez szarego tła) będzie „Cena śr. z narz.”.
15. Poprawiono nieczytelne nagłówki kolumn przy skórcie „Sharp”.
16. Przywrócono podświetlenia znalezionych tekstów z poziomu panelu wyszukiwania.
17. Poprawiono zapamiętywanie ustawień opcji szukania cen w opcjach programu.
18. W kosztorysie inwestorskim na widoku „Kosztorys > Nakłady” dodano komunikaty informujące o błędnie uproszczonych pozycjach.
19. Przywrócono możliwość tworzenia nowego cennika w oknie „Lista cenników”. Problem występował tylko w przypadku pustej listy cenników własnych.
20. Na wydruku kosztorysu ofertowego poprawiono prezentację pozycji z aktywną opcją „Drukuj jako uproszczona”.
21. W kolumnie „Odpady” zmieniono prezentację zerowych wartości – będą wyróżniane czerwonym kolorem.
22. Poprawiono odświeżanie aktywnego nakładu między widokiem „Kosztorys > Nakłady” a zakładką „Nakłady pozycji” w panelu kosztorysu.

23. Umożliwiono edycję opcji „Drukuj jako uproszczoną” dla pozycji uproszczonych, w których są nakłady lub koszty jednostkowe RMS.
24. Przy upraszczaniu pozycji poprawiono wyliczenie wartości narzutu liczonego dla pozycji uproszczonych.
25. W oknie „Usuń z kosztorysu/Usuń z klonu kosztorysu” dodano możliwość kasowania powiązań informujących o źródłach importowanych obmiarów.
26. Dodano komunikat „Zmiana jednostki miary” przy kopiowaniu wierszy obmiarowych między pozycjami z różnymi jednostkami miar.
27. Zmieniono prezentację ceny jednostkowej na karcie „Pozycje”. Będzie wyróżniona czerwonym kolorem w przypadku braku ceny jednego z nakładów pozycji.
28. Zablokowano możliwość edycji rabatów w kosztorysach z wyłączoną opcją „Cenniki dostawców”.
29. Skorygowano liczenie podsumowań na karcie „Pozycje”, nie będą wliczane wartości usuniętych pozycji. Nieaktywne elementy będą uwzględniane tylko po ustawieniu filtra pozycji „Nieaktywne”.
30. W oknie edycji strony tytułowej w danych podwykonawców dodano obsługę podziału wierszy sekwencją „\n”.

Import/eksport kosztorysów:

- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Wydruki:

- Na wydruku strony tytułowej rozbudowano prezentację o rejestrację zmian narzutów i stawek robocizny.
- Dla wydruku „Zestawienie pozycji” dodano możliwość ustawienia podsumowań pozycji.
- Dodano opcje sterujące rozwijaniem pozycji scalonych dla wydruków „Przedmiar/Obmiar” i „Kalkulacja ceny jednostkowej”.
- Dla wydruku „Szczegółowa kalkulacja ceny jednostkowej” dodano opcję umożliwiającą ukrycie wiersza „Razem z narzutami” w podsumowaniu pozycji.

- Na wydrukach kosztorysów w formie szczegółowej dodano komunikaty informujące o błędnie uproszczonych pozycjach.
- W kosztorysach bez podatku VAT zmieniono opis w formie skróconej podsumowania na „Wartość kosztorysowa robót bez podatku VAT”.
- Poprawiono ustawienie marginesów lustrzanych na wydrukach.
- Ujednolicono prezentację podsumowań pozycji uproszczonych i szczegółowych z aktywną opcją „Drukuj jak uproszczoną”.

Menedżer katalogów:

- Usprawniono wstawianie do katalogu własnego serii pozycji z kosztorysu.

Import cenników:

- Zmodyfikowano import cennika BCR Promocji. Ceny będą importowane do kolumn cenowych z narzutami.
- Zaktualizowano import cennika RMS wydawnictwa Bistyp. Stawki roboczogodziny były wczytywane jako materiały.

Wykonanie robót:

- Poprawiono zapisywanie i usuwanie zestawów kolumn użytkownika.
- Zmieniono domyślny skrót dla polecenia „Usuń” na „Ctrl+Delete”.
- Poprawiono odświeżanie po zmianie widoku przy różnych ustawieniach prezentacji okresów rozliczeniowych.

Nowe katalogi:

- **KNR K-17** System renowacji wilgotnych i zasolonych murów w technologii Schomburg [KOPRINET wyd.I 2004]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 9-01 do 9-05 - poprawiono opis tekstowy.
- KNR 9-08 0104 04-05 - poprawiono zamienione średnice wiodące.
- KNR K-30 0105 - uzupełniono tytuły pozycji.
- KNR AT-34 - poprawiono modyfikacje.

- KNR AL-01 do AT-05 - poprawiono opis tekstowy.
- KNR 2-15/GEBERIT 0104, 0105 - poprawiono obmiarowe jednostki miary.
- KNR 2-31 - zmieniono zakresy modyfikacji zgodnie z p. 3.2. C.O.

Norma EXPERT 5.10.400 - listopad 2019

Program główny:

1. Wprowadzono możliwość eksportu kosztorysu ofertowego, FIDIC i TES do MS Excel z formułami.
2. W opcjach programu dodano edytor skrótów klawiszowych. Oddzielne edytory dostępne są w modułach „Przeglądarka BIM” i „Wykonanie robót”.
3. Wprowadzono grupowanie rekordów wyszukiwania w drzewie elementów okna „Wstawianie pozycji”.
4. Dodano polecenia umożliwiające zmianę wielkości liter w edytorach tekstów.
5. W oknie „Lista cenników” dodano informacje na temat braku w bazie programu poziomów cen przypisanych do kosztorysu.
6. W edytorach „Charakterystyka obiektu”, „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu” i „Założenia wyjściowe do kosztorysowania” rozszerzono możliwości edycji tekstów oraz uzupełniono tłumaczenia opcji w oknie „Właściwości tabeli”.
7. Zoptymalizowano zawijanie tekstów w polach tekstowych po ustawieniu czcionki interfejsu na 150%.
8. Poprawiono wstawianie pozycji z cenników w przypadku wybrania kolumny bez ceny.
9. W oknie „Wybór nakładu/Wybór ceny nakładu” zmieniono nagłówki kolumn po wyłączeniu opcji „ceny śr. min. max.”.
10. Poprawiono rozmieszczenie opcji w grupie „Wyszukiwanie zaawansowane” okna „Wstawiania pozycji”.
11. Zmieniono obsługę kosztorysów przy otwieraniu poprzez dwuklik na pliku z aktywną opcją „Wczytaj ostatnio edytowane kosztorysy” - będą pomijane kosztorysy aktywne przed zamknięciem programu.

12. Dodano przycisk umożliwiający automatyczne wyszukiwanie nakładów po zmianie zestawu opcji źródeł wyszukiwania.
13. Umożliwiono przenoszenie dowolnej pozycji przed pierwszą w kosztorysie z poziomu okna „Przesuń pozycje”.
14. W oknie wstawiania pozycji poprawiono prezentację rekordów z cenników RMS zawierających ceny „z” i „bez” narzutów.
15. Usprawniono dodawanie i usuwanie poleceń z paska szybkiego dostępu.
16. Usunięto z podręcznych menu kolumn niepotrzebne polecenia.
17. Usprawniono zamianę pozycji zawierającej dwa obmiary na inną z jednym obmiarem. W takiej sytuacji obmiar dodatkowy będzie usuwany.
18. Usprawniono wyszukiwanie cen nakładów w kosztorysach z nietypowymi ustawieniami.
19. Poprawiono skalowanie szerokości kolumn w oknie wstawiania pozycji.
20. W module „Wykopy” zmieniono opis pola „Nachylenie x/y”.
21. Umożliwiono zachowanie nazwy RMS w opisie pozycji po jej uproszczeniu.
22. Poprawiono przenoszenie ustawień czcionki i tła z opcji programu do zakładek panelu kosztorysu: „Nakłady pozycji”, „Przedmiar” i „Pozycje nakładu”.
23. Usprawniono rozpoznawanie numerów pozycji, gdy są numerowane działami.
24. Ujednolicono obsługę filtrów na karcie widoku POZYCJE i NAKŁADY.
25. W menedżerze katalogów poprawiono aktywność przycisku „Wklej” na wstążce poleceń.
26. W module administracyjnym Normy EXPERT przywrócono możliwość usuwania poziomów cenowych.
27. W menedżerze kartotek poprawiono obsługę wiersza automatycznego filtra w kolumnach „J.m”, „Typ”, „Branża” i „Klasyf.”.
28. W module LCC usprawniono dodawanie poleceń do paska szybkiego dostępu.

Przedmiary:

- Dodano polecenia do podręcznego menu umożliwiające zmianę typu

wiersza obmiarowego.

- Umożliwiono usuwanie podpowiedzi z listy ostatnio wprowadzanych komentarzy do wierszy obmiarowych.
- Dodano filtr pozwalający wyświetlić pozycje z wierszami obmiarowymi typu „komentarz”.
- Dla wierszy obmiarowych zawierających dane importowane z innych programów dodano informacje o ich źródle.
- Poprawiono prezentację zawartości obiektów na karcie widoku PRZEDMIAR/OBMIAR.
- Usprawniono definiowanie stałych obmiarowych w pozycjach - nie były akceptowane nazwy zawierające cyfry.

Import/eksport:

- Poprawiono w formatach *.ath i *.ath2 zapis odwołań do obmiarów w kosztorysach z pozycjami informacyjnymi.
- Poprawiono przenoszenie znaków i sekwencji sterujących podziałem linii w danych strony tytułowej, pomiędzy programami Norma Expert, Norma STANDARD 2 i Norma PRO.
- Poprawiono wstawianie obmiarów z programu „CAD Rysunek”.

Wydruki:

- Umożliwiono obsługę znaków nowej linii „\n” w nazwie kosztorysu na stronie tytułowej.
- W oknie „Edycja szablonów” dodano możliwość modyfikacji wydruków z wybranego zestawu.
- Ujednolicono prezentację linii w podsumowaniach obliczeń pomocniczych i sum częściowych.
- Dodano zapis ustawień prezentacji okna podglądu wydruku.
- Na mapie dokumentu podglądu wydruku poprawiono prezentację podziałów.
- Poprawiono numerację pozycji przy eksporcie wydruków do formatów MS Excel.
- Usprawniono obsługę opcji „Drukuj zawsze od nowej strony”.

Import cenników:

- Dodano import wskaźników narzutów oraz cen minimalnych z narzutami z cennika ICCP ORGBUD-SERWIS.

Przeglądarka BIM:

- Do domyślnej nazwy notatki dodano nazwę pliku IFC i numer.
- Dodano słownik ortograficzny do edytorów danych w notatkach.
- Rozbudowano możliwości mechanizmu notatek.

Wykonanie robót:

- Dodano sprawdzanie danych przy definiowaniu terminów wykonanych robót.
- Poprawiono odświeżanie danych, po cofnięciu w oknie „Wykonanie robót” operacji wykonanej wcześniej w głównym oknie Normy EXPERT.
- Dopasowano interfejs użytkownika do głównych opcji widoku programu.
- Poprawiono filtrowanie danych po zmianie okresu, układu kolumn na widoku lub wykonaniu operacji na kosztorysie w oknie głównym.
- Dodano minimalny rozmiar okna modułu.
- Ujednolicono obsługę opcji widoków.
- Poprawiono odświeżanie nazwy kosztorysu po zmianie poleceniem „Zapisz jako”.

Nowe katalogi:

- **KNR K-30** Roboty budowlane w systemie Porotherm [KOPRINET wyd.II 2015]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-25 - poprawiono zakresy dostępnych modyfikacji.
- KNR AT-27 - uzupełniono modyfikacje o zmiany grubości itp.
- KNR AT-48 - uzupełniono modyfikacje.
- KNR W-02 0205 - poprawiono zaniżone normy R.

- NNRNKB 202 0524 - poprawiono brakujący wybór M.
- NNRNKB 202 02,05,20 - uzupełniono modyfikacje - dodatki za grubość itp.
- KNR 9-xx - uzupełniono modyfikacje - dodatki za grubość itp.
- KNR 9-25 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNNR 2 10,12 - dodano modyfikacje.
- TZKNBK V - dodano modyfikacje.

Norma EXPERT 5.10.300 - sierpień 2019

Program główny:

1. Umożliwiono zapis szablonów źródeł wyszukiwania w oknie „Wybór ceny nakładu/Wybór nakładu”.
2. Dodano moduł do tworzenia założeń wyjściowych do kosztorysowania.
3. W oknie „Wstawianie pozycji” dodano możliwość prezentacji i wyboru cen minimalnych/maksymalnych z cenników CJP/RMS.
4. Dodano znacznik (*) sygnalizujący brak zapisu zmian w kosztorysie, który będzie wyświetlany za nazwą pliku.
5. Wprowadzono opcję umożliwiającą prezentację podstaw podpozycji w pozycji scalonej.
6. Usprawniono obsługę wyszukiwania w przypadku słów kluczowych połączonych znakiem „+” lub „-” - będą ignorowane spacje.
7. Dodano polecenie umożliwiające zamianę zaznaczonych pozycji na pozycje scalone.
8. Na pasku stanu zmieniono prezentację źródła wyceny. Za kodem cennika będzie wyświetlany poziom cen.
9. Umożliwiono kopiowanie pozycji z dolnego panelu „Pozycje nakładu”.
10. Zmieniono obsługę opcji „Wczytaj ostatnio edytowany kosztorys”. Będą otwierane wszystkie kosztorysy aktywne przy zamykaniu programu.
11. Rozbudowano zawartość pliku z zadaniami kosztorysu o ścieżkę do pliku oraz nazwę inwestycji. Dodatkowo przy zapisie domyślna nazwa będzie w formacie „Nazwa pliku_zadania”.

12. Usprawniono obsługę formularza zgłoszenia błędu/problemu.
13. W mechanizmie do aktualizacji klucza dodano możliwość wyboru rodzaju klienta Firma/Osoba fizyczna.
14. Po edycji RMS bezpośrednio na widoku dodano komunikat „Nakład używany w innych pozycjach”.
15. Uzupełniono w pliku kosztorysu zapis informacji o klasyfikacji w przypadku nakładów z pustym polem „Indeks”.
16. Zmieniono obsługę okna „Dostosowanie” z listą kolumn. Będzie automatycznie zamykane po zmianie widoku.
17. Poprawiono zapamiętywanie układu paneli po zmianie karty widoku.
18. Rozszerzono formaty *.kstx i *.prdx o zapis definicji i wzorów użytych w przedmiarze/obmiarze.
19. W oknie „Wstawianie pozycji” dodano kolumnę „Poziom cen” przy wyświetlaniu rekordów z cenników CJP i RMS.
20. Poprawiono rozwijanie listy z poziomami cen w oknie „Wybór ceny nakładu/Wybór nakładu”.
21. Usprawniono obsługę i prezentację wierszy obiektów na widoku „Pozycje BIM” w kosztorysach z wersjami.
22. Poprawiono odświeżanie widoku po zmianie komentarza w wyrażeniu stałej kosztorysu.
23. Zmieniono obsługę edytowanego wiersza obmiarowego po minimalizacji i maksymalizacji okna głównego programu.
24. Pozycje rozliczane w innych nie będą uwzględniane w numeracji na widokach i wydrukach TES oraz TWES.
25. Poprawiono obsługę opcji „Cofnij” i „Przywróć” w module LCC.

Import/eksport:

- Rozbudowano eksport do programu MS-Project o zapis dodatkowych danych elementów kosztorysu jako "Pola niestandardowe" zadań i zasobów.
- Wprowadzono szereg usprawnień w imporcie kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.
- Zaktualizowano importy i eksporty z/do formatów ATH i ATH2.

Wydruki:

- Dodano opcję sterującą wydrukiem pozycji informacyjnych.
- Została dodana nowa opcja „Podpisy” sterująca wyświetlaniem pól „WYKONAWCA” i „INWESTOR” na stronie tytułowej.
- Poprawiono obsługę opcji umożliwiającej oddzielanie pustym wierszem obmiaru od opisu pozycji.
- Na wydrukach w kolumnie „Komentarz” uwzględniono obsługę znaków nowej linii.
- Dodano nowy szablon wydruku „Kalkulacja szczegółowa ceny jednostkowej” dla kosztorysu inwestorskiego.
- Uzupełniono tłumaczenia poleceń w edytorze charakterystyki obiektu oraz klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu.
- Uwzględniono obsługę znaków nowej linii w wierszach obmiarowych na wydruku Przedmiar/Obmiaru.
- Poprawiono domyślne tytuły wydruków zestawień RMSO.

Menedżer baz cenowych:

- Zmodyfikowano import cen średnich ICB online - poziom cen będzie ustalany na podstawie rzeczywistych danych z serwisu w ujęciu kwartalnym.
- Przywrócono możliwość usuwania cenników w module administracyjnym Normy EXPERT (dotyczy wersji sieciowej).
- Poprawiono tworzenie kopii cenników zawierających kilka poziomów cen.
- Poprawiono edycję zapisanych szablonów importu cenników własnych.

Przeglądarka BIM:

- Rozbudowano możliwości mechanizmu notatek.

Wykonanie robót:

- Poprawiono działanie filtrów na kartach „WYKONANE ROBOTY I RACHUNEK ILOŚCIOWY”.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-48** System ociepleń KRAUTOL Krautherm [ATHENASOFT wyd. I 2019]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-25 - poprawiono oznaczenia grup farb i ograniczenia podawanych wartości.
- KNR 0-35 0124-07,08 - poprawiono opisy pozycji.
- KNR AT-11 0108-07 - poprawiono kategorie gruntu.
- KNR BC-02 0108 - poprawiono opisy pozycji.
- KNR BC-02 0408 - poprawiono normy oraz materiały i sprzęt.
- KNR 0-20 - uzupełniono modyfikacje grubości i wysokości.
- KNR 9-24 0201-0207 - poprawiono opisy pozycji.

Norma EXPERT 5.10.200 - maj 2019

Program główny:

1. Umożliwiono wstawianie pozycji informacyjnych.
2. W oknie wyboru ceny dodano możliwość prezentacji i wyboru cen minimalnych, maksymalnych, z narzutami oraz bez narzutów.
3. Dodano obsługę wyrażeń w polu „Cena” w oknach „Wybór nakładu/Wybór ceny nakładu”.
4. W kolumnie „Nakłady” na karcie „KOSZTORYS” umożliwiono edycję nakładów materiałów.
5. Dodano obsługę plików *.fmk zawierających dane formularzy kalkulacji kosztorysów z programów Norma PRO/STANDARD.
6. Na pasku stanu dodano pole informujące o ilości zaznaczonych elementów.
7. Wprowadzono mechanizm automatycznej wyceny po zmianie pozycji w kosztorysie.
8. Przy zamianie pozycji w kosztorysie dodano opcję pozwalającą dołączyć poprzedni opis.
9. Umożliwiono kopiowanie na stronę tytułową nazw kodów CPV wpisanych z klawiatury.

10. Dodano nową opcję programu „Zapisuj bez sprawdzania zmiany w plikach *.ath; *.ath2”.
11. Usprawniono zapisywanie plików zawierających w nazwie kropki.
12. Poprawiono ustawianie szerokości kolumny „Podstawa” w oknie wstawiania pozycji.
13. Zmieniono kolejność znaczników użytych w kosztorysie. Ostatnio użyte będą dostępne na początku listy.
14. Poprawiono obsługę opcji poziomu cen w oknie „Lista cenników”.
15. Zmieniono nr normy wykazu gruntów z podziałem na kategorie w module „Przeliczniki jednostek obmiarowych”.
16. Skorygowano wstawianie materiałów do kosztorysów niezawierających narzutu „Koszty zakupu”.
17. Poprawiono odświeżanie widoków po zmianie numeracji na szczegółowych zestawieniach nakładów.
18. Zablokowano możliwość wykorzystania znaków specjalnych „ i ” w nazwach kosztorysów.
19. W polach edycji opisów ujednociono wstawianie podziału na wiersze.
20. Zmieniono rozmieszczenie opcji w oknach „Usuń z kosztorysu/Usuń z klonu kosztorysu”.
21. Na karcie „PRZEDMIAR” i „KOSZTORYS” poprawiono działanie skrótu klawiszowego „Ctrl+A” w trybie edycji komórki. Będą zaznaczane tylko dane w aktywnym polu.
22. Zmieniono budowanie podstaw przy imporcie cennika BCR (PROMOCJA Sp. z o.o.).
23. Poprawiono prezentację obmiarów na widoku kosztorysu. Nie były wyświetlane komentarze w przypadku pozycji zawierających jeden wiersz z wyrażeniami.
24. W opcjach widoków zmieniono sterowanie kolorami czcionki wierszy: kosztorys, dział, pozycja i nakład. Ustawiony kolor nie będzie ulegał zmianie w zależności od aktywności danego wiersza.
25. Na karcie „POZYCJE” dodano możliwość wyświetlenia kolumny „Mnożnik obmiaru”.
26. W module „Wykonanie robót” i oknie głównym Normy EXPERT ujednociono

prezentację paska stanu.

27. Dodano prezentację cen jednostkowych RMS dla pozycji z wliczoną wartością innych pozycji.
28. Poprawiono wyświetlanie mnożnika obmiaru na widoku kosztorysu szczegółowego w pozycjach zawierających kilka wierszy obmiarowych.
29. Zoptymalizowano wycenę pozycji na podstawie cenników CJP.
30. Poprawiono obsługę opcji „Zeruj ceny nieznalesione” przy aktualizacji pozycji na podstawie cenników CJP.
31. Poprawiono prezentację opisów pól w module „Wykopy” przy skalowaniu czcionki interfejsu innym niż 100%.
32. Ujednolicono kolor prezentacji danych w elementach nieaktywnych i dodanych (w nowej wersji kosztorysu).

Import/eksport:

- **Rozbudowano import PDF o możliwość definiowania szablonów użytkownika.**
- W eksporcie do formatu wymiany MS-Project uwzględniono koszty pozycji uproszczonych.
- Poprawiono import plików PDF z programu Rodos, w którym teksty są wyśrodkowane.

Przedmiary:

- Dodano możliwość wprowadzania wyrażeń obmiarowych z podziałem na wiersze.
- Poprawiono obsługę wzorów przy definiowaniu stałych kosztorysu.
- Zablokowano możliwość użycia polecenia „Wstaw poddział” po zaznaczeniu wiersza obmiarowego.
- Dodano obsługę wielkich liter przy definiowaniu odwołań do obmiarów.

Wydruki:

- Dodano opcję umożliwiającą zmianę kolejności kolumn tabeli CPV na wydruku strony tytułowej.
- Zmieniono domyślną nazwę kolumny „Nr spec. techn.” na wydruku

„Przedmiar/Obmiar”.

- Zmieniono obsługę opcji „Podpozycje kursywą”. Po jej zaznaczeniu całe pozycje kalkulacji kosztów będą drukowane kursywą.
- Poprawiono odświeżanie podglądu w edytorze szablonów po zmianie tła wiersza podsumowania pozycji.
- Zmieniono kolor ikony pozwalającej wczytać ustawienia fabryczne szablonu wydruku.

Menedżer baz cenowych:

- Zablokowano edycję cenników znanych wydawców. Modyfikacje będą możliwe po wykonaniu kopii cenników.
- Poprawiono import cenników własnych CJP.
- Usprawniono tworzenie kopii cenników znanych wydawców.
- Poprawiono wyświetlanie zawartości cennika przypisanego do kosztorysu. Będzie prezentowany wybrany poziom cenowy a nie najnowszy.
- Usprawniono import wskaźników narzutów z cennika RMS Sekocenbud.
- Zmodyfikowano import z pliku w formacie MDB bazy cenowej RMS „Sekocenbud” – ceny bez narzutów i z narzutami będą importowane do oddzielnych cenników.
- Usprawniono import cenników własnych RMS. Będą pomijane rekordy bez przypisanej ceny.

Przeglądarka BIM:

- Dodano opcje sterujące wyświetlaniem przekrojów projektu.
- Do podręcznego menu obiektu na widoku 3D dodano opcję umożliwiającą definiowanie notatek.

Koszty cyklu życia:

- Rozbudowano możliwości wyświetlania kolumn na widokach LCC.
- Na karcie „UTRZYMANIE” zmieniono domyślny stan przycisku "Pokazuj tylko nieprzypisane" na włączony.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-32** Roboty hydroizolacyjne i renowacyjne - system Remmers [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2016]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-02 - poprawiono indeks desek obrzynanych nasyconych.
- KNR K-06 0202 - poprawiono normy R.
- KNR 2-17 0111 - poprawiono tytuł tablicy (udział kształtek).
- KNR-W 2-02 1804-13 - poprawiono j.m. drutu kolczastego (błąd w druku).
- KNR 2-17 0142 - uzupełniono tytuł tablicy.
- KNR INST 0305 - poprawiono j.m. w pozycjach 02-08.
- KNP 02 0205 - poprawiono normy - zawyżone 100x w druku.
- KNR-W 4-01 0212 - poprawiono sprzęt.

Norma EXPERT 5.10.100 - luty 2019

Program główny:

1. Dodano okno „Utwórz nowy kosztorys”.
2. Rozbudowano możliwości zapisu i odczytu ustawień opcji prezentacji widoku.
3. Usprawniono wstawianie podpozycji (kalkulacji kosztów) do pozycji scalonej.
4. Umożliwiono wczytywanie charakterystyki obiektu z innego kosztorysu.
5. Dodano licznik z ilością wyszukanych rekordów w oknie „Wybór ceny nakładu”.
6. Umożliwiono przypisywanie znaczników do nakładów.
7. Dodano opcję widoku, która umożliwia prezentację kursywą składowych pozycji scalonych.
8. Ujednolicono obsługę kontrolek do edycji w kolumnach „Nr spec. techn.”, „Cechy”, „j.m.” i „Kod wg CPV”.
9. Na karcie NAKŁADY w oknie i panelu właściwości RMSO dodano opcję „Cena zatwierdzona”. Jej zaznaczenie spowoduje pominięcie nakładu przy wycenie kosztorysu.

10. Zmieniono na stronie startowej opis „Przedmiar” na „Przedmiar/Obmiar”.
11. Dodano możliwość zaznaczania pozycji za pomocą strzałek klawiatury i klawisza „Shift”.
12. Poprawiono operację kopiowania pomiędzy kosztorysami pozycji rozliczanej w innej. Jeżeli nie jest ona kopiowana razem z tą, w której jest rozliczana, to opcja rozliczania zostanie wyłączona.
13. Usprawniono obsługę aktualizacji on-line, w przypadku braku aktywacji programu w kluczu.
14. Zmieniono tytuł okna wywołanego opcją „Klonuj...” na „Usuń z klonu kosztorysu”.
15. Przyspieszono wycenę nakładów, dla których dostępna jest duża ilość rekordów w cennikach.
16. Poprawiono prezentację usuniętych elementów na widoku „Tabela elementów scalonych”.
17. Umożliwiono obsługę kosztorysów zawierających długie nazwy walut.
18. Poprawiono prezentację kosztorysów z wariantami danych i wersjami w oknie wstawiania pozycji.
19. Usprawniono definiowanie kosztów zakupu od materiałów inwestora.
20. Przywrócono możliwość dodawania zadań do działów.
21. Usprawniono wyszukiwanie tekstów w komentarzach wierszy obmiarowych.
22. Zablokowano możliwość usuwania kolumn w oknie „Dobór nakładów z cennika”.
23. Poprawiono skalowanie czcionki interfejsu w oknie „Opcje programu”.
24. W oknie „Wybór nakładu” poprawiono wyszukiwanie po nazwie wyrazów zaczynających się od polskich znaków diakrytycznych.
25. Zmieniono prezentację w kolumnie „Norma” na widoku kosztorysu. W przypadku wprowadzenia działania wyświetlana będzie wyliczona wartość a nie całe wyrażenie.
26. Poprawiono przeliczanie ceny dostawcy wprowadzonej w innej walucie niż PLN.
27. Poprawiono sortowanie wyszukanych elementów w oknie „Wybór ceny

nakładu/Wybór nakładu”.

28. Dodano filtr pozycji „Z nakładami inwestora”.
29. Na kartach POZYCJE i NAKŁADY zmieniono sposób wyświetlania wartości ujemnych - będą wyróżnione czerwonym kolorem.
30. Poprawiono prezentację jednostek miary obmiarów dodatkowych na widoku KOSZTORYS > Nakłady.
31. Poprawiono edycję opisów sum częściowych i obliczeń pomocniczych w oknie „Edytor definicji i wzorów”.
32. Na widokach zestawień RMSO zoptymalizowano łączenie nakładów tego samego typu.

Narzuty:

- Dodano możliwość definiowania narzutu dla całego kosztorysu w rachunku 100.
- Umożliwiono obsługę minimalnych i maksymalnych wskaźników narzutów z cennika RMS Sekocenbud (wyd. „PROMOCJA” Sp. z o.o.).
- Dodano wskaźniki narzutów na 1 kw. 2019.

Zestawienia:

- Dodano opcję, która umożliwia odliczania materiałów inwestora od podsumowania kosztorysu.

Przeglądarka BIM:

- Umożliwiono zapis w pliku stanu widoczności wybranych obiektów.
- Dodano zapis układu kolumn i położenia paneli dla wszystkich wczytanych projektów.
- Wprowadzono możliwość zapisu w pliku IFC informacji o pozycjach, w których użyto obiekty IFC.
- Dodano widok obrysu całego projektu z pokazanym położeniem kamery.
- Zmieniono prezentację w drzewie obiektów o identycznych nazwach. Będą wyświetlane nazwy zapisane w projekcie IFC bez dodatkowych numerów nadawanych przez przeglądarkę.
- Dodano zaawansowane wyszukiwanie tekstów.

Wydruki:

- Umożliwiono dodawanie narzędzi metodą przeciągnij/upuść w oknie edycji szablonu strony tytułowej.
- Rozbudowano wydruk widoku o możliwość ustawienia zakresu: widoczne/zaznaczone elementy.
- W oknie „Drukuj” dodano opcję „Pobierz z zakresu”, której zaznaczenie spowoduje, że numer pierwszej strony zostanie ustawiony na taki sam jak w polu („Od”).
- Na wydruku widoku poprawiono prezentację koloru czcionki w kolumnie „Lp.” w przypadku kosztorysów z włączoną rejestracją zmian.
- Usunięto zbędne puste wiersze w pozycjach na wydruku kosztorysu inwestorskiego.
- Poprawiono import cenników RMS do dużych baz danych.
- Na wydrukach szczegółowych kosztorysów inwestorskich i ofertowych usunięto obmiar z kolumny „Nakłady jedn.”.
- Na wydrukach „Przedmiaru/Obmiaru” i „Klucze lokalizacji” (włączona rejestracja zmian) poprawiono prezentację usuniętych obmiarów dodatkowych.
- Poprawiono wydruk podsumowań zawierających narzuty zdefiniowane w grupie „Narzuty kosztorysu”.
- Na wydrukach „Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych” i „Kosztorys - forma skrócona” poprawiono prezentację obmiaru. Nie był wyświetlany po wyłączeniu opcji „Drukować pełne wyrażenia obmiarów”.
- Na stronie tytułowej poprawiono formułę liczenia narzutów po zaznaczeniu opcji „wg Rozp. MI z dn. 18.05.2004”.
- Poprawiono prezentację kategorii wierszy obmiarowych na wydruku widoku PRZEDMIAR/OBMIAR.
- Uzupełniono brakujące przekreślenia w elementach usuniętych na wydrukach z rejestracją zmian.

Import/eksport:

- Rozszerzono zapis ceny jednostkowej pozycji w formacie ATH o ceny jednostkowe RMS.

- Poprawiono zapis narzutów liczonych w rachunku 100 w formatach ATH/ATH2.
- Rozbudowano eksport zadań kosztorysu o opisy działań i pozycji.
- Wprowadzono zmiany w eksporcie kosztorysu jako harmonogramu umożliwiające obsługę plików XML w programie MS Project 2010.
- Wprowadzono szereg poprawek importu kosztorysów w formacie programu „Rodos”.

Menedżer baz cenowych:

- Dostosowano import cenników „RMS MAX” (Promocja Sp. z o.o.) do zmienionej struktury bazy źródłowej.
- Umożliwiono prezentację minimalnych i maksymalnych wskaźników narzutów.
- Przywrócono możliwość wykonania kompresji bazy danych.
- Poprawiono zapis w opcjach właściwości kolumn aktywnego widoku.

Koszty cyklu życia:

- Zoptymalizowano obsługę opcji Cofnij/Przywróć.
- Na karcie UŻYTKOWANIE w oknie „Właściwości kosztu” zmieniono opis pola „Rodzaj energii” na „Media”.
- Zmieniono minimalny rozmiar okna modułu „Koszty cyklu życia”.

Nowe katalogi:

- **KNR K-06** Nowe technologie. Okna dachowe i pozostałe produkty FAKRO [KOPRINET wyd. III 2016]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 19-01 0311-04-06 - poprawiono jednostkę miary na m.
- S-215 - uzupełniono opis tekstowy o wyszczególnienie robót w tablicach.
- KNR 2-17 0143 - poprawiono błędy w wariantach.
- KNR-W 2-02 0144 - poprawiono błędy w tytułach tablicy i pozycji.
- KNR-W 5-10 0316 - dodano możliwość wyboru koparki (błąd w druku).
- KNR 19-01 0330-03-04 - poprawiono jednostkę miary na m.

- KNR K-58 0201 - dodano normy zużycia wody.
- S-219 - uzupełniono opis tekstowy o wyszczególnienie robót w tablicach.

Norma EXPERT 5.9.400 - listopad 2018

Program główny:

1. **Dodano moduł do wyliczania kosztów cyklu życia obiektu budowlanego „LCC”.**
2. Umożliwiono zmianę tekstu w kolumnach „Nr spec. techn.” oraz „Cechy”.
3. Na kartach widoku PRZEDMIAR/OBMIAR i KOSZTORYS dodano obsługę wiersza automatycznego filtra.
4. Do dolnego panelu „Nakłady pozycji” dodano kolumny „Cena jedn.” i „Wartość”.
5. Przy zmianie rodzaju kosztorysu na inwestorski dodano komunikat umożliwiający usunięcie narzutu „VAT”.
6. Zablokowano możliwość wyświetlania podpowiedzi z karty PRZEDMIAR/OBMIAR na tle innych uruchomionych programów.
7. Poprawiono edycję kodów CPV w oknie i panelu właściwości działu.
8. Ujednolicono obsługę wywołania bezpośredniej edycji w kolumnach - jest realizowana poprzez dwuklik lewej części myszy.
9. Poprawiono generację nazw kosztorysu przy zapisie w formacie ATH i ATH2 w przypadku, gdy nazwa zawierała kropki.
10. Usprawniono wczytywanie plików dostępnych na liście ostatnio używanych kosztorysów. Problem występował po przerwaniu importu skanu PDF.
11. Poprawiono obsługę polecenia „Dodaj dział nadrzędny”.
12. Usunięto niepotrzebną rejestrację zmian w materiałach pomocniczych po dodaniu nowej wersji kosztorysu.
13. Zmieniono sposób prezentacji tekstów do zamiany (będą wyróżniane żółtym tłem).
14. Ujednolicono wyróżnianie na widokach tekstów znalezionych przez panel wyszukiwania.

15. Usprawniono budowanie widoków po zmianach wersji.

Przedmiary:

- **Wprowadzono możliwość definiowania cech dla wierszy obmiarowych.**
- Usprawniono usuwanie wierszy obmiarowych w kosztorysach z wersjami.
- W dolnym panelu „Przedmiar” zablokowano możliwość wyświetlenia podręcznego menu dla nieedytowalnych wierszy.
- Zmieniono obsługę operacji kopiuj\wklej w dolnym panelu „Przedmiar”. Wstawiony ze schowka wiersz nie będzie miał automatycznie włączonego trybu edycji.
- Poprawiono odświeżanie danych w dolnym panelu przedmiar na karcie KOSZTORYS.

Narzuty:

- Rozbudowano możliwości definiowania narzutów w kosztorysach z kosztami zakupu doliczonymi w podsumowaniu. Można dodać narzut liczony od wartości bezpośredniej M bez uwzględniania Kz.
- Usprawniono prezentację rejestracji zmian na karcie NARZUTY.

Przeglądarka BIM:

- Rozbudowano możliwości przesyłania do kosztorysu właściwości obiektów zapisanych w projektach.
- Dodano obsługę manipulatorów (myszek 3D) firmy 3DConnection.
- Usprawniono obsługę filtrów dostępnych na zakładce „Kosztorys” oraz „Wersje” wstążki poleceń. W zależności od ustawień są dezaktywowane niedostępne filtry.
- Uzupełniono opisy podpowiedzi filtrów „Widok 3D” i „Panele”.
- Zoptymalizowano wczytywanie opcji przeglądania przy porównywaniu projektów.
- Umożliwiono dodawanie kolumn z właściwościami obiektów do panelu „Lista”.

Wykonanie robót:

- Usprawniono działanie filtrów kolumn na karcie NAKŁADY.
- Poprawiono prezentację opisów pozycji w drzewie elementów po wybraniu skórki „Norma EXPERT”.
- Na karcie RACHUNEK ILOŚCIOWY poprawiono prezentację w kolumnie „Wart. wyk. poprzednio” po zmianie okresu rozrachunkowego.
- Poprawiono prezentację wartości całkowitej dla pozycji na karcie RACHUNEK ILOŚCIOWY. Rozbieżności mogły wystąpić w przypadku pozycji, w których wykonanie robót przekroczyło 100%.
- Poprawiono filtrowanie na widokach po wprowadzeniu słowa kluczowego w panelu wyszukiwania.
- Skorygowano opisy filtrów na kartach WYKONANE ROBOTY i RACHUNEK ILOŚCIOWY.
- Na karcie ZBIORCZY RACHUNEK ILOŚCIOWY uzależniono prezentację dokładności obliczeń od ustawień w kosztorysie.

Wydruki:

- Rozbudowano mechanizm informujący o nowych wersjach szablonów wydruku strony tytułowej.
- Poprawiono wydruk pozycji rozliczonych w innych w kosztorysach z wersjami.
- Skorygowano wydruk wybranych działów kosztorysu. W przypadku rozbudowanych przedmiarów z odwołaniami do pozycji w innych działach mogła się zmieniać wartość działu.
- Poprawiono wydruk zestawienia materiałów z podziałem na działy.
- Po zaznaczeniu opcji wydruku „Podpozycje kursywą” wszystkie składniki pozycji będą drukowane pochyloną czcionką.
- Umożliwiono korzystanie z opcji „Wyróżnij zerowe i ujemne wartości” na wszystkich wydrukach z grupy „Zestawienia” i „Zestawienia RMSO”.
- Poprawiono obsługę opcji „Szerokość stała” ustawionej w kolumnach szablonów tabelarycznych przy wydruku w orientacji poziomej.
- Poprawiono wydruki zestawień RMSO w trybie rejestracji zmian. Brakowało

przekreślenia w elementach usuniętych.

Import/eksport:

- Dodano wczytywanie pozycji uproszczonych z kosztorysów szczegółowych zapisanych w formacie PDF.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.
- Rozbudowano komunikat z listą ograniczeń formatów ATH/ATH2 o brak zapisu wielu kodów wg CPV dla działań.
- Rozbudowano import cenników własnych zapisanych w formacie CSV o wartości rabatów.

Nowe katalogi:

- **KNR K-58** Roboty budowlane przy wykonywaniu systemu ociepleń ETICS w technologii BOLIX [KOPRINET wyd. I 2013]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- TZKNBK XVII - poprawiono literówki w numeracji pozycji.
- TZKNBK XX 0105, 0904 - drobne poprawki norm.
- KNR 2-02 - w opisie tekstowym poprawiono "podstopni" na "podstopnic".
- KNNR 3 0401 - uzupełniono opis tekstowy o uwagę pod tablicą.
- TZKNBK XXII 0722-0726 - poprawiono normy.
- TZKNBK XXI 0603 - poprawiono normy.

Norma EXPERT 5.9.300 - sierpień 2018

Program główny:

1. Opracowano 64 bitową wersję programu Norma EXPERT.
2. Rozbudowano dane strony tytułowej o:
  - a. Datę zatwierdzenia przez inwestora.
  - b. Dodatkowe poświadczenia:
    - i. Zatwierdził.

ii. Datę zatwierdzenia.

3. Usprawniono wczytywanie plików IFC z poziomu okna „Projekty BIM związane z kosztorysem” – będzie zapamiętywana ostatnio wybrana lokalizacja.
4. Rozbudowano wyszukiwanie pozycji z wariantami wg zgodności podstaw w oknie „Szukanie pozycji”.
5. Poprawiono synchronizację między panelem nawigacyjnym i widokami przy zaznaczaniu pozycji.
6. W oknie „Zapisz kosztorys” poprawiono obsługę opcji „Zapisz opisy pozycji z nazwami RMS”.
7. Przywrócono możliwość wyświetlania zawartości cenników podłączonych do kosztorysu.
8. Poprawiono skalowanie czcionki interfejsu w:
  - panelu „Właściwości nakładu” okna „Cenniki” oraz w menedżerze cenników,
  - panelu nawigacyjnym na zakładce „KNR”,
  - w oknie „Właściwości działu” (przy wielkości czcionki 125% brakowało przycisków do obsługi kodów CPV),
  - oknie „Import cennika” (przy imporcie systemu Intercenbud nie były prezentowane kryteria dostawców).
9. Poprawiono odświeżanie listy zapisanych układów kolumn właściwych dla danego widoku.
10. Usprawniono zaawansowane wyszukiwanie pozycji katalogowych w oknie wstawiania pozycji.
11. Przy definiowaniu czasu pracy deskowań poprawiono prezentację danych w polu „Komplet deskowań wielkości”.
12. Poprawiono obsługę i odświeżanie kluczy lokalizacji na karcie „PRZEDMIAR/OBMIAR”.

Przeglądarka BIM:

- Rozbudowano funkcjonalność przeglądarki BIM:
  - umożliwiono prezentację zmian dokonanych w projekcie,
  - dodano menu z poleceniami dostępnymi na pasku szybkiego dostępu do

grup „Widok” i „Zaznaczenie” wstążki poleceń,

- umożliwiono nowy sposób nawigacji „Lot na stałej wysokości”,
- przy pomiarach będą zaznaczane na modelu wymiary dodane do paska wiersza przedmiaru,
- wprowadzono możliwość zapamiętywania wybranych widoków modelu,
- ustawiono minimalny rozmiar okna przeglądarki,
- dodano możliwość definiowania własnych filtrów na zakładce „Lista”,
- wprowadzono podpowiedzi do ikon umieszczonych na pasku szybkiego dostępu.

Przedmiary:

- Zmieniono obsługę klawisza „Insert”, który umożliwia wstawianie wierszy obmiarowych na karcie widoku PRZEDMIAR/OBMIAR. Będzie dostępny również w trybie edycji wyrażenia.

Menedżer katalogów:

- Po aktualizacji programu nie będą przywracane domyślne ustawienia wbudowanych zestawów katalogów korygowanych wcześniej przez użytkownika.

Wydruki:

- Rozbudowano wydruk strony tytułowej o nowe dane („Data zatwierdzenia przez inwestora”, Dodatkowe poświadczenia: „Zatwierdził” i „Data zatwierdzenia”).
- Poprawiono prezentację podsumowań sum częściowych i obliczeń pomocniczych w kolumnie „Opis” na wydrukach kosztorysów.
- Skorygowano prezentację skróconych podsumowań na wydrukach „Kosztorys ofertowy” i „Same działy i pozycje”.
- Do opcji formatu strony wydruku dodano parametr „Utrzymuj pozycje w całości”.
- Poprawiono działanie opcji „KWOTY” na wydruku przedmiaru/obmiaru.
- Na wydruku „Tabela elementów rozliczeniowych” umożliwiono wydruk kodów CPV w kolumnie „Podstawa”.
- Poprawiono wydruk znakowań na wybranych stronach dokumentu.

- Przywrócono możliwość edycji linii w szablonach tabelarycznych z poziomu wstążki poleceń.

Import/eksport:

- Eksport kosztorysów do pliku wymiany MS Projekt:
  - Poprawiono eksport wg kluczy planów działów z opcją „Pomiń - elementy bez klucza”.
  - Usprawniono zapis kosztorysów zawierających rozliczenie wykonanych robót.
  - Dodano obsługę znaków nowej linii.
- Dodano szablon importu dla kosztorysów ofertowych wydrukowanych do formatu PDF.
- Dodano import numerów specyfikacji technicznych przypisanych działom z kosztorysów zapisanych w formacie PDF.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Wykonanie robót:

- Dodano uwzględnianie pozycji z ujemnymi obmiarami w wartości całkowitej wykonanych robót.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-99** Roboty budowlane różne; Rozdział 05 Uszczelnienie kanałów wentylacyjnych i spalinowych [ATHENASOFT wyd. I 2018]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-37/GEO 0809-03,04 - poprawiono nakład szyn (błąd w druku).
- KNR-W 2-02 01-09 - uaktualniono do VI wydania.
- KNR AT-47 0106 - poprawiono j.m. na kpl.
- KNR BC-02 0417-06 - poprawiono zawyżoną 100x normę R.
- TZKNBK XVIII IVA 438-443 - poprawiono materiały i normy.
- TZKNBK XVII - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR AT-47 0107-01-04 - poprawiono normę środka transportowego.

Norma EXPERT 5.9.200 - maj 2018

Program główny:

1. Dodano możliwość definiowania numeru specyfikacji technicznej dla działu.
2. Do aktualizacji cen jednostkowych pozycji dodano metodę wyceny tylko według opisu pozycji (w przypadku braku podstaw).
3. Zoptymalizowano wyświetlanie danych na stronie startowej po zmianie skalowania czcionki interfejsu.
4. Na stronie startowej poprawiono prezentację podpowiedzi wyświetlanych na liście ostatnio używanych kosztorysów – będzie pokazywana pełna nazwa.
5. Zoptymalizowano obsługę kosztorysów z dużą liczbą grafik w przedmiarze/obmiarze.
6. Zabezpieczono program przed obsługą uszkodzonych plików kopii awaryjnych.
7. Ustawiono wyśrodkowanie tekstu w kolumnie „j.m.” w wierszach podsumowania pozycji.
8. W oknie „Wstawianie pozycji” zmieniono prezentację w kolumnie „Gdzie” w przypadku, gdy wyszukana pozycja pochodzi z kosztorysu. Zamiast opisu kosztorysu będzie wyświetlana nazwa pliku.
9. Poprawiono sortowanie znalezionych wg opisu wyników wyszukiwania w oknie „Wstawianie pozycji”.
10. Przy upraszczaniu pozycji zawierających dodatkowe obmiary i usunięciu RMSO będą również kasowane dodatkowe obmiary.
11. W oknie „Szukanie pozycji”, w polu „Opis” (grupa „Wyszukiwanie zaawansowane”) dodano odstępy pomiędzy wierszami opisu pozycji.
12. Poprawiono prezentację podsumowania wierszy obmiarowych na widoku kosztorysu w przypadku długich wyliczeń niemieszczących się w jednym wierszu. Wartość obmiaru wyświetlana będzie na końcu wyliczeń.
13. Dodano podświetlenie działu po użyciu opcji „Idź do...” na karcie „Zestawienia” – widok TES.
14. Dla widoku podsumowania dodano wykresy kołowe:
  - Koszty bezpośrednie RMS.

- Nakłady z narzutami.

Przeglądarka BIM:

- Umożliwiono prezentację kilku projektów BIM w jednym oknie przeglądarki.
- Do panelu właściwości wybranego elementu dodano okienko z informacjami o lokalizacji.
- Wprowadzono opcję pozwalającą ustawić jako domyślne wymiary zapisane w pliku IFC zamiast wyliczonych z geometrii.
- Dodano parametr sterujący sumowaniem wymiarów w grupach elementów.
- Umożliwiono rozszerzenie listy wymiarów i materiałów na podstawie właściwości obiektu.
- Dodano możliwość wyłączenia lub uproszczenia prezentacji graficznej wybranych typów elementów w celu zaoszczędzenia zasobów pamięci.
- Zablokowano możliwość wykonywania pomiarów na karcie widoku „PROJEKT”.
- Wyłączono prezentację skrótów w przeglądarce pokazywanych po wciśnięciu przycisku ALT.
- Odseparowano działanie przewijania myszką w obszarze drzewa nawigacji i modelu.

Przedmiary:

- Wymiary zaimportowane z przeglądarki BIM do wierszy obmiarów będą prezentowane jako linki. Ich użycie umożliwi zaprezentowanie obiektu na widoku 3D.
- Dodano zarządzanie projektami BIM dołączonymi do kosztorysu z poziomu karty widoku „Przedmiar” i „Kosztorys”.
- Zoptymalizowano kopiowanie pozycji zawierających dane z modułu „Wykopy”.
- Poprawiono kopiowanie pozycji zawierających w obmiarach funkcję „int” z odwołaniami do obmiarów pozycji.
- Usunięto zbędny operator „+” poprzedzający wzory matematyczne wstawiane z panelu „Definicje i wzory”.

- Poprawiono ustawienia odwołań do wymiarów z BIM po edycji wyrażenia na widoku „Przedmiar/Obmiar”.
- Zaktualizowano plik odpowiedzialny za konfigurację importu obmiarów.

Menedżer katalogów:

- W menedżerze katalogów w panelu „Nakłady poziomu” usprawniono obsługę wiersza automatycznego filtra. W kolumnie „Nazwa” ustawiono filtrowanie „Zawiera”, a w pozostałych kolumnach „Rozpoczyna się od”.

Wydruki:

- Dodano możliwość wydruku numerów specyfikacji technicznych zdefiniowanych w działach.
- Poprawiono prezentację podsumowania wiersza obmiarowego na wydrukach kosztorysu.
- Zmieniono rozmieszczenie opcji „Kosztorys inwestorski” i „Szczegółowy kosztorys inwestorski” w panelu „Ustawienia wydruków”.
- Poprawiono prezentację podsumowań na zestawieniach RMS – nie będą uwzględniane nakłady z ukrytych pozycji kalkulacji kosztów.
- Przywrócono możliwość wydruku w spisie treści „Charakterystyki obiektu” i „Klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu”.
- W edytorze szablonów wycentrowano linie w rozwijanych listach grubości linii.
- Przywrócono możliwość zmiany szerokości linii w szablonach tabelarycznych z poziomu wstążki poleceń.
- Poprawiono wydruki z wyłączeniem kwot - nie były ukrywane wszystkie kwoty w podsumowaniach.

Import/eksport kosztorysów:

- Dostosowano mechanizm aktualizacji importowanych wymiarów do współpracy z BIM.
- Usunięto problem z właściwym odczytem pliku zapisanego w formacie wymiany MS-Project w wersji programu z zainstalowanym polskim pakietem językowym.

- Rozbudowa eksportu kosztorysu do formatu pliku wymiany MS-Project (XML):
  - Uwzględniono dane rozliczenia wykonanych robót (tylko dla eksportu „Pozycjami”).
  - Dodano eksport „Wg kluczy planu działań”.
  - Dodano eksport „Wg kluczy wykonawczych i lokalizacji”.
  - Przy imporcie „Działami” nakłady podpozycji kalkulacji kosztów pozycji scalonych będą przypisywane do zadania.
  - Poprawiono eksport kalendarza bazowego - dni świąteczne będą uwzględniane jako wolne od pracy.
- Poprawiono import pozycji kalkulacji kosztów z formatów ATH i ATH2. Niepotrzebnie ustawiano domyślnie opcję „Mnóż przez obmiar pozycji scalonej”.

Import PDF:

- Usprawniono rozpoznawanie pozycji scalonych.
- Umożliwiono wczytywanie mnożników obmiarów z plików wydrukowanych do formatu PDF z programu Kobra.
- Rozbudowano import o możliwość tolerowania niedoskonałości wydruków kosztorysów zapisanych w formacie PDF.
- Zabezpieczono program przed obsługą uszkodzonych plików PDF.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-47** Instalacje sanitarne i technologiczne systemów rurowych o złączach zaprasowywanych [ATHENASOFT wyd. I 2018]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-16 i KNR-W 2-16 poprawiono współczynniki wyświetlane przy wyborze modyfikacji ze względu na wysokość.
- KNNR 4 1601 - 1604 - zamieniono powielone tablice na warianty.
- KNR AT-39 0110 - poprawiono materiały i inne drobne poprawki w katalogu.
- NNRNKB 202 21 - zamieniono powielone tablice na kolejny poziom pozycji lub na warianty.
- KNR K-05 - uaktualniono do IV wydania.

- KNR 19-01 03,04 - zamieniono powielone tablice na warianty.
- KNR 19-01 0319-08,09 - poprawiono zawyżone 100x normy R i siatki Rabbitza (błąd w druku).
- TZKNBK XVI i XVIm - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.

Norma EXPERT 5.9.100 - luty 2018

Program główny:

1. Dodano interaktywną przeglądarkę modeli w technologii BIM.
2. Rozbudowano import projektów zapisanych w formacie IFC.
3. Wprowadzono mechanizm sygnalizacji nieprawidłowych wartości elementów kosztorysu będących wynikiem błędów w wyrażeniach obmiarów.
4. Dodano opcję widoku kosztorysu umożliwiającą prezentację wierszy przedmiaru/obmiaru pod opisem pozycji na widoku „Kosztorys”.
5. Poprawiono przywracanie nakładów do pozycji z bazy KNR zarejestrowanych w liście doboru nakładów, jako wstawiane zawsze z cennika.
6. Dodano obsługę symboli w oknie „Zmiana tekstu”.
7. Ustawiono minimalny rozmiar okna „Dane wstawianej pozycji”.
8. Doprecyzowano opis pola szybkiego wyszukiwania w oknie wstawiania pozycji.
9. Na widoku szczegółowego kosztorysu inwestorskiego poprawiono prezentację danych w kolumnie „Nakład jedn.”. Powinna być stosowana precyzja prezentacji norm, a nie precyzja ilości całkowitej nakładów.
10. Rozbudowano mechanizm pozwalający na wyłączenie wybranych nakładów z liczenia narzutów. Dodano opcję we wspólnych właściwościach zaznaczonych nakładów.
11. Usunięto niepotrzebną informację o niedostępności pliku składowego włączonego do kosztorysu zbiorczego.
12. Poprawiono oznaczanie znalezionych rekordów w wierszach z wytłuszczonym tekstem.

13. Poprawiono grupowanie danych na karcie „Pozycje”.
14. Przy liczeniu narzutów pozycji scalonej uwzględniono indywidualne narzuty pozycji kalkulacji kosztów.
15. Poprawiono prezentację podsumowań na widokach szczegółowych zestawień nakładów w działach i pozycjach.
16. Umożliwiono kopiowanie danych z widoków karty „Zestawienia” do innych programów np. MS Excel.
17. Zoptymalizowano prezentację selekcji działów na widoku „Podsumowanie”.

Importy/eksporty:

- Umożliwiono eksport kosztorysu jako harmonogram w formacie pliku wymiany programu MS-Project.
- Zaktualizowano import i eksport z/do formatów ATH i ATH2.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.
- Zaktualizowano import plików zapisanych w formacie Seko Prix (SKO) – został uwzględniony symbol „\$” wykorzystywany przy definiowaniu odwołań do obmiarów innych pozycji.

Wydruki:

- Nowy wydruk „Szczegółowy kosztorys ofertowy”.
- W panelu „Ustawienia wydruków” zmieniono tytuł grupy „Lista elementów do wydruku”.
- Poprawiono wydruk nagłówka i stopki wprowadzonych w edytorze charakterystyki obiektu.
- Uwzględniono na wydruku podział na strony charakterystyki obiektu.
- Poprawiono prezentację panelu „Właściwości” w oknie „Edycja szablonów” , po ustawieniu czcionki skalowania interfejsu 150%.
- Przywrócono możliwość wydruku pełnych wyrażeń obmiaru na wydruku „Kosztorys uproszczony”.
- Poprawiono prezentację wartości wynikających z pozycji na transport na wydruku zestawienia sprzętu.

Menedżer katalogów:

- Przy edycji katalogów własnych poprawiono powiązania materiałów pomocniczych z innymi nakładami pozycji.

Wykonanie robót:

- Przyspieszono odświeżanie widoków w module „Wykonane roboty”.
- Dodano komunikat informujący o optymalnych ustawieniach sposobu liczenia narzutów pozwalających uniknąć niedokładności rozliczania wykonanych robót.
- Poprawiono prezentację na pasku stanu.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-39** Tarasy i balkony w technologii ATLAS [ATHENASOFT wyd. I 2018]
- **KNR AT-99** Roboty budowlane różne; **Rozdział 04** Burzenie z użyciem młota hydraulicznego na koparce [ATHENASOFT wyd. I 2018]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR-W 2-16 0607-05,06,07 - zmieniono jm. na szt. (w druku błędna jm. m2).
- TZKNBK - poprawiono błędny indeks mp. w niektórych katalogach.
- KNR 9-01 0104,05-01,02 - usunięto zbędną modyfikację.
- KNR-W 2-16 - poprawiono tablicę 9902 w części opisowej.
- KNR 0-21 4004-01 poprawiono mp. na 1,5.
- TZKNBK XIII 148 - poprawiono jm. na szt.
- TZKNBK XIII 154 - poprawiono jm. na m2.
- KNR 19-01 0426-09 - poprawiono zawyżoną normę R.

Norma EXPERT 5.8.400 - listopad 2017

Program główny:

1. W oknie "Opcje programu" dodano opcję wymuszającą pamiętanie dla kosztorysu stanu zwinięcia elementów widoku.
2. Dodano opcję umożliwiającą wyłączenie liczenia narzutów od wybranego nakładu.
3. Umożliwiono przypisywanie kategorii do pozycji z błędami przy sprawdzaniu kosztorysu.
4. Do okna "Usuń z kosztorysu" dodano opcję "Znaczniki pozycji".
5. Wprowadzono operację pozwalającą przywrócić z katalogu tylko opis pozycji.
6. W oknie "Wybór ceny nakładu" dodano informację o aktualnej wartości nakładu w kosztorysie.
7. W panelu nawigacyjnym kosztorysu dodano przycisk umożliwiający zwijanie i rozwijanie działów.
8. W oknie "Opcje programu" dodano przycisk umożliwiający przejście do lokalizacji kopii awaryjnych.
9. Zmieniono na wielkie litery opisy kart widoków na wstążce poleceń.
10. Poprawiono wyszukiwanie tekstów w kosztorysach w danych strony tytułowej.
11. W panelu właściwości nakładu dodano pole "Data ceny".
12. Zablokowano możliwość modyfikacji cen wariantowych nakładów w kosztorysach zabezpieczonych hasłem przed edycją.
13. Poprawiono zapis własnych zestawień kolumn na widokach przedmiaru i kosztorysu.
14. Poprawiono prezentację wiersza automatycznego filtra w oknie wstawiania pozycji oraz w menedżerze katalogów.
15. Poprawiono obsługę mechanizmu aktualizacji klucza wywołanego z poziomu komunikatu informującego o warunkowej pracy programu.
16. Usunięto zbędny komunikat informujący o konieczności aktualizacji klucza sprzętowego, pojawiający się losowo przy zamykaniu programu.
17. W oknie "Zapisz kosztorys" przywrócono prezentacje opcji "Zachowaj jako przedmiar" oraz "Zapisz opisy pozycji z nazwami RMS", które nie były dostępne w przypadku pracy z plikami *.ATH i *.ATH2.

18. Poprawiono wczytywanie danych z katalogów do pozycji uproszczonych. Program nie uwzględniał typu pozycji i wprowadzał dodatkowo nakłady.
19. Poprawiono rozmieszczenie przycisków w oknie "Edycja kodów CPV".

Importy/eksporty:

- Umożliwiono zapis "Charakterystyki obiektów" w formatach *.ATH i *.ATH2.
- Usprawnienia importu kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Przedmiary:

- Dodano możliwość definiowania odwołań do obmiarów z podanego zakresu pozycji.
- Na karcie widoku "Przedmiar/Obmiar" dodano prezentację wartości obmiaru po zwinięciu wiersza pozycji.
- Umożliwiono zamianę odwołań do obmiarów pozycji wartościami.

Wydruki:

- Nowe opcje wspólne wydruków:
  - wyróżnianie czerwonym kolorem zerowych i ujemnych wartości,
  - drukowanie kursywą pozycji składowych pozycji scalonych.
- Poprawiono odświeżanie zmodyfikowanych tytułów wydruków w spisie treści.
- Dodano możliwość zmiany wyrównania danych w polu "Ogółem" na wydruku podsumowania.
- Poprawiono prezentację kosztorysu ofertowego oraz podsumowań w formie skróconej na mapie dokumentu podglądu wydruku.
- Zmieniono tytuł wiersza opisu kosztorysu na wydruku przedmiaru.
- Przywrócono możliwość wydruku grafik w szablonie kosztorysu ofertowego.

Menedżer katalogów/baz cenowych:

- Poprawiono prezentację panelu "Szczegóły nakładu" w menedżerze katalogów.

- Uwzględniono obsługę opcji "Opóźnienie pokazywania dymków" w menedżerze cenników.

Import cenników:

- W oknie "Import wskaźników narzutów" dodano informację o wyniku automatycznego rozpoznania formatu.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT-38 - poprawiono błędne czterocyfrowe kody sprzętu.
- KNR 5-26 0603 - poprawiono j.m. prefabrykowanych fundamentów.
- KNR 5-26 0701 - poprawiono numerację pozycji.
- TZKNBK X - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- TZKNBK XI - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR 2-21 03 - poprawiono część opisową zgodnie z wyd. III.
- KNR AT-38 0205 - poprawiono nakłady tynków.

Norma EXPERT 5.8.300 - sierpień 2017

Program główny:

1. Dodano możliwość zdefiniowania wielu cen dla nakładu.
2. Wprowadzono opcję sterującą opóźnieniem lub wyłączeniem pokazywania podpowiedzi w dymkach.
3. Dodano opcję „Pokaż pozycję” w oknie edycji danych RMS. Umożliwia ona pokazanie na widoku kosztorysu tylko tych pozycji, w których dany nakład występuje.
4. Rozbudowano edycję zestawów katalogów o możliwość dodawania jednocześnie wielu elementów do zestawu.
5. Zwiększono wielkości pól „Nazwa” i „Adres” w oknie „Strona tytułowa”. Dodano kontrolki podziału okien edycyjnych pozwalające dostosować wielkość pól na potrzeby aktualnie edytowanych danych.
6. Do tablicy symboli dodano symbol cała.

7. Poprawiono edycję opisu w oknie „Właściwości pozycji” w przypadku dodania znaków nowej linii.
8. W opcjach programu umożliwiono bezpośrednią edycję ścieżek do kosztorysów.
9. Poprawiono zapamiętywanie listy szukanych tekstów w oknie "Szukaj na widoku kosztorysu".
10. Poprawiono przenoszenie informacji o dostawcach przy kopiowaniu pozycji między kosztorysami.
11. Usunięto zbędną kolumnę "Nr spec. techn." z widoku „Kosztorys > Działy”.
12. Zmieniono kolejność wyświetlania cenników przy sortowaniu wg nazwy w oknie „Lista cenników”.
13. Wprowadzono sortowanie listy dostawców wg nazwy przy edycji zakresu cen w oknie wyboru cenników.
14. Ujednolicono zaokrąglanie wartości parametru „Długość cyklu życia obiektu” do dwóch miejsc po przecinku.
15. Poprawiono działanie opcji przywracania domyślnych ustawień programu w oknie „Opcje kosztorysu”.
16. Przywrócono możliwość wyszukiwania kosztorysów (w formatach *.kst, *.prd) wg tekstów w oknie „Otwórz kosztorys”.
17. Dodano prezentację nazw kosztorysów w miniaturkach na pasku zadań systemu Windows.
18. Poprawiono wczytywanie kodów i opisów ze słownika CPV do danych strony tytułowej. Dodatkowo wykluczono dublowanie tych rekordów w liście.
19. Przy wyszukiwaniu nakładów usunięto konieczność powtórnego zatwierdzenia wybranych cenników po zmiennej opcji zakresu cen.
20. Poprawiono odświeżanie widoków kosztorysu przy zmianie rozmiaru okna programu.
21. Do wspólnych właściwości zaznaczonych nakładów dodano opcję „Całość inwestora”.
22. Poprawiono wstawianie nowego wiersza obmiaru poprzez przycisk „Insert” w dolnym panelu „Obmiar/Przedmiar”.
23. Usprawniono obsługę filtrów po wybraniu opcji „Idź do pozycji”.

24. Poprawiono łączenie nakładów w sytuacji, gdy jeden z wybranych to deskowanie z włączoną opcją "Deskowania".
25. Zoptymalizowano przenoszenie danych z zakładki „Import obmiarów” do przedmiaru.
26. Poprawiono obsługę skrótu Alt+A (aktywny/nieaktywny) w panelu kosztorysu na zakładce „Przedmiar/Obmiar”.

Importy/eksporty:

- Dodano automatyczną naprawę niepoprawnie zapisanych w kosztorysie współczynników cen.
- Dodano szablon importu kosztorysu ofertowego zapisanego w formacie PDF w programie Rodos.
- Szereg usprawnień importu kosztorysów z tekstowych plików PDF oraz ze skanów.

Zestawienia:

- Na karcie „Zestawienia” rozbudowano menu kontekstowe o możliwość aktywacji i dezaktywacji działu.
- Zmieniono prezentację parametrów techniczno-ekonomicznych w „Tabeli elementów scalonych”.

Wydruki:

- Uzupełniono podpowiedzi przycisków wstążki poleceń na karcie „Wydruki”.
- Dodano opcję pozwalającą wstawiać znaki wiodące tabulacji w spisie treści.
- Poprawiono na wydrukach prezentację nazw działów ze znakami nowej linii.
- Usprawniono eksport wydruków do formatów programu MS Excel.
- Poprawiono prezentację w szablonach zestawień RMSO po dodaniu dużej ilości kolumn.
- Usunięto zdublowany wybór ustawień w opcjach wydruku kosztorysu ofertowego.

Menedżer katalogów:

- Uszczegółowiono opis przycisku umożliwiającego import katalogów własnych z programu Norma PRO.
- Poprawiono definiowanie oraz obsługę modyfikacji pozycji w katalogach własnych.

Import cenników:

- Dodano komunikat informujący o próbie importu bazy cenowej zapisanej w nieznanym formacie.
- Poprawiono edycję kolumny „Wartość domyślna” w edytorze szablonów cenników CSV.
- Dodano rozpoznanie pojedynczych plików CSV przy imporcie cenników firmy BISTYP-CONSULTING umieszczonych na płycie.
- Poprawiono wyliczanie objętości zasypki po zdefiniowaniu danych obiektu w module „Wykopy”.
- W module „Wykonane roboty” poprawiono prezentację danych w kolumnie „Razem” na widoku „Wykonane roboty”.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-38** Systemy ociepleń ATLAS [ATHENASOFT wyd. I 2017]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 9-09 0402-0404 - grubości ścian zaniżone o 25 mm - błąd w druku.
- KNNR 10 0503-01 - poprawiono nakłady darniny.
- KNNR 10 0706 - uzupełniono brakujące warianty.
- TZKNBK VII - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- TZKNBK VIII - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- TZKNBK IX - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR-W 4-01 0916 - poprawiono j.m. deski na m.
- KNR 2-16 0605 - wprowadzono wybór grubości blachy - błąd w druku.

Norma EXPERT 5.8.200 - maj 2017

Program główny:

1. Rozbudowano mechanizm pozwalający wyliczać koszty pracy deskowania.
2. Dodano polecenie umożliwiające grupowe przypisanie zaznaczonych nakładów do materiałów pomocniczych.
3. Wprowadzono możliwość łączenia nakładów na widoku kosztorysu.
4. Dodano opcję umożliwiającą usuwanie danych kosztów remontów z kosztorysu.
5. W oknie „Wstawianie pozycji” zoptymalizowano wstawianie pozycji z kosztorysów z wersjami.
6. Dodano filtr pozycji „Bez kategorii”.
7. Poprawiono wywołanie okna katalogów i kartotek z poziomu funkcji „napisz, co chcesz zrobić”.
8. Wprowadzono szereg poprawek w prezentacji i obsłudze okna „Słownik trwałości oraz kosztów remontów elementów budowlanych”.
9. Poprawiono prezentację w panelu właściwości na zakładce „Koszty remontów”.
10. Usunięto błąd związany z niewliczaniem do wartości RMS narzutów zdefiniowanych na poziomie działań w podsumowaniu.
11. Zoptymalizowano obsługę okna „Cenniki” po wywołaniu poleceniem „Pokaż cennik”.
12. Poprawiono prezentację słownika z nazwami kosztorysu dostępnego w oknie edycji strony tytułowej.
13. Uwzględniono dane kosztów remontów w mechanizmie ochrony zmian w kosztorysie.
14. Dodano polecenie „Przesuń pozycje” do podręcznego i głównego menu na karcie „Przedmiar”.
15. Poprawiono upraszczanie pozycji czasu pracy rusztowań z jednostką miary „m-g”.
16. Dodano kolumnę „Norma” w oknie właściwości nakładu na zakładce pozycje.
17. Poprawiono działanie filtra „Pokaż zmodyfikowane” na karcie „Narzuty”.

Importy/eksporty:

- Poprawki w imporcie kosztorysów wydrukowanych do PDF z programów Rodos, Zuzia, Forte.
- Dodano możliwość wczytania kosztorysu ofertowego PDF w formacie Rodos.
- Poprawiono wczytywanie kodów CPV kosztorysów PDF w formacie Rodos.
- Usprawniono wczytywanie struktury działów i obmiarów z kosztorysów PDF.
- Poprawki importu kosztorysów ze skanów PDF.
- Poprawiono eksport wydruków do formatów *.xls, *.xlsx.
- Zaktualizowano importy i eksporty z/do formatów ATH i ATH2.

Zestawienia:

- Poprawiono prezentację tabeli elementów scalonych w kosztorysach z narzutami kwotowymi po odznaczeniu opcji prezentacji VAT-u w wierszu.
- Usunięto problem z prezentacją widoku „Tabela elementów scalonych – procentowo” w kosztorysach z wersjami.

Wydruki:

- Wprowadzono możliwość użycia w danych strony tytułowej sekwencji "\n" jako znaku podziału linii.
- Zoptymalizowano generowanie wydruków z rejestracją zmian w kosztorysie.
- Dodano nową opcję wspólną wydruków „Szablon kolumn pobieraj z kosztorysu”.
- Opcje wspólne wydruków umieszczono w zwijanej grupie.
- Na stronie tytułowej w opisie wiersza „Koszty zakupu doliczane do cen jedn.” dodano na końcu literę „M”.
- Usunięto problem z brakiem linii na wydrukach, który mógł wystąpić w szablonach własnych.
- W edytorze szablonu wydruku przedmiaru przywrócono możliwość edycji wierszy działów.
- Poprawiono wyliczanie liczby stron wyświetlanych w znaczniku w

przypadku drukowania wybranego zakresu stron.

- Zoptymalizowano rozmieszczanie tekstów na wydrukach.

Menedżer baz cenowych:

- Poprawiono prezentację waluty.
- Usprawniono edycję nakładów.

Import cenników:

- Rozbudowano import cenników RMS z plików zapisanych w formacie CSV.

Nowe katalogi:

- KNR AT-99 Roboty budowlane różne; Rozdział 03 EMO - Energooszczędny Montaż Okien w technologii STROPEX [ATHENASOFT wyd. I 2017]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KSNR 1 0214 - poprawiono oznaczenia klas gruntu.
- KNR 7-14 - uzupełniono opisy tekstowe katalogu.
- KNR 9-30 0102 - poprawiono j.m. na szt.
- ZKNR C-2 0201,0202 - dodano trzecią zaprawa do wyboru - błąd w druku.
- KNR 7-14 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR-W 7-21 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR-W 2-05 0114-04 - poprawiono normę robocizny.
- KNR-W 2-15 0519 02 - poprawiono normę zaworów 1 szt./szt. - błąd w druku.
- KNR 5-24 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR-W 4-01 0513-02 - poprawiono j.m. listew na m.

Norma EXPERT 5.8.100 - luty 2017

Program główny:

1. Dodano mechanizm kalkulacji kosztów konserwacji i napraw elementów budowlanych.
2. Zoptymalizowano wybór ustawień graficznych interfejsu użytkownika (tzw.

skórek).

3. Wprowadzono możliwość dopasowywania cen pozycji uproszczonych do wpisanej wartości kosztorysu.
4. Umożliwiono definiowanie narzutu „Dodatek” dla działów kosztorysu.
5. Zmodyfikowano funkcję upraszczania pozycji scalonych – umożliwiono pozostawienie podpozycji.
6. Wprowadzono możliwość aktualizacji klucza z poziomu programu również po upłynięciu okresu warunkowego użytkowania.
7. W oknie wyświetlanym przy wycenie pozycji uproszczonych, dodano pole informacyjne zawierające szczegółowe dane pozycji z cenników CJP.
8. Zablokowano polecenia menu kontekstowego w panelu KNR, które nie powinny być dostępne, gdy żaden kosztorys nie jest aktywny.
9. Poprawiono wyświetlanie okien modyfikacji „Wprowadź wartość parametru” przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.
10. Przywrócono zapisywanie położenia paska szybkiego dostępu.
11. W oknie „Porównanie pozycji” dodano opcję „Robocizna rozliczana razem” umożliwiającą prezentację zsumowanej normy.
12. Poprawiono prezentację w panelach właściwości przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.
13. Usprawniono edycję zestawów katalogów w oknie wstawiania pozycji.
14. Uporządkowano prezentację w oknie pop-up ceny jednostkowej.
15. Dodano pasek postępu przy operacji wstawienia pozycji do cennika własnego CJP.
16. W oknie wstawiania pozycji poprawiono wyświetlanie podpowiedzi w polu „Podstawa”.
17. Usprawniono porównywanie pozycji zawierających warianty danych.
18. Poprawiono usuwanie kosztów jednostkowych RMS z pozycji uproszczonych.
19. Do tablicy symboli dodano lambdę.
20. Umożliwiono zapis szerokości i kolejności kolumn w oknie „Wybór ceny nakładu”.
21. Poprawiono wymiarowanie paneli sprawdzania i porównywania

kosztorysów przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.

22. Dodano możliwość wstawienia działu nadrzędnego zawierającego zaznaczone wcześniej działy.
23. Umożliwiono na widokach zestawień RMS, usuwanie nazw nakładów z opisów pozycji dodanych tam wcześniej na widoku kosztorysu.

Import/eksport kosztorysów:

- Przy zapisie kosztorysu dodano komunikat z listą nieprzenoszonych danych w formatach ATH i ATH2.
- Poprawiono import kosztorysów z nietypową definicją kosztów zakupu.

Import PDF:

- Rozbudowano import skanów PDF o możliwość wczytywania plików zawierających strony z orientacją pionową i poziomą.
- Dodano możliwość importu kosztorysów uproszczonych wydrukowanych do formatu PDF z programu Forte.
- Wprowadzono szereg poprawek do importera kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Wydruki:

- Umożliwiono wstawienie pustej kolumny do szablonów wydruków tabelarycznych.
- Dodano wydruk „Zestawienie kosztów remontów”.
- Poprawiono obsługę opcji wydruków po zmianie stylu.
- Usprawniono obsługę opcji odpowiedzialnych za wydruk współczynników norm w nakładach oraz w opisach pozycji i działów.
- Poprawiono skalowanie okna „Edycja zestawów wybranych działów” po zmianie czcionki w opcjach programu.
- Zablokowano możliwość wyświetlania okna „Opcje widoków” na karcie „Wydruki”.
- Zmieniono obsługę opcji wydruku strony tytułowej „Wartość netto, podatek VAT” w kosztorysach bez narzutu VAT.
- Do szablonu wydruku „Tabela elementów skalonych” dodano kolumnę

„Dodatki”.

Menedżer katalogów:

- Zmieniono prezentację w oknie wstawiania pozycji i menedżerze katalogów, po zmianie zestawu katalogów będzie wyświetlana jego zawartość.

Menedżer kartotek:

- Umożliwiono zapisywanie rozmiarów okna menedżera kartotek.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-30** Latarnie oświetlenia solarnego i hybrydowego [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2015]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KSNR xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 0-11 - poprawiono modyfikacje.
- KNR K-01 - KNR K-04 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR AT-22 - KNR AT-24 - wprowadzono możliwość uwzględnienia grubości szpachli.
- ZKNR C-2 0606-06 - poprawiono normę zużycia kleju (błąd w druku).
- KNR DC-03 0111 - poprawiono materiały niezgodne z tytułem tablicy (błąd w druku).
- KNNR xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 19-01 0203-18 - poprawiono j.m. na [szt.].

Norma EXPERT 5.7.400 - listopad 2016

Program główny:

1. Dodano możliwość usuwania danych zaznaczonych w oknie „Usuń z kosztorysu”.
2. W głównym menu pojawiła się nowa opcja „Klonuj...” z możliwością wykonania kopii kosztorysu bez wybranych danych.

3. Dodano listę ostatnio używanych katalogów w oknie „Wstawianie pozycji”.
4. Wprowadzono mechanizm porównywania wybranych pozycji kosztorysowych.
5. Umożliwiono rozliczanie czasu pracy rusztowań w pozycji uproszczonej.
6. Dodano możliwość definiowania listy ulubionych katalogów.
7. Przyspieszono wyświetlanie okien właściwości.
8. Poprawiono obsługę zaawansowanego wyszukiwania na widokach.
9. Dostosowano prezentację w wyskakujących oknach (*pop-up*) do zmian wielkości czcionki ustawionej w opcjach programu.
10. Ujednolicono sygnalizację niepoprawnych wyrażeń w panelu właściwości na zakładce „Stałe kosztorysu”.
11. Poprawiono odświeżanie selekcji w panelu nawigacyjnym przy nawigacji przyciskami „Poprzednia/Następna” w oknie właściwości pozycji.
12. Zmieniono prezentację okna symboli wyświetlanego przy dolnej krawędzi ekranu.
13. Poprawiono prezentację nazw nakładów dodanych do opisu pozycji w panelu nawigacyjnym.
14. Dodano komunikat informujący o usunięciu szczegółowych wyliczeń obmiarów dodatkowych przy zapisie do formatów: ATH i XML.
15. Poprawiono grupowanie opcji w oknie „Opcje szukania cen”.
16. W panelu nawigacyjnym dodano kropkę w formacie numeracji pozycji.
17. Rozbudowano obsługę stałych wczytywanych ze wstawianego kosztorysu.
18. Usunięto podwójne przeliczanie normy nakładu po zmianie jednostki miary.
19. Zlikwidowano zbędne blokowanie plików kosztorysów do edycji przez mechanizm kontroli dostępu.
20. Ustawiono minimalne rozmiary dla okien, które przy nadmiernym zmniejszeniu stawały się nieczytelne.
21. Zablokowano możliwość dokonywania zmian w kosztorysie poprzez edycję formularza kalkulacji po włączeniu blokady modyfikacji kosztorysu.
22. Na wstążce poleceń wprowadzono zmiany mające na celu poprawę czytelności przy minimalnych rozmiarach okna głównego lub przy zwiększonej czcionce programu.

23. Zablokowano możliwość wyciągania kosztorysu z okna głównego programu.
24. Poprawiono prezentację w panelu właściwości pozycji uproszczonej na zakładce „Ceny” przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.
25. Dodano symbol waluty w wierszu „Koszty zakupu” przy edycji ceny jednostkowej nakładu.

Przedmiary:

- Poprawiono zachowanie w pliku atrybutu grafik „Włącz do kosztorysu”.
- Zablokowano możliwość przypisania kategorii dla wierszy z grafiką w kosztorysie i w działach.
- Ujednolicono prezentację między wartością obmiaru i komentarzem na widoku „Przedmiar/Obmiar”.
- Do opcji właściwości grafiki dodano edycję przesunięcia względem lewej krawędzi kolumny „Opis i wyliczenia”.

Import/eksport kosztorysów:

- Rozbudowano import skanów PDF o możliwość wczytywania plików zawierających obrazy i teksty.
- Wprowadzono poprawki do importera kosztorysów zapisanych w formacie PDF.
- Zaktualizowano importy i eksporty z/do formatów ATH i ATH2.

Wydruki:

- Poprawiono prezentację nieaktywnych elementów na wydrukach z rejestracją zmian.
- Rozwiązano problem związany z wydrukiem szczegółowych podsumowań nieaktywnych działów w trybie rejestracji zmian.
- Zmieniono prezentację spisu treści - dodano wcięcia dla działów.
- Z wydruku „Zestawienie pozycji kosztorysu” usunięto zbędne teksty „Uproszczona” i „Scalona” prezentowane w kolumnie „Podstawa”.
- Zmieniono prezentację parametrów wydruku w oknie „Drukuj” przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.

- Poprawiono wydruk krawędzi tabeli przy grafice wstawionej do wiersza kosztorysu.

Menedżery - katalogów, kartotek i baz cenowych:

- Rozwiązano problem związany z obsługą modyfikacji w KNNR 1 0202-09 i 10.
- Dodano nowe okno „Edycja danych nakładu” w menedżerze katalogów.
- Usprawniono dodawanie nakładów do katalogów własnych.
- Dodano weryfikację poprawności formatu indeksów w klasyfikacji ETO i KMB podczas edycji danych.
- Poprawiono edycję kursów walut w menedżerze kartotek.
- Poprawiono prezentację w oknie „Cenniki” oraz „Edytor szablonów cenników CSV” przy skalowaniu tekstów innym niż 100%.

Import cenników:

- Zaktualizowano import cennika "Katalog cen robót kolejowych i tramwajowych" (BISTYP).
- Dodano automatyczne rozpoznanie cennika na płycie „Zestaw biuletynów cen robót – BCR” (SEKOCENBUD).

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNNR 11 0708-0709 - poprawa numeracji kolumn.
- KNNR-W 10 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 5-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- TZKNBK VIII 03 86-93 - poprawiono brak MP i normy sprzętu.
- KNR 7-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 9-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNNR 10 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 13-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.

- KNR-W 2-02 - poprawa opisów przy modyfikacjach z tablicy 9907.

Norma EXPERT 5.7.300 - sierpień 2016

Program główny:

1. Dodano opcję zapamiętywania listy używanych w kosztorysie uzasadnień dla współczynników norm.
2. Nowa opcja sprawdzania kosztorysu – „Kz liczone niestandardowo”.
3. Dodano polecenie „Wstaw symbol” (dostępne w trybie edycji opisów) - umożliwia wstawianie znaków specjalnych.
4. Rozbudowano możliwości wyszukiwania tekstów na widokach.
5. W oknie i panelu właściwości pozycji „Czas pracy rusztowań” dodano opcję umożliwiającą prezentację obmiarów pozycji powiązanych z rusztowaniem.
6. Do "Opcji szukania cen" dodano parametry związane z walutą wyceny. Dzięki temu można uzyskać właściwe opcje wyceny nakładów na podstawie cennika zawierającego rekordy w innej walucie niż waluta kosztorysu.
7. W oknie „Znalezione kosztorysy”, które jest wyświetlane po wyszukiwaniu wywołanym z poziomu okna „Otwórz kosztorys” dodano przycisk „Otwórz lokalizację”.
8. W oknie i panelu właściwości pozycji dodano przycisk pozwalający wyświetlić informacje o katalogu, z którego pochodzi pozycja.
9. Umożliwiono włączenie paska automatycznego filtra w oknie wstawiania pozycji.
10. Dodano możliwość zastąpienia odwołań do dezaktywowanych pozycji wyrażeniem.
11. Rozbudowano mechanizm ochrony „Dopuszczalne modyfikacje w kosztorysie” o możliwość zmiany narzutów.
12. Usprawniono obsługę okna „Dodanie pozycji do katalogu własnego”.
13. Poprawiono wyświetlanie okna „Wspólny Słownik Zamówień (CPV)” wywołanego przy dolnej krawędzi okna głównego programu.
14. Usprawniono definiowanie wariantów w panelu właściwości.
15. W oknie edycji strony tytułowej poprawiono prezentację kalendarza.
16. Dodano rozwijaną listę z ostatnio użytymi uzasadnieniami krotności w

oknie i panelu właściwości pozycji.

17. Przywrócono prezentację jednostek miar przy przeglądaniu cenników RMS w oknie wstawiania pozycji.
18. Poprawiono położenie kursora po wstawieniu danych z edytorów wywoływanych z menu podręcznego.
19. Usunięto niepotrzebną prezentację kosztów jednostkowych dla pozycji pracy rusztowań i pozycji transportu.
20. Poprawiono prezentację opisów cenników CJP w oknie wstawiania pozycji.
21. Do słowników sprawdzających pisownie zostały dodane znaki specjalne.
22. Poprawiono uwzględnianie w kosztorysie przeliczników zapisanych po zmianie jednostki miary nakładu.
23. Zmieniono położenie okienek do ustawiania danych pozycji wczytywanych z katalogów – będą pokazywane na tle okna „Wstawianie pozycji”.
24. Poprawiono edycję ceny w oknie właściwości nakładu (nie można było zmienić ceny, gdy dany nakład występował tylko w jednej pozycji).
25. Poprawiono odświeżanie danych w panelu właściwości po wczytaniu kosztorysu.
26. Dodano kolumnę „Krotność” na karcie „Pozycje”.
27. Poprawiono wyświetlanie edytorów z kalkulatorem dla czcionki innej niż 100%.

Przedmiary:

- Poprawiono kopiowanie komentarzy obmiarów.
- Usunięto problem związany z prezentacją na karcie „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys”, który mógł wystąpić po edycji danych bezpośrednio na widoku.
- Poprawiono obsługę „odnośników” wyświetlanych w panelu właściwości na zakładce „Stałe kosztorysu” w kosztorysach z ręczną numeracją.

Narzuty:

- Dodano polecenie umożliwiające usuwanie indywidualnych narzutów działów i pozycji.

- Poprawiono wstawianie stawek narzutów dla działów i pozycji z okna "Wczytaj wskaźniki narzutów cenników".
- Dodano możliwość wstawiania narzutów procentowych dla całego kosztorysu.

Wydruki:

- Dodano możliwość umieszczania grafik na wydruku kosztorysu ofertowego.
- Poprawiono prezentację początkowej wartości „Ogółem” kosztorysu na wydruku strony tytułowej z rejestracją zmian.
- Dodano kolumnę „Krotność” do szablonu „Zestawienie pozycji”.
- Poprawiono rozmieszczanie grafiki i tekstu w oknie „Menedżer znakowań stron wydruku”.
- Usunięto problem związany z wydrukiem strony tytułowej na dwóch kartkach.
- Zmieniono obsługę opcji „Drukuj stawki VAT” dostępnej przy wydruku strony tytułowej. Można z niej skorzystać nawet po wyłączeniu opcji „Narzuty kosztorysu”.

Menedżer: katalogów, baz cenowych, kartotek

- Umożliwiono dodawanie do własnych zestawów katalogów tylko wybranych rozdziałów i tablic.
- Dodano dwa układy domyślne prezentacji okna menadżera katalogów (Edycja/Przeglądanie).
- Ujednolicono obsługę sterowania panelami w menedżerach.
- W menedżerach katalogów, cenników i kartotek dodano wiersz automatycznego filtra.
- Zmieniono czcionkę aktywnego elementu w prawym panelu na karcie „Wydruki”, w menedżerze cenników oraz w menedżerze katalogów. Przy niektórych trybach prezentacji („skórkach”) opisy były nieczytelne.
- Poprawiono edycję kursów walut w oknie „Kartoteki”.

Import cenników:

- Poprawiono rozpoznanie płyty cennika „Zestaw biuletynów cen robót

scalonych BCA, BCD, BCP”.

Import/eksport kosztorysów:

- Wprowadzono poprawki do importera przedmiarów i kosztorysów zapisanych w formacie PDF.
- Zaktualizowano importy i eksporty z/do formatów ATH i ATH2.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-29** Roboty rozbiórkowe, demontaże oraz roboty uzupełniające dla elementów zabudowy z płyt G-K [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2015]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR C-1 i C-2 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- TZKNBK I do XXIV - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-01 0228 - poprawiono kategorie gruntu.
- KNR-W 2-01 0227-0229 - poprawiono brak tytułu pytania przy modyfikacjach.
- KNNR-W 9 1103 - zamieniono powielone pozycje na kolejny poziom zagłębienia.
- KNR AT-37 0202 - poprawiono materiały i normy.
- KNR 9-08 0103 - poprawiono materiały i normy.
- KNR 9-18 - dodano modyfikacje ze względu na umocnienie wykopów i głębokość.
- 2-02 1807 - poprawiono zmianę tytułu pozycji przy modyfikacjach.
- KNR AT-40 0416 - poprawiono j.m. zaprawy cementowej na [dm3].

Norma EXPERT 5.7.200 - maj 2016

Program główny:

1. Umożliwiono wyszukiwanie kosztorysów wg fragmentu nazwy pliku.
2. Rozszerzono sprawdzanie kosztorysu o kontrolę zmienionych stawek

narzutów na poziomie działań i pozycji.

3. Dodano możliwość wprowadzenia uzasadnienia dla krotności pozycji.
4. Nowa opcja programu „Przejdź do ostatnio odwiedzanego miejsca”.
5. Zoptymalizowano obsługę oraz rozbudowano możliwości filtrowania i grupowania wyników wyszukiwania w oknie „Wstawianie pozycji”.
6. Dodano kolumnę „Podstawa” do karty „Rachunek ilościowy” w module „Wykonanie robót”.
7. W oknie edycji strony tytułowej zwiększono rozmiary pól informacyjnych: „Poziom cen”, „Cenniki” i „Data”.
8. Poprawiono lokalizację przycisków po zmianie wielkości okna „Edycja cech”.
9. Zmieniono prezentację mnożników obmiarów w oknie wspólnych właściwości zaznaczonych pozycji – nie będą wyświetlane mnożniki z pozycji kalkulacji kosztów.
10. Poprawiono mechanizm „Ochrona – dopuszczalne modyfikacje w kosztorysie”. Zablokowano możliwość korekty obmiaru w oknie „Edycja danych wiersza obmiaru”.
11. Zmieniono prezentację wartości zerowych na karcie „Pozycje” i „Nakłady” – będą wyróżnione czerwonym kolorem.
12. Zoptymalizowano rozmieszczenie opcji na zakładce „Opcje użytkownika” w oknie „Opcje programu”.
13. Uzupełniono opisy katalogów o dane wydawcy w oknie „Wstawianie pozycji”.
14. Zmieniono prezentację szczegółów pozycji wyświetlanych w oknie „Wstawianie pozycji”.
15. Poprawiono obsługę programu przy pracy na dwóch kosztorysach sąsiadujących pionowo lub poziomo.
16. Dodano zapamiętywanie położenia okna „Wstawianie pozycji” przy pracy na dwóch monitorach.
17. Usprawniono obsługę zakładki „Opcje widoków” w oknie „Opcje programu”.
18. Zmieniono domyślne ustawienia w oknie „Wybór nakładu” i panelu „KNR > Szukanie” – przy większej ilości wyników będzie wyświetlany wiersz automatycznego filtrowania.

19. Na karcie „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys” poprawiono selekcję aktywnych elementów widoku w drzewie działów w panelu nawigacyjnym.
20. Poprawiono prezentację danych na karcie „Obmiar/Przedmiar” i „Kosztorys” - po minimalizacji okna aplikacji do paska i przywróceniu na ekran mogła wystąpić niezgodność między pokazanymi danymi a faktyczną zawartością kosztorysu.
21. Dodano możliwość wprowadzania wyrażeń w polu „Krotność”.
22. Wprowadzono szereg usprawnień w obsłudze kart: „Pozycje” i „Nakłady” po podziale okna na dwie części.
23. Poprawiono prezentację parametrów techniczno-ekonomicznych zdefiniowane w podziałkach na widokach: „Tabela elementów scalonych” i „Tabela wartości elementów scalonych”.
24. Usunięto ograniczanie związane z prezentacją pełnej listy wyszukanych pozycji w oknie „Wstawianie pozycji”.

Przedmiary:

- Umożliwiono zapis wyrażeń obmiaru usuwanej pozycji w obliczeniach pomocniczych kosztorysu.
- Dodano przeliczanie nieaktywnych wierszy obmiaru w pozycjach.
- Poprawiono zapis kosztorysu z opcją „Usuń elementy nieaktywne i warianty”.

Narzuty:

- Dodano możliwość edycji narzutów w oknach dialogowych.
- Dodano kolumnę „Gdzie ustawiono” na karcie „Narzuty” dla grup: „Koszty zakupu materiałów”, „Narzuty kwotowe” i „VAT”.
- Poprawiono prezentację długich opisów pozycji (z nazwami nakładów) na widoku „Narzuty”.
- Poprawiono prezentację rejestracji zmian w narzutach z wieloma stawkami.
- Wprowadzono szereg usprawnień w prezentacji i edycji narzutów na karcie „Narzuty”.
- Zmieniono prezentację w kolumnie „Gdzie ustawiono” w przypadku

narzutów korygowanych lub dodawanych na poziomie działów i pozycji.

Wydruki:

- Nowe okno wydruku widoku.
- Poprawiono prezentację obramowań na stronie tytułowej.
- Ulepszono prezentację zawartości okien: „Menedżer znakowań stron wydruku” i „Drukuj”, po zwiększeniu rozmiaru czcionki do 125%.
- Usunięto problem związany z wczytywaniem plików z polskimi znakami do edytorów charakterystyki obiektów i klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu.

Import cenników:

- Dodano import cennika „Ceny jednostkowe robót (Intercenbud)” zapisanego w nowym formacie „*.athcjp”.
- Poprawiono rozpoznanie płyty i import cenników Biuletynu cen robót BCA, BCD, BCP (SEKOCENBUD).

Menedżer kartotek:

- Usunięto problem związany ze zmianą kursów walut w menedżerze kartotek.

Import/eksport kosztorysów:

- Dodano możliwość wczytywania plików ATH3 z aplikacji on-line Ekoszt.
- Umożliwiono wczytywanie kosztorysów złożonych ze składowymi z programu Zuzia.
- Usprawnienia w imporcie wydruków zapisanych w formacie PDF.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-37** Iniekcje ciśnieniowe w konstrukcji oraz w gruncie [ATHENASOFT wyd. I 2016]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 9-10 do 9-16 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 0-31 03 - dodano interpolacje w zależności od rozstawu rur.

- KNKRB 1 do KNKRB 6 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 9-11 0101 - wprowadzono zmianę opisu przy wyborze wariantu.
- KNR AT-99 01 - zaktualizowano rozdział, dodano nowe kotwy.
- KNP ZREW 02 do 12 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR K-01 do K-05 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.

Norma EXPERT 5.7.100 - luty 2016

Program główny:

1. Zadania kosztorysu - umożliwiono dodawanie notatek do: kosztorysu, działu, pozycji, RMS oraz wiersza obmiaru.
2. Wprowadzono mechanizm pozwalający zamieniać podstawy wyceny w plikach innych programów na format Normy.
3. Dodano opcję zapamiętywania listy ostatnio używanych komentarzy obmiarów pozycji wprowadzanych w kolumnie „Podstawa”.
4. W panelu właściwości na zakładce „Lista wariantów” dodano graficzną prezentację zdefiniowanych wariantów.
5. Umożliwiono przesuwanie okna „Sprawdzanie” z listą wykrytych przy wczytywaniu kosztorysu nieprawidłowości w obmiarach.
6. Poprawiono edycję obmiarów złożonych z wyrażeń w panelu właściwości na zakładce „Właściwości aktywnego elementu”.
7. Dodano nowe okna: „Opcje prezentacji widoku” i „Opcje kosztorysu”.
8. Poprawiono przypisywanie pozycji scalonej do pozycji czasu pracy rusztowań.
9. W oknie „Właściwości materiałów” wywołanym na karcie „Nakłady” poprawiono odświeżanie stawki po zmianie grupy Kz.
10. Uszczegółowiono komunikat wyświetlany przy nakładach ze zmienioną jednostką miary po włączeniu filtra „Błędne RMSO”.
11. W oknie „Wstawianie pozycji” zoptymalizowano czas wyszukiwania w cennikach.
12. Przy wczytywaniu danych z katalogów poprawiono prezentację okien wyboru.

13. Zoptymalizowano pracę w oknie „Wybór nakładu” po wyświetleniu bardzo długiej listy wyników.
14. W kolumnie „Podstawa” zmieniono prezentację komentarzy pozycji - będą wyróżnione czerwonym kolorem.

Narzuty:

- Poprawiono wliczanie kosztów zakupu przy nietypowej definicji narzutów – w przypadku liczenia Z i Kp również od materiałów.
- Zoptymalizowano zarządzanie sposobem liczenia narzutów dla typowych ustawień narzutów.

Import cenników:

- Umożliwiono import cennika „Zestaw Biuletynów zagregowanych (BCO, BCM)” z plików w formacie MDB.

Importy/eksporty:

1. Usprawnienia w imporcie zeskanowanych wydruków zapisanych w formacie PDF.
2. Poprawki w imporcie wydruków kosztorysów zapisanych w formacie PDF, np. wczytywanie nakładów do pozycji z podstawą TZKNBK.
3. Zaktualizowano importy/eksporty kosztorysów w formatach ATH i ATH2 by uwzględniały zmiany danych w kosztorysie.
4. Poprawki w imporcie kosztorysów w formacie programu Rodos.

Wydruki:

- Na karcie „Wydruki” dodano zakładkę „Eksportuj” umożliwiającą zapis wydruku do pliku w wybranym formacie.
- Z edytora szablonów wydruków została usunięta nieobsługiwana opcja wyrównania „do kropki”.
- Poprawiono działanie opcji wydruku „Drukuj strony: Parzyste/Nieparzyste”.
- Dodano nowe okno „Drukuj”.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-35** Okablowanie strukturalne w technologii firmy CobiNet

[ATHENASOFT wyd. I 2016]

- **KNR AT-36** Okablowanie strukturalne w technologii firmy Excel Networking [ATHENASOFT wyd. I 2016]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 13-05 do 13-26 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNP 05 do KNP 18 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 9-03 do 9-07 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 4-02 0520 - usunięto zbędną modyfikację - użycie materiałów z odzysku.
- KNNR 2 14 - dodano wyszczególnienie robót na poziomie pozycji.
- KSNR 2 13 - dodano wyszczególnienie robót na poziomie pozycji.
- KNR 2-13 0703-05 - poprawiono normę R (błąd w druku).
- ZKNR C1 i C2 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.

Norma EXPERT 5.6.401 - grudzień 2015

1. W pozycjach uproszczonych nakłady o normie stałej nie będą liczone osobno.
2. Usunięto problem związany z zerowaniem kosztów zakupu przy wstawianiu materiałów z cennika na karcie „Kosztorys”.
3. Poprawiono podświetlanie aktywnego elementu kosztorysu po usunięciu pozycji.
4. Poprawiono pobieranie informacji do wydruków o sposobie wliczania materiałów inwestora.
5. Przywrócono drukowanie w całości obliczeń pomocniczych zawierających tylko jeden wiersz obmiarowy.

Norma EXPERT 5.6.400 - listopad 2015

Program główny:

1. Dodano możliwość prezentacji rejestracji zmian w panelu nawigacyjnym.

2. Wprowadzono mechanizm dodawania wyszczególnienia robót do opisu pozycji.
3. W opcjach programu dodano możliwość ustawienia separatorów: dziesiętnego i tysięcy.
4. Umożliwiono częściowe rozliczanie obmiaru pozycji przy wyliczaniu czasu pracy rusztowań.
5. Poprawiono zapisywanie ustawień użytkownika w opcjach kosztorysu.
6. Wydłużono czas wyświetlania podpowiedzi w programie.
7. W opcjach programu na zakładce „Opcje kosztorysu” dodano przycisk umożliwiający wczytanie ustawień domyślnych.
8. Zmieniono kolejność kolumn na zakładce „Sporządził/Sprawdził” w oknie edycji strony tytułowej.
9. Usunięto problem mogący powodować znikanie opisów opcji na stronie startowej.
10. Poprawiono wyliczanie połączonej robocizny w katalogach KNR 11-01, KNR 13-05, KNR 13-09 i KNR 13-10.
11. W oknie „Wybór ceny nakładu” poprawiono obsługę opcji „Idź do...”.
12. Przywrócono wyświetlanie podręcznego menu dla wiersza kosztorysu.
13. Ujednolicono prezentację ostrzeżeń na widokach.
14. Poprawiono kopiowanie danych z kosztorysu do schowka.
15. Rozwiązano problem związany z odświeżaniem danych na widoku kosztorysu, który mógł wystąpić po przeniesieniu pozycji do innego działu.
16. Dodano analizę kosztów zakupu przy wczytywaniu kosztorysu.
17. Na karcie „Pozycje” dodano kolumnę „Data ceny” w której będą prezentowane daty wyceny pozycji uproszczonych.
18. Zoptymalizowano obsługę edytorów dostępnych na widokach umożliwiających zmianę danych w kolumnach: „j.m.”, „Waluta”, „Kod wg CPV”, „Nr spec. techn.”, „Dostawca” i „Grupa Kz”.
19. Dodano możliwości zmiany współczynnika norm nakładu w panelu właściwości.
20. Umożliwiono skalowanie wykresów.
21. Poprawiono wyświetlanie szczegółowych informacji aktywnej pozycji

cennika CJP w oknie „Wstawianie pozycji”.

22. W oknie „Wstawianie pozycji zoptymalizowano czas wyszukiwania w cennikach RMS i CJP”.
23. Poprawiono prezentację danych po włączeniu opcji „Widok skrócony”.
24. Umożliwiono prezentację pełnych nazw województw przy wycenie.
25. Poprawiono wycenę pozycji uproszczonych na podstawie cenników CJP.

Przedmiary:

1. Poprawiono edycję parametrów techniczno-ekonomicznych w działach.
2. Dodano komunikat informujący o usunięciu obliczeń pomocniczych kosztorysu wykorzystywanych w pliku.
3. Poprawiono wstawianie wzorów z zakładki „Definicje i wzory” panelu właściwości do wierszy obmiarowych.
4. Poprawiono kopiowanie do innego kosztorysu wierszy obmiarowych zawierających odwołania do innych pozycji.

Narzuty:

1. Poprawiono wczytywanie wskaźników narzutów do działów.
2. Dodano prezentację podatku VAT na poziomie działu i pozycji - po ustawieniu opcji „VAT liczony: W działach lub W pozycjach” w oknie „Opcje liczenia narzutów”.
3. Poprawiono przenoszenie narzutów działów i pozycji przy kopiowaniu elementów kosztorysu przez schowek.
4. Poprawiono import wskaźników narzutów na systemie MS Windows 10.

Import/eksport:

- **Usprawniono import zeskanowanych wydruków zapisanych w formacie PDF. Nowy interfejs użytkownika, nowa, ulepszona funkcjonalność.**
- Poprawki w imporcie wydruków kosztorysów zapisanych w formacie PDF.

Wydruki:

1. W opcjach wspólnych wydruków dodano opcje formatowania składników opisów pozycji.
2. W przypadku wyceny kosztorysu na podstawie cenników RMS i CJP na stronie tytułowej będą prezentowane dwa poziomy cenowe.
3. Do opcji wspólnych wydruków w grupie „Formatowanie składników opisu pozycji” dodano opcję „Nazwy RMSO kursywą”.
4. Umożliwiono wydruk pustych wierszy wprowadzonych do przedmiaru.
5. Usunięto kolumnę „Udział %” z domyślnych szablonów kosztorysu ofertowego oraz kosztorysu uproszczonego.
6. Dodano mechanizm informujący o nowych wersjach szablonów strony tytułowej.
7. Poprawiono prezentację sum częściowych i obliczeń pomocniczych na wydruku przedmiaru/obmiaru wywołanym z poziomu menu „Drukuj widok”.
8. Na wydrukach zestawień materiałów zmieniono nagłówek kolumny „Transport” na „Kz”.
9. Dodano kolumnę „Wsp. norm” do szablonów wydruków zestawień RMSO.
10. Umożliwiono wydruk wyszczególnień robót dodanych do opisów pozycji.
11. Z podsumowania kosztorysu ofertowego i uproszczonego będzie usuwany pusty wiersz „Narzuty kosztorysu”.
12. Poprawiono obsługę opcji umożliwiającej wydruk bez kwot – nie był usuwany wiersz „Słownie:” z podsumowań oraz wartości materiałów pomocniczych.
13. Rozwiązano problem związany z prezentacją pustych stron na podglądzie wydruków.
14. Poprawiono eksport wydruków do formatów programu MS Excel.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-99** Roboty budowlane różne; Rozdział 02 Tynki i wylewki perlitowe [ATHENASOFT wyd. I 2015]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNZ-14 i KNZ-15 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.

- KNR 2-17 0155 - poprawiono w materiałach uszczelki na kołowe.
- KNNR(W) 2 - poprawiono wyświetlanie opisów tekstowych.
- KNR 2-11 0926, 0927 - uzupełniono tablice o większe szerokości cieków (na podstawie KNK 2-11).
- KNR 0-36 do 0-38 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 9-08 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 9-27 do 9-28 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- ZN-97 TP S.A.-039 i 040 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- ZN-97 TP S.A.-039 0104-16 - poprawiono średnicę rur na 125 mm (błąd w druku).
- ZN-97 TP S.A.-040 0101 do 0103 - uzupełniono opis pozycji o kategorii gruntu.
- KNR 2-02 15 - dodano wyszczególnienie robót na poziomie pozycji.
- KNR(W) 2-02 15 - dodano wyszczególnienie robót na poziomie pozycji.

Norma EXPERT 5.6.300 - sierpień 2015

Program główny:

1. Wprowadzono opcję programu pozwalającą zwiększyć wielkość czcionki wykorzystywanej w interfejsie.
2. Dodano opcję programu, która umożliwia uruchamianie kosztorysów w jednej instancji programu.
3. Usunięto zbędną kolumnę „Cena”, która wyświetlana była przy przeglądaniu katalogów norm w oknie „Wstawianie pozycji”.
4. Dodano możliwość cofania operacji w oknie „Wybór ceny nakładu”.
5. Poprawiono prezentację danych na widoku skróconym w trybie rejestracji zmian.
6. Do zakładki „Widok” wstążki poleceń dodano ikonę wywołującą opcje prezentacji widoku.
7. Poprawiono obsługę filtra „Błędne RMSO” w połączonych pozycjach.
8. Dodano skrót wywołujący słownik kodów CPV w dodatkowych opcjach zakładki „Zasoby” wstążki poleceń.
9. Przywrócono możliwość wyliczania średniej ceny podczas wyceny w kosztorysie.

10. W oknie „Odwołania do usuwanej pozycji” dodano listę pozycji, w których obmiar może ulec zmianie.
11. Wprowadzono szereg usprawnień w prezentacji okien programu po zmianie wielkości czcionki systemowej.
12. Dodano możliwość ustawienia separatorów liczb w opcjach programu.
13. W opcjach kosztorysu umożliwiono przywrócenie domyślnych ustawień programu.
14. W panelu właściwości na zakładce „Obliczenia pomocnicze” poprawiono prezentację danych w kolumnie „Odwołania”.
15. Przywrócono możliwość wstawiania znaków <> w opisie pozycji.
16. Przy wycenie kosztorysu będą pomijane nakłady z pozycji z zaznaczoną opcją „Ceny RMS zablokowane”.
17. W oknie „Zapisz kosztorys” dodano opcję umożliwiającą zapis tylko aktywnych elementów kosztorysu.
18. Poprawiono prezentację danych w podsumowaniach pozycji.
19. Wprowadzono automatyczny wybór wariantów w takich samych pozycjach przy sprawdzaniu kosztorysu i wstawianiu pozycji.
20. Przeniesiono przycisk „RMSO/Wszystkie” ze wstążki poleceń do dodatkowych opcji zakładki „Widok”.
21. Poprawiono pobieranie poziomu cen z pozycji wstawianych z cenników CJP na stronę tytułową.
22. Rozbudowano mechanizmy sprawdzania i przywracania nakładów w połączonych pozycjach.
23. Ujednolicono obsługę edytorów umożliwiających zmianę danych na widokach bez konieczności wywoływania okien właściwości.

Przedmiary:

1. Poprawiono wstawianie obliczeń pomocniczych i wzorów z panelu właściwości do przedmiaru/obmiaru.
2. Przy definiowaniu odwołań do obmiarów innych pozycji dodano link umożliwiający nawigację do elementów źródłowych.
3. Poprawiono wyświetlanie danych w wierszach obmiarowych po użyciu nietypowych nawiasów do prezentacji komentarzy.

4. Usprawniono usuwanie sum częściowych i obliczeń pomocniczych.
5. Poprawiono prezentację kategorii przypisanych do wierszy obmiarowych w trybie rejestracji zmian.

Nakłady:

1. Dodano możliwość wprowadzania współczynnika norm na poziomie pojedynczego nakładu.
2. Poprawiono odświeżanie danych w szczegółowych zestawieniach nakładów.
3. Zmieniono opis kolumny „Transport” na „Kz” na widokach z zestawieniami materiałów.
4. Poprawiono obsługę wiersza automatycznego filtra na karcie „Pozycje” i „Nakłady”.

Narzuty:

- Zablokowano możliwość definiowania podatku VAT w pozycjach kalkulacji kosztów (składowych pozycji scalonych).
- Poprawiono wczytywanie wskaźników narzutów do kosztorysu.
- Zmieniono obsługę skrótu klawiszowego „F12”. Po jego użyciu wyświetlana będzie karta widoku „Narzuty”.

Wydruki:

1. Umożliwiono wydruk na stronie tytułowej stawek procentowych „Kz” doliczanych do cen jednostkowych.
2. Dodano opcję wydruku kosztorysu ofertowego „Wiersze w kolumnie Opis”. Umożliwia ona wydruk wszystkich wierszy obmiarowych pod opisem pozycji.
3. Umożliwiono wydruk kategorii pozycji oraz wierszy obmiarowych.
4. Na stronie tytułowej nie będą drukowane hasła danych strony, które nie zawierają żadnych informacji.
5. Poprawiono prezentację danych z pola „Znacznik” na wydruku kosztorysu FIDIC.
6. Przywrócono drukowanie linii przed podsumowaniami sum częściowych i obliczeń pomocniczych na wydruku przedmiaru.

7. Poprawiono wydruk kosztorysu z pełnymi wyrażeniami obmiarów w przypadku pozycji zawierających tylko jeden wiersz obmiarowy.
8. Na wydruku formy uproszczonej kosztorysu inwestorskiego poprawiono obsługę opcji sterującej prezentacją podsumowań w działach.
9. Poprawiono prezentację poziomów cen z kosztorysu na stronie tytułowej.

Import/eksport:

- Dodano możliwość importu Cennika SEKOCENBUD RMS-MAX z pliku „*.mdb”.
- Zaktualizowano importy/eksporty kosztorysów w formatach ATH i ATH2, tak by uwzględniały zmiany danych w kosztorysie.
- Usprawnienia w imporcie zeskanowanych wydruków zapisanych w formacie PDF. Nowy interfejs użytkownika, nowa, ulepszona funkcjonalność.
- Poprawki w imporcie wydruków kosztorysów zapisanych w formacie PDF.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-28** Ocieplenia ścian budynków z użyciem płyt MEGA FRONTROCK [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2014]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR DC-03 - poprawiono literówki występujące w druku katalogu.
- KNR-W 2-18 01-04 - zmodyfikowano lub usunięto komentarze odnośnie korekty norm.
- KNR 13-01 do KNR 13-04 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-02 11 - poprawiono powielanie S przy wywołaniu kilku modyfikacji (zmieniono kolejność modyfikacji).
- KNR 0-32 - poprawiono wyświetlanie opisów tekstowych.
- KNR 0-21 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 0-30 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 13-06 do KNR 13-19 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 0-32 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.

- KNR 0-15II - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR-W 2-02 11 - poprawiono powielanie S przy wywołaniu kilku modyfikacji (zmieniono kolejność modyfikacji).

Norma EXPERT 5.6.200 - maj 2015

Program główny:

1. Wprowadzono mechanizm dodawania mnożników przedmiaru/obmiaru do pozycji.
2. Umożliwiono usuwanie komentarzy obmiarów z zaznaczonych pozycji.
3. Dodano możliwość aktualizacji cen tylko wybranych nakładów.
4. Dodano możliwość cofania operacji przy wycenie kosztorysu w oknie „Wybór ceny nakładu”.
5. Poprawiono odświeżanie nazwy użytego filtra przy przełączaniu między różnymi kosztorysami.
6. Dodano ostrzeżenie w sytuacji, gdy zaznaczono opcję „Wartość pozycji uwzględniaj w innych pozycjach”, ale nie wskazano pozycji, do których ma być ona wliczona.
7. Zoptymalizowano wyświetlanie okien dialogowych po zmianie wielkości czcionki systemowej.
8. Zoptymalizowano mechanizm przywracania nakładów.
9. Ujednolicono prezentacje tła aktywnych elementów kosztorysu w panelu nawigacyjnym i na kartach widoków.
10. Poprawiono prezentację zmian po włączeniu widoku skróconego.
11. Zmieniono obsługę filtra "Błędne RMSO" w połączonych pozycjach.
12. Przywrócono obsługę filtrów własnych na karcie „Pozycje” i „ Nakłady”.
13. W mechanizmie sprawdzania kosztorysu uwzględniany jest dobór nakładów.
14. Umożliwiono edycję kodów CPV bezpośrednio na widokach: „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys”.
15. Poprawiono prezentację listy ostatnio edytowanych kosztorysów.
16. W oknie „Odwołania do usuwanej/dezaktywowanej pozycji” dodano listę powiązanych pozycji.

17. W oknie „Zapisz kosztorys” dodano możliwość szyfrowania zawartości plików.
18. Zmieniono prezentację danych wersji - pojedyncze zmiany nie będą powodowały wyświetlania rejestracji zmian pełnymi wierszami.
19. Poprawiono przekierowanie do kartoteki „Kontakty” z poziomu okna edycji strony tytułowej.
20. Przywrócono możliwość wstawiania w opisie pozycji znaków: < >.
21. Poprawiono odświeżanie danych na karcie „Przedmiar” i „Kosztorys” po zmianie typu widoku.
22. Przy uaktualnianiu cen w kosztorysie będą pomijane pozycje z zaznaczoną opcją "Ceny RMS zablokowane".
23. W oknie „Zapisz kosztorys” dodano opcję umożliwiającą zapis tylko aktywnych elementów kosztorysu.
24. Poprawiono prezentację danych w podsumowaniach pozycji.
25. Dodano możliwość przerwania pracy filtra „Błędne RMSO”.
26. Usunięto zbędną kolumnę „Ogółem” z widoku kosztorysu.
27. Dodano możliwość automatycznego doboru wybranych wcześniej wariantów pozycji.
28. Dodano symbol „%” w kolumnach „Rabat zastosowany” i „Rabat maksymalny” na karcie „Nakłady”.
29. Poprawki w prezentacji rejestracji zmian kosztorysu.

Import/eksport kosztorysów:

- Poprawiono zapis kosztów zakupów w pozycjach z ujemnymi obmiarami w formacie ATH.
- Poprawki w imporcie wydruków kosztorysów i przedmiarów zapisanych w formacie PDF.

Przedmiary:

- Dodano sygnalizację czerwoną czcionką ujemnych i zerowych obmiarów na karcie „Przedmiar/Obmiar”.
- Dodano filtr umożliwiający wyświetlenie pozycji z niezerowym obmiarem.

- Rozbudowano filtry widoku „Przedmiar/Obmiar” o możliwość wyświetlania pozycji „Z odwołaniami #p...”
- Poprawiono kopiowanie wierszy obmiarowych zawierających obliczenia pomocnicze.
- Zmieniono kolor tła aktywnych wierszy obmiaru w sumach częściowych i pomocniczych.

Narzuty:

- Usunięto problem, który mógł wystąpić przy usuwaniu wszystkich narzutów z kosztorysu.
- Zablokowano możliwość dodania dwóch identycznych narzutów.

Zestawienia:

- Poprawiono prezentację rejestracji zmian w podsumowaniu i tabeli elementów scalonych.
- Z widoku „Tabela wartości elementów scalonych” zostały usunięte kolumny narzutów.

Wydruki:

- Do domyślnego szablonu strony tytułowej dodano pole „Sprawdził przedmiar”.
- Ukryto zbędne opcje paska stanu na karcie „Wydruki”.
- Poprawiono prezentację nakładów stałych w podsumowaniach pozycji na wydruku szczegółowego kosztorysu inwestorskiego.
- Poprawiono pobieranie ustawień numeracji pozycji z kosztorysu na wydruki.
- Z szablonu wydruku zestawienia pozycji została usunięta zbędna kolumna "O + narzuty".
- Na podglądzie wydruku widoku poprawiono prezentację kolorów kategorii przypisanych do pozycji lub wierszy obmiarowych.

Menedżer baz cenowych:

- Zmieniono domyślny opis cennika importowanego online na

„INTERCENBUD”.

- Umożliwiono wywoływanie okna „Importu cennika” bez menedżera cenników.

Import cenników:

- Dodano import cennika „Zestaw biuletynów cen robót” zapisanego w formacie MDB.

Nowe katalogi:

- **KNR DC-03** Kotwy chemiczne KOELNER-RAWL [DATACOMP wyd. I 2009]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- TZKNBK XVII - TZKNBK XXIV - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- TZKNC N-K/I - TZKNC N-K/XVII - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR AT-46 0110 - poprawiono numerację kolumn.
- KNNR 1 - KNNR 11 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KSNR 1 - KSNR 11 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- AT-03 0102, 0104 - wprowadzono dane do interpolacji.
- KNP 01, KNP 02 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 13-14 1001 - uzupełniono opisy pozycji.

Norma EXPERT 5.6.101 - luty 2015

- Poprawiono prezentację podsumowania pozycji na widoku kosztorysu.
- Poprawiono obsługę opcji podsumowania pozycji - jednostkowe koszty bezpośrednio mogły nie uwzględniać materiałów inwestora.
- Usunięto błąd, który mógł się pojawiać w momencie kopiowania nakładów pomiędzy kartą nakładów a widokiem kosztorysu.
- Naprawiono zapis kosztorysu do formatów ATH/ATH2 kosztów zakupu materiałów z ujemnymi ilościami czyli użytych w pozycjach z ujemnymi obmiarami.

Norma EXPERT 5.6.100 - luty 2015

Program główny:

1. **Nowość** - import zeskanowanych wydruków przedmiarów i kosztorysów zapisanych w formacie PDF.
2. Dodano polecenie pozwalające, w zaznaczonych pozycjach, zastąpić wyliczenia obmiarów ich wartością końcową.
3. Wprowadzono funkcję umożliwiającą sprawdzanie wybranych pozycji.
4. W widoku „Kosztorys - Nakłady” dodano możliwość wyświetlania podsumowań pozycji. W oknie „Opcje prezentacji widoku” dostępne są nowe parametry pozwalające ustawić optymalną prezentację.
5. Zoptymalizowano szybkość wyceny kosztorysu przy domyślnych ustawieniach opcji poziomu cen „Szukaj tylko w wybranym poziomie”. Generowana będzie nowa baza zawierająca tylko najnowsze kwartały zainstalowanych cenników, dzięki temu szybkość wyceny powinna poprawić się dwukrotnie.
6. Usprawniono mechanizm zarządzania układami kolumn w widokach programu.
7. Poprawiono mechanizm wyszukiwania tekstu w widokach programu, w wierszu opisu kosztorysu.
8. Przy sprawdzaniu kosztorysu będzie uwzględniany dobór nakładów z pozycji wstawianych z katalogów KNR (w przypadku sprawdzania samych norm, zmiany w normach takich nakładów mogły nie być sygnalizowane).
9. Przywrócono wyszukiwanie „Wewnątrz” cenników CJP w oknie wstawiania pozycji.
10. Usprawniono zapis kosztorysu po odzyskaniu kopii awaryjnej.
11. Zablokowano możliwość wklejania ze schowka nakładów na widoku „Przedmiar/Obmiar”.
12. W oknie „Wybór cennika” poprawiono wybór poziomu cen po zaznaczeniu opcji „W przedziale od:”.

Nakłady:

- W oknie "Dopasowanie cen nakładów" dodano możliwość dopasowania do wpisanej wartości kosztów bezpośrednich zaznaczonych RMS lub do wartości aktywnego działu.

- Rozbudowano mechanizm usuwania nakładów na karcie „Nakłady”. W zależności od zaznaczonego elementu w panelu nawigacyjnym, można usunąć aktywny nakład ze wszystkich pozycji w dziale lub całym kosztorysie.
- Usprawniono obsługę zmiany waluty na karcie „Nakłady”.
- Poprawiono odświeżanie danych po zmianie dostawcy kilku nakładów w panelu właściwości.

Wydruki:

- Z szablonu wydruku „Tabela Wartości Elementów Scalonych” zostały usunięte zbędne kolumny.
- Poprawiono sortowanie w kolumnie „Wartość” na wydruku „Zestawienia pozycji”.
- Przywrócono prezentację wartości w kolumnie „Ilość” na wydruku kosztorysu uproszczonego.
- Zmieniono prezentację wartości w podsumowaniach pozycji na wydruku szczegółowym kosztorysu inwestorskiego.

Zestawienia:

- Poprawiono domyślne ustawienia kolumn przy przełączaniu opcji „Tabeli elementów scalonych”.
- Dodano obsługę widoku skróconego na karcie „Zestawienia”.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-27** Ocieplenia ścian i stropów budynków i budowli w technologiach firmy Dryvit [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2014]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT-43 0106, 0110, 0201, 0203, 0209 - poprawiono wybór płyt w pozycjach z użyciem płyt 4PRO.
- KNR 9-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- TZKNBK I - TZKNBK-XVIm - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-02 04 - poprawiono dane do interpolacji.

- KNR-W 4-02 0214 - poprawiono dane do interpolacji.
- KNR 9-08 0104 - poprawiono j.m. na szt.
- KNR AT-10 0108 - poprawiono normy R.
- KNR BC-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR AT-46 - poprawiono tablicę 0110.
- KNR-W 4-02 - uszczegółowiono materiały ze względu na średnice.

Norma EXPERT 5.5.401 - listopad 2014

- Usunięto błędy związane z prezentacją (odświeżaniem) podsumowań sum częściowych i obliczeń pomocniczych.
- Poprawiono wydruk "Przedmiaru" z komentarzami w nawiasach ostrych „<>”.
- Dla kolumny "Wartość" poprawiono obsługę opcji drukowania kwot.
- Przywrócono drukowanie wartości w kolumnie "Ilość" dla kosztorysów uproszczonych.
- Poprawiono mechanizm liczenia modyfikacji w katalogach „Dodatek za...” w pozycjach zawierających warianty.

Norma EXPERT 5.5.400 - listopad 2014

Program główny:

1. Wprowadzono możliwość zmiany ceny jednostkowej w opcjach wspólnych zaznaczonych pozycji.
2. Dodano opcję „Lista działań” na pasku stanu umożliwiającą nawigację po działach kosztorysu.
3. Zmodyfikowano wycenę kosztorysu na podstawie cenników CJP – prezentowane będą wariantowe ceny pozycji.
4. Rozbudowano funkcjonalność przywracania nakładów RMSO z katalogów.
5. Zmieniono prezentację uzupełnień w numeracji pozycji z „primów” na „odnośniki liczbowe”. Zmiana będzie widoczna po wprowadzeniu trzeciego odwołania do tej samej pozycji.

6. Dodano możliwość zmiany krotności w opcjach wspólnych zaznaczonych pozycji.
7. Zmieniono domyślne ustawienia wyszukiwania w oknie „Wybór nakładu” na „Szukaj w cennikach: kosztorysu”.
8. Poprawiono usuwanie daty na stronie tytułowej.
9. Przywrócono możliwość zmiany cen na karcie „Kosztorys” w pozycjach z aktywną opcją „Zablokowane ceny RMS”.
10. Umożliwiono przypisywanie stawki robocizny z cennika do kosztorysu w opcjach programu.
11. Zmodyfikowano mechanizm rozliczania pozycji kalkulacji kosztów w innych pozycjach.
12. Poprawiono prezentację długich opisów pozycji i działań w widokach programu.
13. Przywrócono prezentację danych na poziomach poddziałów w „Tabeli Elementów Scalonych”.
14. Na wydruku widoku uwzględniono wytłuszczenia czcionki z widoków kosztorysu.
15. Zmieniono sposób zaokrąglania cen jednostkowych pozycji. Wcześniej, mimo takiej samej wartości kosztorysu w Normie PRO i Normie EXPERT mogły występować nieznaczne różnice w cenach jednostkowych.
16. Dodano prezentację opisów numerów specyfikacji technicznej (w trybie edycji).
17. Zmieniono domyślne ustawienia programu dotyczące sposobu liczenia Kz na „Wliczane do ceny jednostkowej”.
18. Umożliwiono zapis w plikach przedmiaru nazw nakładów dodanych do opisu pozycji.
19. Poprawiono zapamiętywanie opcji „Otwieraj pliki typu:...” w oknie „Otwórz kosztorys”.
20. Rozszerzono obsługę wyboru poziomów cenowych w oknie „Lista cenników”.
21. Umożliwiono wybór kilku kodów CPV w oknie „Wspólny słownik zamówień (CPV)”.
22. Dodano możliwość przywracania samych norm nakładów (bez nazw) do

pozycji kosztorysu z bazy katalogowej.

23. Poprawiono wyszukiwanie pozycji wstawionych do kosztorysu z katalogów własnych.
24. Dodano obsługę skrótów z przyciskiem "ALT+" w oknach dialogowych.
25. W oknie „Wstawiania pozycji” dodano możliwość wprowadzenia przelicznika przy wstawianiu pozycji ze zmienioną jednostką miary.
26. Poprawiono sortowanie wartości na karcie „Pozycje” i „Nakłady”.

Import/eksport:

- Import z formatu ATH. Poprawiono wczytywanie kosztorysów z nietypowymi ustawieniami narzutu Kz.
- Poprawiono import kosztorysu w formacie programu „Rodos”.
- Zoptymalizowano zapis parametrów deskowań w formatach ATH i ATH2.
- Szereg usprawnień w imporcie z wydruków zapisanych w plikach PDF.
- Zmieniono domyślne ustawienia importu on-line cennika Intercenbud.
- Poprawiono obsługę "dwukliku" na przycisku „Rozpoznaj format” w oknie „Import cennika”.

Przedmiary:

- Poprawiono zastępowanie odwołań do dezaktywowanych, usuwanych lub przenoszonych wyliczeń w obmiarach pozycji.
- Zoptymalizowano kopiowanie kilku wierszy obmiarowych.

Narzuty:

- Wprowadzono mechanizm rejestracji zmian w kosztorysie w widoku „Narzuty”.
- Poprawiono odczyt kosztorysów z ujemnymi stawkami narzutów.

Wydruki:

- Dodano możliwość drukowania formuły liczenia ceny i wartości w opisach kolumn na wydruku „Kosztorys ofertowy”.

Zestawienia:

- Usunięto błędy prezentacji danych z wersjami w podsumowaniu i tabeli elementów scalonych.
- Poprawiono prezentację parametrów ekonomiczno-technicznych w podziałach w widoku „Tabela elementów rozliczeniowych”.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-25** Izolacje techniczne instalacji w technologiach Armaflex i Arma-Chek Silver firmy Armacell [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2012]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR AT-43 0106, 0110, 0201, 0203, 0209 - poprawiono wybór płyt w pozycjach z użyciem płyt 4PRO.
- KNR 2-11 0411-02 - poprawiono wybór płyt.
- KNR 2-01 0321, 0322 - poprawiono automatyczne modyfikacje.
- KNR 2-09 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR 5-09 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR 4-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej .
- KNR-W 4-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 5-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 5-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 7-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 7-xx - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNK 7-28 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR AT-45 0115, 0116 - poprawiono normy R.

Norma EXPERT 5.5.300 - sierpień 2014

Program główny:

1. Dodano możliwość przywracania z bazy katalogów tylko norm do zaznaczonych nakładów pozycji.

2. W oknie „Opcje szukania cen” dodano nową opcję umożliwiającą wyszukiwanie cen tylko wg nazw.
3. Poprawiono obsługę okna „Wstawianie pozycji” po zwinięciu grupy „Przegląd pozycji (F6)”.
4. Na widoku „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys” został wykluczony wiersz opisu kosztorysu przy wyszukiwaniu tekstu.
5. Wprowadzono separatory tysięcy i wyrównanie do prawej dla cen, oraz wyśrodkowanie dla j.m. w oknie „Wstawianie pozycji” i „Cenniki”.
6. Poprawiono usuwanie walut w oknie „Opcje kosztorysu”.
7. Do filtrów widoku „Przedmiar/Obmiar” i „Kosztorys” dodano kryteria pokazywania nieaktywnych elementów.
8. Poprawiono mechanizm sprawdzania kosztorysu w pozycjach zawierających robociznę z podziałem na zawody.
9. W oknie „Wstawianie pozycji” umożliwiono przeszukiwanie wszystkich katalogów w sytuacji braku wyników w aktywnym zestawie.
10. Wprowadzono możliwość wyświetlania kursywą nazw RMS włączonych do opisu pozycji.
11. Dodano pasek postępu przy wczytywaniu kosztorysów składowych.
12. Poprawiano odświeżanie ceny jednostkowej na widoku po rozliczeniu pozycji w innej pozycji.
13. Poprawiono obsługę opcji „Wartość pozycji uwzględnij w innych” w sytuacji gdy jest aktywna i nie jest wskazana pozycja do rozliczenia.
14. Usunięto błąd, który mógł się pojawić przy edycji stawki kosztów zakupu i podatku VAT na karcie „Narzuty”.
15. Na karcie „Kosztorys > Działy” poprawiono odświeżanie widoku po edycji w oknie wspólnym właściwości działów.

Kosztorys:

- Dodano możliwość edycji wielu zaznaczonych elementów (działów, pozycji, nakładów i wierszy obmiarowych) w oknach dialogowych.
- Poprawiono prezentację wartości w kosztorysach z aktywną opcją „VAT liczony: W pozycjach”.
- Usunięto podwajanie kosztów w pozycjach uproszczonych zawierających

dotatkowo jednostkowe koszty bezpośrednie RMS.

Import/eksport:

- Poprawiono wczytywanie plików w formacie „ATH” zawierających nietypową konstrukcję narzutów.
- Szereg usprawnień w imporcie z wydruków do formatu PDF.

Przedmiary:

1. Dodano mechanizm umożliwiający przypisywanie kategorii do wierszy obmiarowych.
2. Umożliwiono prezentację wartości odwołań do innych pozycji w wierszach obmiarowych (nowa opcja prezentacji widoków pozycji).
3. Poprawiono kopiowanie wierszy obmiarowych przed wiersz docelowy.
4. Rozwiązano problem związany z usuwaniem kilku wierszy obmiarowych.
5. Ujednolicono obsługę przy zastępowaniu odwołań do dezaktywowanych lub usuwanych wyliczeń w obmiarach.
6. Wprowadzono zawijanie tekstu komentarzy do wierszy obmiarowych w kolumnie „Podstawa” na karcie „Przedmiar”.
7. Usunięto problem związany z definiowaniem odwołań do obmiarów w oknie „Właściwości pozycji”.
8. Poprawiono wyliczanie wartości wyrażeń obmiarowych zawierających odwołania do nieaktywnych pozycji.
9. Poprawiono mechanizm odwołań do obmiarów pozycji – nie było możliwości odwołania do pozycji przed, którą była inna z aktywną opcją „Uzupełnienie”.
10. Usunięto zmianę położenia wiersza obmiarowego po zakończeniu edycji na widoku „Przedmiar”.

Nakłady:

- Z widoku „Nakłady” została usunięta zbędna kolumna „Dział”, która zawsze prezentowała tekst „RAZEM”.
- Poprawiono prezentację i edycję indeksu dostawcy na widoku „Nakłady”.

Narzuty:

- Zmieniono domyślny szablon narzutów dla kosztorysu inwestorskiego. Zysk nie będzie już liczony od materiałów.
- Nowe wartości domyślnych narzutów.

Wydruki:

1. Poprawiono precyzję obmiaru na wydruku kosztorysu ustawioną z poziomu właściwości pozycji.
2. Umożliwiono zmianę tytułów wydruków „Charakterystyka obiektów” i „Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu”.
3. Zmieniono obsługę opcji wydruku strony tytułowej „Wartość netto, podatek VAT”. Po jej wyłączeniu nie będą drukowane opisy związane z VAT.
4. Usprawniono wybór wydruków w oknie „Edycja zestawów”.
5. Na wydruku kosztorysu poprawiono kolejność podsumowań działów drukowanych w formie pełnej.
6. Uzupełniono prezentację obmiaru w kosztorysach uproszczonych zawierających pozycje kalkulacji kosztów z ustawioną opcją „Mnóż przez obmiar pozycji scalonej”.
7. Po włączeniu opcji wydruku kosztorysu "Drukować pełne wyrażenia obmiarów" nie będą drukowane wyrażenia w kolumnie „Nakłady”.
8. W oknie „Edycja opcji formatu strony wydruku” dodano możliwość definiowania odstępów między wydrukami.
9. Przywrócono zapamiętywanie czcionki ustawionej w opcjach formatu strony wydruków.
10. Poprawiono rozmieszczenie pełnych wyrażen obmiarów na wydruku kosztorysu.
11. Szereg zmian i usprawnień wydruku „Tabela elementów rozliczeniowych”.
12. Ujednolicono obsługę i nazewnictwo opcji „VAT w wierszu” na widokach i wydrukach „Tabeli elementów scalonych”, „Tabeli wartości elementów scalonych” i „Tabeli elementów scalonych – procentowo”.
13. Zablokowano obsługę przycisków „Cofnij/Przywróć” na pasku szybkiego dostępu na karcie „Wydruki”.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-10** „Okablowanie strukturalne w technologii firmy MMC - Multimedia Connect” [ATHENASOFT wyd. I 2014]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-03 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-04 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-05 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-09 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-10 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-11 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-13 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-14 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-21 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-22 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-23 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-25 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- NNRNKB 202 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 0-20 0269 - poprawiono w tytule Stropy.. na Słupy...
- KNR 0-27 0160-05 - poprawiono brakującą normę R.
- KNR-W 2-25 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- KNR 7-34 - kompleksowy przegląd i poprawa błędów.
- ZKNR C-2 0412 - poprawiono w tytule grubość na 0,5 cm.
- KNR 2-25 02166 - poprawiono normy zużycia materiałów.

Wykonanie robót:

1. Uzupełniono i poprawiono obsługę filtrów na widokach „Wykonane roboty”, „Rachunek Ilościowy” i „Zbiorczy Rachunek Ilościowy”.
2. Poprawiono zapamiętywanie ustawień w oknie „Opcje widoków” dostępnym w dodatkowych opcjach zakładki „Widok” wstążki poleceń.
3. Poprawiono nieprawidłowe wartości wykonanych robót w kosztorysach, w których VAT liczony jest pozycjami.
4. Poprawiono wyliczanie wartości robót do wykonania - nie były uwzględniane pozycje, w których nic nie rozliczono.
5. Usprawniono odświeżanie zmiany okresu rozliczeniowego po zmianie

widoku.

6. Do widoków i wydruków modułu „wykonanie robót” dodano nowe kolumny:
  - a. "Uwagi" - tekst uwag do pozycji wykonanych robót,
  - b. "Cena ofertowa" - pokazuje cenę pozycji w momencie włączenia opcji "Rozliczanie wykonanych robót",
  - c. "Il. ofertowa" - pokazuje obmiar pozycji w momencie włączenia opcji "Rozliczanie wykonanych robót",
  - d. "Wart. ofertowa" - wartości ofertowe pozycji, działów i kosztorysu wynikające z wartości ilości i cen ofertowych pozycji,
  - e. "Wykonano % oferty" - stosunek wartości wykonanych robót do wartości ofertowej dla pozycji, działów i kosztorysu.
7. Poprawiono prezentację wartości na stronie tytułowej przy wydruku tylko wybranych działów.

Norma EXPERT 5.5.200 - maj 2014

Program główny:

1. Włączono moduł „Wykonanie robót” do programu Norma EXPERT.
2. Dodano możliwość edycji właściwości głównych elementów kosztorysu (działu, pozycji, nakładu) w oknach dialogowych. Opcja umożliwiająca powrót do edycji w panelach dostępna jest w ustawieniach programu.
3. Poprawiono definiowanie stawki roboczogodziny w opcjach programu.
4. Dodano filtr „Pozycje z nakładami stałymi”.
5. Usunięto problem związany z wprowadzaniem litery "Ś" w trybie edycji opisu.
6. Poprawiono obsługę programu przy pracy na dwóch monitorach. Okna dialogowe powinny się pojawiać na monitorze, na którym znajduje się główne okno programu.
7. Poprawiono zapisywanie i odświeżanie ścieżek dostępu do kosztorysów archiwalnych.
8. Zmieniono wygląd okna „Formularz rejestracji oprogramowania”.

9. Poprawiono odświeżanie się opisu pozycji po użyciu mechanizmu „Interpolacji/Ekstrapolacji”.
10. Zwiększono dokładność prezentacji wartości, od której liczone są materiały pomocnicze.
11. Poprawiono wyszukiwanie pozycji uproszczonych wstawionych do kosztorysu z cenników jednostkowych pozycji.
12. Poprawiono obsługę opcji „Pytaj o akceptację zmiany ceny” przy wycenie kosztorysu.
13. Usunięto problem związany z nieprawidłową numeracją w kosztorysie różnicowym.
14. Przywrócono właściwą obsługę przycisku „Pomiń” przy wycenie na podstawie innego kosztorysu.
15. Zmieniono obsługę mechanizmu „odwołań” do nieaktywnych pozycji kosztorysu.
16. Na karcie „Narzuty” zostały zablokowane nieobsługiwane polecenia przy wyłączonej opcji „Z narzutami działów i pozycji”.
17. Poprawiono liczenie kosztorysu po wprowadzeniu indywidualnej stawki VAT dla poddziału.

Menedżer baz cenowych:

- Umożliwiono usuwanie starych poziomów wskaźników narzutów.
- Rozbudowano import cenników o polecenie „Importuj wskaźniki narzutów...”.
- Przyspieszono usuwanie cenników CJP.

Import/eksport:

- Poprawiono odczyt nietypowych definicji narzutów z kosztorysów Normy PRO/STANDARD.
- Szereg usprawnień w imporcie z wydruków do formatu PDF:
  - poprawa konwersji podstawy pozycji przedmiaru/kosztorysu w formacie programu Zuzia na format KNR Athenasoft,
  - poprawione rozpoznawanie znaczników w podstawach pozycji,
  - rozpoznawanie znaczników pozycji w plikach PDF w formacie

- programu Sykal,
- o poprawione rozpoznawanie kodów CPV.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-43a** „Systemy suchej zabudowy w technologii RIGIPS - płyty 4PRO™” [ATHENASOFT wyd. I 2014] (dołączono do KNR AT-43).
- **KNR 9-08** „Sieci kanalizacyjne z rur kanalizacyjnych STEINZEUG-KERAMO” [ORGBUD-SERWIS, wyd. II 2014].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-XX - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR AT-XX - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-01 02-39,40 - uzupełniono automatyczne modyfikacje.
- KNR 2-15 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-16 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-18 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-19 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-20 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-37 0410-04 - poprawiono numer pozycji.
- KNR-W 2-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-02 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 4-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 4-01 0403-02 - dodano wybór grubości płyty.
- KNR 7-34 0116 poprawiono j.m. pozycji na m.
- KNR 9-09 0405 poprawiono j.m. uchwytów na szt.

Norma EXPERT 5.5.100 - luty 2014

Program główny:

1. Wprowadzono nową opcję automatycznej numeracji działów i pozycji od wybranego numeru.
2. Rozbudowano mechanizm ustalania przeliczników jednostek miar dla nakładów w kosztorysie. Została dodana lista nazw materiałów, dla których zdefiniowano przeliczniki w kartotece.

3. Dodano okno informujące o postępie wykonania operacji przywracania nakładów z bazy katalogów.
4. Uszczegółowiono komunikat pojawiający się po zmianie jednostki miary w pozycji.
5. Dodano komunikat informujący o konieczności aktualizacji klucza, który będzie się wyświetlał przy zamykaniu programu – tylko w sytuacji, gdy zapisana wersja w kluczu będzie się różnić od wersji wgranej na dysk komputera.
6. Poprawiono odświeżanie po zmianie formatu daty na stronie tytułowej.
7. Na widoku kosztorysu dodano mechanizm informujący o występowaniu korygowanego nakładu w innych pozycjach.
8. Poprawiono obsługę wyceny nakładów kosztorysu na podstawie cennika INTERCENBUD (wycena wg dostawcy ICB_SREDNIE i ICB_SREDNIE_N).
9. Dodano mechanizm umożliwiający zmianę obmiaru pozycji po wczytaniu danych katalogowych z inną jednostką miary.
10. Poprawiono prezentację podsumowań pozycji z nakładami stałymi liczonymi osobno.
11. Zoptymalizowano wycenę pozycji uproszczonych na podstawie cenników pozycji (CJP).
12. Poprawiono prezentację wartości w starszych wersjach kosztorysu.
13. Zmieniono obsługę okna informującego o postępie operacji podczas wyceny, będzie się pojawiało już przy dwóch nakładach.
14. Poprawiono aktualizację numerów pozycji na widoku działów (po kopiowaniu, usuwaniu, deaktywacji).
15. Usunięto powielanie wierszy obmiarowych w pozycjach z dodatkowym obmiarem po zapisie do ATH i XML.
16. Poprawiono liczenie narzutów przy włączonej opcji "wg Rozp. MI z dn. 18.05.2004".
17. Dodano kontrolę obsługi znaku "=" w wierszach obmiarowych.
18. Poprawiono prezentację wartości na karcie „Nakłady” w przypadku ujemnych obmiarów.

Narzuty:

1. Dodano edycję wskaźników narzutów na karcie „Narzuty”.
2. Zaktualizowano stawki narzutów.
3. Poprawiono opisy narzutów w podsumowaniu kosztorysu.

Wydruki:

1. Poprawiono odświeżanie daty w nagłówkach, pobranej ze strony tytułowej.
2. Usunięto problem związany z eksportem wydruku do wielu plików.
3. Usprawniono mechanizm powiązań szablonów wydruków z aktywnym stylem wydruku.
4. Poprawiono wydruk podsumowań w kosztorysach z pozycjami scalonymi.

Import cenników:

- Zmodyfikowano import cennika Sekocenbud z narzutami - nie będzie uwzględniał materiałów producentów bez kosztów zakupu.

Wykonanie Robót:

- Aktualizacja funkcji kosztorysu do formatu Normy EXPERT 5.5.100.
- Zmiana wersji zabezpieczenia w kluczu - dostosowanie do zabezpieczenia Normy EXPERT 5.5.100.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-45** Systemy kominowe Schiedel [ATHENASOFT wyd. I 2014]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 4-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-15 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 5-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 5-08 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 4-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-28 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR BC-02 0418 - poprawiono jednostkę miary na m².

- KNR 5-10 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-02 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-17 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- TZKNBK XXII - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.

Norma EXPERT 5.4.402 - grudzień 2013

- Poprawka prezentacji ujemnych wartości w zestawieniu nakładów RMS. W przypadku ujemnego obmiaru program wyświetlał zerowe wartości nakładów, zamiast ujemne.

Norma EXPERT 5.4.401 - grudzień 2013

- Usunięto błąd przy wstawianiu przeliczników jednostek obmiarowych do wierszy przedmiaru.
- Poprawiono prezentację wierszy obmiaru na wydruku kosztorysu szczegółowego w przypadku istnienia obmiarów dodatkowych.
- Poprawiono import z wydruków PDF w formacie programu Zuzia 11.

Norma EXPERT 5.4.400 - listopad 2013

Program główny:

1. Wprowadzono nowe okno edycji strony tytułowej. Edycję danych oraz opcji wydruków rozdzielono pomiędzy dodatkowymi stronami co pozwoliło na zmniejszenie rozmiarów okna.
2. Wprowadzono mechanizm sprawdzania pisowni, który jest dostępny w trybie edycji opisów, np.: działów, pozycji, nakładów. Słowa zawierające błędy są podkreślane na czerwono (tylko w trybie edycji). Dodatkowe opcje dostępne są w menu podręcznym wywoływanym prawym klawiszem myszki.

3. W oknie „Znalezione kosztorysy” do nazw kosztorysów dodano ich lokalizację (pełną ścieżkę).
4. Zmieniono kontrolę liczenia narzutów dla całości, gdy w kosztorysie są pozycje uproszczone. Liczenie podsumowania kosztorysu dla całości lub działami, gdy w kosztorysie są pozycje uproszczone jest teraz możliwe pod warunkiem, że pozycje uproszczone nie zawierają RMS. Jeżeli w pozycji uproszczonej są podane koszty jednostkowe bezpośrednio to cena jednostkowa musi być wyliczana z tych kosztów.
5. W oknie „Wybór nakładu” poprawiono prezentację danych w kolumnie „Gdzie” w przypadku rekordów z kartoteki.
6. Poprawiono zapamiętywanie ustawień wyszukiwania w oknie „Wybór nakładu”.
7. Dodano odstępy między cenami i jednostkami miary nakładów na widoku kosztorysu.
8. W oknie "Wybór ceny nakładu" dodano kontrolkę pozwalającą, po znalezieniu w cenniku nakładu z inną jednostką, wybrać dla niego jednostkę miary z kosztorysu. Użytkownik powinien przed akceptacją zmian odpowiednio zmodyfikować cenę.
9. Przywrócono edycję „Szczegółów obmiaru” w opcjach wspólnych pozycji.
10. Poprawiono mechanizm automatycznych aktualizacji programu.
11. Dodano możliwość definiowania cech bezpośrednio na widokach programu (w gridzie).
12. Wprowadzono sygnalizację wykonywania długich operacji (pasek postępu).
13. Poprawiono wyszukiwanie w zewnętrznych źródłach pamięci (np. pendrive).
14. Poprawiono prezentację waluty w dodatkach kwotowych na karcie „Narzuty”.
15. Przywrócono wyszukiwanie nakładów zawierających polskie znaki regionalne.
16. Dodano komunikat przy łączeniu pozycji w sytuacji gdy jedna z nich ma zerowy obmiar.
17. Poprawiono doliczanie kosztów zakupu do ceny materiałów inwestora.
18. Dodano ikonę wywołującą widok skrócony do paska szybkiego dostępu.

19. Poprawiono mechanizm sprawdzania pozycji uproszczonych w kosztorysie.
20. Do ustawień domyślnych programu dodano opcję „Zachowanie ostatniej kopii awaryjnej w pliku *.BAK”.
21. Dodano widok skrócony do widoków „Nakłady” i „Pozycje”.
22. Poprawiono wyświetlanie okna słownika cech.

Kosztorys:

- Przywrócono prezentację wartości RMS w kolumnie „Wartość” w kosztorysie inwestorskim.
- Poprawiono przeliczanie norm nakładów przy przywracaniu RMS z katalogu w pozycjach ze zmienioną jednostką miary.
- Zmieniono sposób numeracji pozycji nieaktywnych.

Importy/Eksporty:

- Szereg usprawnień w imporcie z wydruków do formatu PDF:
  - poprawki importu PDF w formacie programu Winbud 2013,
  - poprawiono rozpoznawanie działów z nazwą "Czas pracy rusztowania" - dotychczas program traktował je jak pozycje,
  - jednostki miar nieaktywnych nakładów RMS były doklejane do nakładów aktywnych,
  - usunięto problem związany z doklejaniem fragmentu opisu do normy.

Przedmiary:

- Poprawiono działanie operacji kopiowania pozycji z odwołaniem do obmiaru innej pozycji.
- Poprawiono obsługę podpowiedzi przy wpisywaniu komentarzy w wierszach obmiarowych.

Nakłady:

- Umożliwiono definiowanie i stosowanie maksymalnego rabatu dla dostawców na karcie „Nakłady”.
- Poprawiono działanie opcji „Zeruj ceny nieznalesione” przy uaktualnianiu cen w kosztorysie.

Wydruki:

- Poprawiono prezentację materiałów inwestora na wydruku kosztorysu.
- Ujednolicono nazewnictwo „Kosztorys ofertowy – oferta”. Zmieniono wszędzie nazwy na „Kosztorys ofertowy”.

Menedżer katalogów:

- Poprawiono wyszukiwanie opisów w nazwach nakładów.
- Zaktualizowano import plików XML wyeksportowanych z poziomu „Menedżera kartotek”.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-46** Ściany działowe z bloczków gipsowych RIGIPS RIGIROC [ATHENASOFT wyd. I 2013].
- **KNR AT-99** Roboty budowlane różne; Rozdział 01 Wzmacnianie betonowych ścian trójwarstwowych kotwami EJOT WSS [ATHENASOFT wyd. I 2013].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR-W 2-02 1104-02 - usunięto niepotrzebne zaokrąglenie przy dodatkach.
- KNR 2-19 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR-W 2-19 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR-W 5-08 - tablice z Zeszytów - 00819 - poprawiono normy.
- KNR 2-01 06 - wprowadzono modyfikacje - współczynniki z tablicy 9913.
- KNR 2-01 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR 2-02 - poprawki edytorskie w tytułach i części opisowej.
- KNR-W 2-20 0405-0420 - wprowadzono rozróżnienie materiałów wg średnic.
- KNR AT-11 0112 - uzupełniono szerokości wykopu w pozycjach.

Norma EXPERT 5.4.302 - wrzesień 2013

- Usprawniono eksport katalogów własnych z Normy Expert do formatu Normy 4.

- Przywrócono obsługę automatycznych aktualizacji programu.
- Poprawiono błąd związany z edycją obmiaru na karcie Kosztorys i Pozycje.
- Na podglądzie wydruku usprawniono przeszukiwanie tekstu - będzie uwzględniana wielkość liter.

Norma EXPERT 5.4.301 - lipiec 2013

- Poprawka importu ze względu na różnice we wczytywanych wartościach sygnalizowane przy wczytywaniu ATH i ATH2.

Norma EXPERT 5.4.300 - lipiec 2013

Program główny:

1. Wprowadzono nowe okno wyszukiwania nakładów.
2. Do widoku Przedmiar/Obmiar dodano nowy filtr dla pozycji „Obmiary ujemne”.
3. Poprawiono przenoszenie daty na stronie tytułowej w plikach ATH i ATH2.
4. Przywrócono wyświetlanie modyfikacji pozycji przy zmianie jej typu z uproszczonej na szczegółową.
5. Poprawiono obsługę opcji „Wyliczona wartość normy” wpływającą na prezentację współczynników norm w opisach działań.
6. Zmieniono prezentację indeksów w kolumnie „Podstawa” - będą wyrównywane do lewej krawędzi kolumny.
7. Przywrócono działanie pinezki w oknie „Wstawiania pozycji”.
8. Poprawiono aktualizację daty na stronie tytułowej.
9. Umożliwiono przenoszenie klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu z Normy PRO i STANDARD.
10. Usunięto problem związany z edycją obmiaru w pozycjach kalkulacji kosztów w kosztorysach FIDIC.
11. Zmieniono prezentację kosztów zakupu dla działań na widoku „Narzuty” (dla odróżnienia są oznaczone czerwonym kolorem).

Nakłady:

- Do widoku nakładów dodano kolumnę „Źródło ceny”.
- Dodano nowy filtr aktywne/nieaktywne.
- Usunięto błąd związany z sortowaniem nakładów według waluty.

Wydruki:

1. Dodano opcję umożliwiającą ukrywanie obliczeń pomocniczych na wydruku przedmiaru i kosztorysu.
2. W opcjach druku strony tytułowej na karcie wydruków w panelu „Ustawienia wydruków” dodano opcję "Typ wydruku strony tytułowej". Dostępne są następujące ustawienia:
  - **Kosztorys** - strona dla wydruku kosztorysu. Drukowane są elementy wartości kosztorysu.
  - **Przedmiar** - strona dla wydruku przedmiaru (jedyna dostępna opcja dla kosztorysu typu Przedmiar). Nie są drukowane elementy wartości kosztorysu.
  - **Automatycznie** - ustawienie domyślne. Program sam wybierze na podstawie drukowanego zestawu, jaki typ strony wybrać. Typ Przedmiar zostanie wybrany, gdy w zestawie jest "Przedmiar" oraz nie ma elementów zawierających informacje o cenach.
3. Dodano obsługę opcji „Drukuj jako uproszczoną” na wydruku „Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych”.
4. Przywrócono wypełnianie listy filtrów w oknie „Drukuj”.

Importy/Eksporty:

- Zaktualizowano importy i eksporty danych zapisanych w formatach ATH i ATH2.
- Wprowadzono poprawki w imporcie z formatu PDF.
- Zaktualizowano import kosztorysów z programu Seko Prix.
- Usprawniono import obiektów przedmiarowych z programu Miara PRO.

Menedżer kartotek:

- Poprawiono wyświetlanie kategorii RMSO. Wcześniej widoczne były tylko kategorie sprzętu.
- Przywrócono klonowanie nakładów RMSO.

Menedżer cenników:

- Poprawiono dodawanie i edycję nakładów do cenników.
- Przywrócono wyświetlanie dodatkowych opisów w cenniku „Ceny jednostkowe Athenasoft”.
- Poprawiono aktualizację cen w kosztorysach uproszczonych wycenianych na podstawie cenników CJP (cen jednostkowych pozycji).

Nowe katalogi:

- **KNR 9-26** Zewnętrzne odwodnienia liniowe [ORGBUD-SERWIS wyd. I 2013]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR 8 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNNR 9 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 0-31 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 9-09 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 9-12 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR BC-01 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 0-33 0121 - poprawiono warianty - błąd w druku KNR.
- KNR-W 2-02 1104 - uzupełnienie pytań - grubość.

Wykonanie Robót:

- Poprawiono prezentację danych na wydruku strony tytułowej.
- Przywrócono powiązanie szablonu strony tytułowej z kosztorysem.
- Na stronie tytułowej pokazywane są zawsze dane pierwszego okresu.

Norma EXPERT 5.4.200 - maj 2013

Program główny:

1. Do opcji wspólnych pozycji dodano polecenie „Drukuj jak uproszczoną”.
2. Dodano możliwość blokowania zmiany cen RMS zaznaczonych pozycji. W przypadku zmiany ceny, współczynnika ceny, rabatu, kosztu zakupu wliczonego do ceny, waluty: w pozycjach zablokowanych pozostaje RMS z pierwotnymi danymi i tylko zmodyfikowaną nazwą (zostanie dodany znak apostrofu). RMS użyte tylko w pozycjach zablokowanych są pomijane przy wycenianiu, zmianie ceny, współczynnika ceny, a także przy dopasowywaniu ceny kosztorysu.
3. Rozbudowano filtry pozycji na widoku kosztorysu i zestawienia pozycji:
  - a. Pozycje „Drukuj jak uproszczoną”
  - b. Pozycje z zablokowanymi cenami RMS
4. Do widoku nakładów dodano kolumnę „Źródło ceny”.
5. Usprawniono działanie polecenia „Zastąp dane pozycji” po wyszukiwaniu w kosztorysach.
6. W polach tekstowych okna wstawiania pozycji i menedżera KNR usunięto konflikt przy korzystaniu ze skrótu klawiszowego "ALT+o", który uniemożliwiał wpisywanie litery „ó”.
7. Poprawiono zachowanie programu przy wczytywaniu nakładów RMS z katalogu do pozycji, w której zmieniono jednostkę obmiaru. W przypadku braku zgodności jednostki obmiaru pozycji kosztorysu i wczytywanej z katalogu, jest zadawane pytanie czy w pozycji kosztorysu ustawić jednostkę z katalogu.
8. Zmieniono działanie sprawdzania kosztorysu z opcją „Brak pozycji w katalogach”. Program nie będzie wyświetlał informacji o wariantach pozycji i ostrzeżeniach.
9. Dodano obsługę przycisku ESC w oknie „Opcje Programu”.
10. Poprawiono przenoszenie daty na stronie tytułowej w plikach ATH i ATH2.
11. Po zmianie typu pozycji z uproszczonej na szczegółową zmodyfikowano wyświetlanie informacji o modyfikacjach pozycji.

Kosztorys:

- Przywrócono wyświetlanie danych w kolumnach "c.j.R", "c.j.M", "c.j.S" na widoku kosztorysu.
- Po przywróceniu nakładów z katalogów poleceniem „Wczytaj dane pozycji z

katalogu” dodano komunikat o zmianie opisu pozycji – w przypadku gdy opis pozycji w katalogu jest różny od opisu pozycji w kosztorysie.

Import z PDF:

- Rozbudowa i poprawki w imporcie przedmiarów i kosztorysów wydrukowanych w formacie PDF:
  - a. Dodano import kosztorysów inwestorskich w formacie wydruku programu Kobra
  - b. Dodano import przedmiarów w formacie wydruku programu KosztKD
  - c. Dodano import przedmiarów w formacie wydruku Tabeli Przedmiaru Kosztorysu programu Rodos
  - d. Korekty importów z wydruków w formacie programów Norma PRO, Norma EXPERT, Zuzia, Forte, Winbud i Rodos.

Przedmiary:

- Dodano widok zestawienia działów w przedmiarze.
- Umożliwiono wprowadzanie znaku „=” w komentarzach zapisywanych w nawiasach {} do wierszy obmiarowych.
- Poprawiono obsługę edytora szablonów importu obmiarów.
- Dodano import obiektów przedmiarowych z programu Miara PRO.

Narzuty:

- Dodano wskaźniki narzutów na 2 kw. 2013.
- Zmieniono prezentację kosztów zakupu dla działów w widoku Narzutów. Kz dla działu będą oznaczone czerwonym kolorem, a obowiązujące w kosztorysie niebieskim.

Wydruki:

- Poprawiono wydruk kosztorysu szczegółowego zawierającego obiekty OLE i rysunki.
- Dodano tytuły do zestawień RMS przy wydruku z wyłączoną opcją „Drukuj zawsze od nowej strony”.
- Poprawiono pobieranie informacji o materiałach inwestora z kosztorysu do wydruku strony tytułowej.

Menedżer katalogów:

- Poprawiono funkcjonowanie okna wstawiania pozycji.
- Umożliwiono import katalogów własnych zrobionych w Normie EXPERT do Normy PRO.

Import cenników:

- Poprawiono budowanie drzewa przy imporcie cennika CJP.

Nowe katalogi:

- **KNR W-01** Cementowe podkłady i posadzki w technologii WEBER [Saint-Gobain wyd. I 2013]
- **TZKNC N-K/VII** Witrażownictwo [PPKZ 1982].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNCK-7 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNNR 5 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNNR 6 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- ZN-97/TP S.A.-039 - usunięcie skrótów, poprawa opisów.
- ZN-97/TP S.A.-040 - usunięcie skrótów, poprawa opisów.
- KNR 0-12 1119 - poprawiono błędne normy zużycia płytek (błąd w druku).
- KNR 4-01, KNR 2-37, KNR-W 4-01, KNR-W 4-02 - drobne poprawki opisów.
- KNR 2-31 06 - dodano modyfikacje - dodatki za prowadzenie robót obok pasów jezdni, na których odbywa się ruch samochodów.

Wykonanie Robót:

- Zmieniono prezentacje podsumowań w rachunku ilościowym i zbiorczym rachunku ilościowym w kosztorysach z podatkiem VAT. Teraz wyświetlane są one w rozbiciu na: Kosztorys netto, Podatek VAT, Kosztorys brutto.
- Poprawiono dodawanie/usuwanie okresów i podokresów rozliczeniowych.

Norma EXPERT 5.4.100 - styczeń 2013

Program główny:

1. Przyspieszono wyszukiwanie kilkuwyrazowych nazw nakładów wybranych z kartoteki RMS w oknie „Wstawianie pozycji”.
2. Poprawiono obsługę opcji „Ceny dostawców” w oknie „Uaktualnij ceny w kosztorysie”.
3. Na karcie „Wydruki” zostały dodane skróty klawiszowe dla poleceń: „Podgląd skrócony” (Alt+S); „Podgląd pełny” (Alt+P); „Mapa dokumentu” (Ctrl+M).
4. Zmieniono obsługę kodu ICB_SREDNIE w danych dostawcy. Jest to kod wydawcy i nie będzie uwzględniany w zestawieniach RMS jako kod dostawcy.
5. Umożliwiono edycję komentarzy w opcjach wspólnych pozycji.
6. Pozycje scalone prezentowane są w widokach na szarym tle.
7. Umożliwiono dodanie kolumny "Data ceny" na karcie „Nakłady”.
8. Poprawiono zapamiętywanie kolumn - opcja „Zapisz domyślne” na karcie „Przedmiar/Obmiar” i „kosztorys”.

Przedmiary:

1. Poprawiono wstawianie pozycji poprzez przeciągnięcie myszką (drag & drop) z „Menedżera KNR” do kosztorysu.
2. Usunięto błąd, który mógł się pojawiać przy cofaniu operacji przenoszenia wyrażeń między obmiarami.
3. Dodano obsługę przewijania kółkiem myszki w podpowiedziach przy edycji obmiaru.

Importy/eksporty:

1. Poprawki importu z formatu PDF.
2. Aktualizacja importu i eksportu kosztorysu w formatach ATH i ATH2.
3. Poprawiono zapis/odczyt informacji o modyfikacjach w formatach ATH i ATH2.
4. Dodano importy przedmiarów z plików w formacie programu Miara PRO.

Import cenników:

- Przy imporcie cennika ICB On-Line zmieniono domyślny poziom cen na "kwartał".

Narzuty:

1. Na karcie „Narzuty” została zablokowana możliwość usuwania pozycji z drzewa elementów.
2. Usunięto problem związany z wpisywaniem litery "ś" przy definiowaniu narzutów.
3. Zaokrąglanie stawek narzutów ograniczono do dwóch miejsc po przecinku.

Wydruki:

1. Uszkodzone pliki zestawów wydruków będą nadpisywane domyślnymi ustawieniami.
2. Poprawiono działanie opcji "Drukowanie działów" w spisie treści.
3. Zmieniono prezentację wartości do dwóch miejsc po przecinku kosztów zakupu na wydruku „Tabela narzutów”.
4. Usunięto nagłówek „ Przedmiar\Kosztorys” na wydruku „Spis treści” prezentowany przed każdym działem.
5. Usunięto problem związany z eksportem wydruków (np. do pliku PDF) w systemie Windows XP.
6. Usprawniono export wydruków do plików MS Excel.

Nakłady:

- Poprawiono dobieranie szerokości kolumn do prezentowanych wartości na karcie „Nakłady”.

Menedżer baz cenowych:

- Dodano polecenie „Pokaż wiersz automatycznego filtra” w menedżerze cenników.

Nowe katalogi:

- KNR W-02 Okładziny ceramiczne w technologii WEBER [Saint-Gobain wyd. I 2012]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-15II 0519 - wprowadzono wybór blachodachówki (błąd w druku).
- KNR-W 2-01 0110 - uzupełniono modyfikacje - transport na dalsze odległości.
- KNR K-05 - zaktualizowano do III wydania, praktycznie nowy katalog.
- KNNR 4 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 2-25 - poprawiono wyświetlanie j.m. na poziomie tablic.
- KNR 2-37/GEO - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR C-2 06 - poprawiono błędy w modyfikacjach.

Wykonanie Robót:

1. Przywrócono pokazywanie zawartości okna informacyjnego na stronie startowej.
2. Dodano opcję użytkownika - maksymalna liczba kosztorysów pokazywana w liście ostatnio edytowanych.
3. Podsumowanie kosztorysu na wydrukach "Rachunek ilościowy wykonanych robót" i "Zbiorczy rachunek ilościowy wykonanych robót" zawiera teraz wartości:
  - Kosztorys netto,
  - Podatek VAT,
  - Kosztorys brutto.

Norma EXPERT 5.3.401 - grudzień 2012

Narzuty:

- Błąd podczas wpisywania litery "ś" przy definiowaniu narzutu "Koszty pośrednie".
- Wyjątek przy modyfikacji narzutów procentowych.

Norma EXPERT 5.3.400 - listopad 2012

Program główny:

1. Wprowadzono obsługę wskaźników narzutów z cenników Intercenbud i Sekocenbud.
2. Dodano mechanizm przypisywania kategorii do pozycji kosztorysowych. Użytkownik może zdefiniować łącznie dwadzieścia cztery kategorie różniące się nazwą i kolorem czcionki. Domyślnie dostępne są trzy kategorie:
  - » "Do uzupełnienia" (kolor czerwony),
  - » "Do weryfikacji" (kolor niebieski),
  - » "Zweryfikowane" (kolor zielony).Nazwy przypisanych do pozycji kategorii pojawiają się w polu "Podstawa" w kolorze odpowiadającym kategorii.
Dodano również filtr o nazwie "Kategorie".
3. Rozszerzono opcje wyceny nakładów RMS o kryteria dostawców. W oknie "Uaktualnij ceny w kosztorysie" dodano opcję "Ceny dostawców". Po jej zaznaczeniu dostępne są następujące kryteria wyceny RMS wg dostawców:
  - a) uaktualnij wszystkich,
  - b) uaktualnij wybranych,
  - c) wyklucz wszystkich,
  - d) wyklucz wybranych.
4. Dodano brakujące pytanie o przelicznik po zmianie "j.m." w pozycji uproszczonej.
5. Program zapisuje zmiany w układzie kolumn w oknie „Dobór nakładów”.
6. Rozwiązano problem dotyczący sumowania dodatków w deskowaniach.
7. Poprawiono przypisywanie cech do działów w widoku "Kosztorysu".
8. Do widoków "Kosztorys" i "Przedmiar" dodano kolumnę "Cechy".

Import PDF:

- Wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. importu plików PDF wygenerowanych za pomocą programów Zuzia i Rodos.

Import cenników:

- Umożliwiono import nowych cenników:
  - BISTYP-CONSULTING - Katalog cen robót kolejowych i tramwajowych.

- BISTYP-CONSULTING - Katalog cen jednostkowych robót i obiektów drogowych.
- OWEOB PROMOCJA - Biuletyn cen ubezpieczeniowych (BCU).

Narzuty:

1. Umożliwiono definiowanie narzutów dla pozycji uproszczonych.
2. Dodano wyświetlanie stawki "Kz" na widoku podsumowania.
3. Usprawniono edycję narzutów.

Wydruki:

1. Dodano obsługę opcji "Wytłuszczone wartości wliczone do obmiaru" na wydrukach: "Kosztorys szczegółowy", "Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych" i "Szczegółowy kosztorys FIDIC".
2. Poprawiono opcję sortowania kopii.
3. Rozszerzono możliwości definiowania obramowań w szablonach wydruków (linie wewnętrzne dla grupy elementów danego typu).
4. Umożliwiono zmianę formatu daty opracowania na stronie tytułowej.
5. Poprawiono drukowanie kosztorysu po wyłączeniu opcji "KWOTY" w oknie "Parametry wydruku".
6. Przyspieszono generowanie wydruków obszernych kosztorysów.

Menedżer katalogów:

- Poprawiono odświeżanie kolumn w panelu "Nakłady poziomu".

Menedżer kartotek:

- Dodano osobne słowniki cech dla pozycji i nakładów.

Nowe katalogi:

- **KNR DC-12** Linie światłowodowe FCA [DATACOMP wyd. I 2011]
- **KNR AT-28** Okablowanie strukturalne w technologii firmy TE Connectivity [ATHENASOFT wyd. II 2012]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR 1 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNNR 2 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR-W 5-10 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 9-22 0301 - poprawiono normy zużycia betonu.
- KNR 2-19 i KNR-W 2-19 - usunięcie podwójnego pytania o modyfikację (nawodnione grunty).
- KNR-W 2-17 usunięcie zmian norm sprzętu przy modyfikacji ze względu na wysokość.
- KNR-W 2-02 0259 - dodano do opisu pozycji średnice zbrojenia.
- TP S.A.-040 0102-05-08 - poprawiono ilości rur w warstwach.
- KNR 4-07 - poprawiono wyświetlanie opisów tekstowych przy pozycjach dodatkowych z założeń szczegółowych.

Wykonanie Robót:

1. Wprowadzono szereg zmian w oknie "Drukuj widok".
2. Przywrócono działanie przycisku "ukryj pozycje" w panelu nawigacyjnym.
3. Poprawiono działanie opcji "Tylko pozycje o niezerowych wartościach wykonanych robót" (karta "Wydruki").
4. Poprawiono prezentację wartości w wierszach "Razem" na wydrukach "Rachunek ilościowy wykonanych robót" i "Zbiorczy rachunek ilościowy wykonanych robót".

Norma EXPERT 5.3.301 - wrzesień 2012

Zmieniono skróty klawiszowe niektórych funkcji menu widoku "Narzuty":

- Dodaj narzut procentowy - nowy skrót: Ctrl+Alt+P
- Dodaj nową stawkę narzutu - nowy skrót: Ctrl+Alt+S
- Dodaj narzut kwotowy - nowy skrót: Ctrl+Alt+K
- Dodaj podatek VAT - nowy skrót: Ctrl+Alt+V

Usunięto skróty klawiszowe dla poleceń menu widoku "Narzuty":

- Opcje liczenia
- Opcja wstawiania narzutów "Dodaj za"
- Opcja wstawiania narzutów "Dodaj przed"

Powyższe zmiany umożliwiły wpisywanie w danych elementów kosztorysu liter "ó" i "ń".

Norma Expert 5.3.300 - lipiec 2012

Program główny:

1. Zmieniono funkcjonowanie okna "Wstawianie pozycji":
  - a. Opisy, nakłady i zasady przedmiarowania katalogów wyświetlane są teraz w jednym panelu na zakładkach (wcześniej w trzech oddzielnych panelach).
  - b. Po wyłączeniu opcji "Zamknij okno po wstawieniu pozycji", zmiana podstawy wcześniej wstawionej pozycji spowoduje wyczyszczenie pola "opis".
  - c. Przy wyszukiwaniu po podstawie (w polu "Podstawa") uwzględniana jest spacja, np. "2 01" (wcześniej akceptowany był tylko zapis "2-01" lub "201").
  - d. Dodano podpowiedzi kolejnych poziomów katalogów przy wpisywaniu numeru w polu "Podstawa".
  - e. W prawym górnym rogu okna dodano tzw. proste wyszukiwanie po opisach. Szukanie odbywa się w opisach pozycji katalogowych z parametrem "Podobne".
  - f. Poprawiono nawigację klawiszem "Tab".
2. Poprawiono działanie polecenia "Usuń", które aktualnie kasuje tylko zaznaczony fragment np. część opisu (wcześniej usuwany był cały aktywny element, np. pozycja).
3. Dodano obsługę skrótu klawiszowego "Ctrl+F" na karcie "Przedmiar/Obmiar" i "Kosztorys", który przenosi kursor do wiersza "Szukaj:" nad wstążką poleceń.
4. Została zablokowana możliwość przenoszenia paneli.

5. Zablokowano możliwość edycji opisu i jednostki miary po włączeniu opcji: "Ochrona > Dopuszczalne modyfikacje w kosztorysie > Tylko wybrane > zmiany obmiarów".
6. Umożliwiono edycję nazw kluczy bezpośrednio w widokach: "Kosztorys", "Przedmiar/Obmiar", "Pozycja".
7. Dodano przycisk wywołujący okno "Opcje..." na wstążce poleceń w zakładce "Kosztorys".
8. W dodatkowych opcjach zakładki "Ceny" na wstążce poleceń dodano przycisk "Importuj cennik...".
9. Została poprawiona lista aktywnych poleceń menu w sytuacji, gdy nie ma żadnego otwartego kosztorysu oraz po utworzeniu pustego kosztorysu.
10. Mechanizm sprawdzania kosztorysu uwzględnia teraz zerowe obmiary dodatkowe.
11. Poprawiono nawigację tabulatorem w prawym panelu na zakładce "Właściwości aktywnego elementu".
12. Zoptymalizowano wyszukiwanie po podstawie w oknie "Wstawiania pozycji".
13. Dodano powiadomienie o indywidualnych stawkach robocizny w pozycjach przy zmianie stawki robocizny w elemencie nadrzędnym.
14. Przy sprawdzaniu kosztorysu dodano możliwość sprawdzania tylko wybranych nakładów RMS.
15. Poprawiono wyświetlanie szerokości pozycji na karcie "Pozycje".
16. Dodano podsumowania kolumn przy grupowaniu według "Cech" na karcie "Pozycje" i "Nakłady".
17. Poprawiono wyświetlanie materiałów pomocniczych po wywołaniu filtra zerowe/niezerowe na karcie "Nakłady".

Import PDF:

- Import z formatu PDF:
  - poprawki w liczeniu materiałów pomocniczych (import kosztorysu Norma),
  - poprawki importu obliczeń pomocniczych (import przedmiaru Norma),
  - dodano import z wydruku w formacie programu FORTE,

- o poprawki dla wydruków w formacie programów Winbud, Rodos, Zuzia.

Przedmiary:

1. Poprawiono numerowanie nazw w sumach częściowych w przypadku sumowania obmiarów takich samych pozycji poleceniem "Sumuj obmiary".
2. Przy edycji danych w module "Wykopy" został dodany warunek: "Grubość warstwy wybieranej ręcznie" + "Grubość warstwy humusu" < "Głębokość".
3. Usprawniono kopiowanie sum częściowych metodą "przeciągnij/upuść".
4. Poprawiono edycję wiersza obmiarowego po wstawieniu przelicznika jednostek obmiarowych.
5. W oknie "Opcje prezentacji widoku" (dodatkowe opcje zakładki "Widok") dodano parametr "Wytłuszczone wartości wliczone do obmiaru". Opcja może przyjmować następujące wartości:
  - o "Bez wytłuszczenia",
  - o "Wszystkie" - wytłuszczane są wartości wliczane do wartości obmiaru we wszystkich pozycjach,
  - o "Tylko gdy są sumy częściowe" - wytłuszczane są wartości wliczane do obmiaru, ale tylko w pozycjach z sumami częściowymi.
6. Poprawiono odświeżanie wiersza "objętość wykopu" w module "Wykopy".
7. Usunięto błąd pojawiający się przy wstawianiu rysunków i obiektów OLE do przedmiaru/obmiaru.

Narzuty:

- Pola nieedytowalne zostały oznaczone szarym kolorem.
- Poprawiono obsługę w oknie "Opcje liczenia narzutów".

Zestawienia:

- Zmieniono prezentację wykresu i legendy.
- Poprawiono prezentację wartości w kolumnach R/M/S+narzuty w "Tabeli elementów scalonych" przy włączonej opcji "wg Rozp. MI z dn. 18.05.2004".

Wydruki:

1. Usprawniono przewijanie zawartości widoku "Wydruki".
2. Przywrócono działanie filtra pozycji "Ze znacznikiem" w parametrach wydruku.
3. Zwiększono szybkość generowania wydruków.
4. Poprawiono wydruk "Formularz Kalkulacji Kosztorysu".
5. W wydruku podsumowania kosztorysu nie są drukowane wartości "0" w kolumnach RMSO.
6. Do okna podglądu wydruku (polecenie "Drukuj widok") dodana została wstążka poleceń. Poprawiono również dopasowanie kolumn do szerokości strony.

Menedżer katalogów:

1. Rozbudowano algorytm wyszukiwania wg nazw "podobnych". Wprowadzono możliwość użycia znaku "-" jako specjalnego separatora pomiędzy słowami. Użycie tego separatora oznacza, że podane po nim słowo nie może wystąpić w wyszukanej nazwie.
2. Poprawiono obsługę edycji zestawów katalogów.
3. Usunięto kolumnę "Wersja" w menedżerze katalogów.
4. Poprawiono import katalogów własnych z formatu XML.

Menedżer baz cenowych:

1. Zostały dodane dwa oddzielne zestawy filtrów dla cenników RMSO i CJP.
2. Poprawiono prezentację regionów w menedżerze cenników.
3. Rozbudowano import o wczytywanie cennika o kodzie "SeBCA_BCD_BCP".

Współpraca z CAD Rysunek:

- Usunięto błąd pojawiający się w przypadku współpracy pomiędzy CAD Rysunkiem i wersją sieciową Normy EXPERT.

Wykonanie Robót:

- Poprawiono działanie funkcji menu programu "Drukuj widok".

Norma Expert 5.3.200 - kwiecień 2012

Program główny:

1. Usprawniono wyszukiwanie opisów pozycji i nakładów w kosztorysach.
2. Program pomija błędne frazy przy wyszukiwaniu po opisach.
3. W przypadku kopiowania pozycji przenoszona jest dokładność prezentacji.
4. Przy kopiowaniu pozycji przenoszona jest również indywidualna precyzja obmiaru.
5. Dodano kolumnę „koszty bezpośrednie” do karty „Kosztorys”.
6. Długie teksty w oknie wstawiania pozycji (kolumna "Nazwa") są zawijane i wyświetlane w całości.
7. Opcja "Wstaw pozycję" w oknie wstawiania pozycji jest aktywna dopiero po wskazaniu poziomu pozycji.
8. Dodano komunikat ostrzegający o deaktywacji powiązanych ze sobą pozycji.
9. Poprawiono obsługę opcji „Wiersza automatycznego filtra”.
10. Usprawniono współpracę z CAD Rysunkiem.
11. Uaktualniono domyślną datę na stronie tytułowej w nowym kosztorysie.
12. Program zapamiętuje zestawy opcji stosowane przy sprawdzaniu kosztorysów.
13. Usunięto zbędny komunikat przy zamykaniu edytora: "Charakterystyki obiektów" i "Klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu".
14. Program uwzględnia zmiany nagłówka przedmiar/obmiar w oknie edycji strony tytułowej.
15. Poprawiono nawigację kursorami w polu podstawy (okno "Wstawianie pozycji do kosztorysu").
16. Dodano opcję "wg Rozp. MI z dn. 18.05.2004" w ustawieniach liczenia narzutów w kosztorysie.
17. Umożliwiono wstawianie na stronie tytułowej daty w pełnym formacie.
18. Usprawniono aktualizację cennika CJP na podstawie kosztorysu.
19. Usprawniono wstawianie nakładów do cenników.

Przedmiary:

1. Poprawiono sygnalizację błędnych wyrażeń.
2. Dodano możliwość ustawienia ujemnych wartości dla rozmiaru wstawianych rysunków (karta "Przedmiar / Obmiar").
3. Usunięto problem dotyczący wstawiania obiektów z MS Word.
4. Poprawiono obsługę kluczy lokalizacji.
5. Poprawiono aktualizację wierszy obmiarowych importowanych z modułu "Wykopy".

Importy / eksporty:

- Dodano rozpoznanie kolumny "Kod pozycji".
  - Poprawiono powiązania między materiałami i materiałami pomocniczymi.
  - Zmieniono dialog wyboru formatu dokumentu podczas importu z pliku PDF.
  - Poprawiono import przedmiarów pozycji niekatalogowej.
  - Dodano korektę podstaw pozycji podczas importu z pliku PDF wygenerowanym z programu Zuzia.
  - Poprawiono konwersję danych liczbowych w przypadku, gdy jako separator dziesiętny w pliku PDF jest użyta kropka.
  - Dodano import przedmiarów z PDF wygenerowanego w programie e-Koszt (www.ekoszt.pl).
  - Poprawiono rozpoznawanie pozycji z tekstem w podstawie.
1. Aktualizacja formatu ATH.
  2. Import przedmiaru z formatu PDF:

Wydruki:

1. Zoptymalizowano obsługę panelu „Ustawienia wydruków” na karcie „Wydruki”.
2. Poprawiono wydruk kosztorysu inwestorskiego w formie skróconej.
3. Przyspieszono odświeżanie zawartości wydruków po edycji zestawu.
4. Poprawiono prezentację pełnych podsumowań kosztorysu w sytuacji, gdy nie mieściły się na jednej stronie.

5. Poprawiono eksport przedmiarów do plików XLS, XLSX i RTF.
6. Uwzględniono opcję rozwijania pozycji scalonych na nowych wydrukach.

Menedżer kartotek:

- Poprawiono import kartotek z Normy PRO i STANDARD.
- Usunięto błąd dotyczący połączenia z bazami kartotek występujący czasami przy starcie programu.

Menedżer katalogów:

- Rozszerzono funkcjonalność różnicowego zapisu katalogów w formacie XML.
- Zaktualizowano bazy KNR do wersji 5.3.200.

Zestawienia:

- Poprawiono prezentację wykresu kołowego podsumowania na karcie "Zestawienia".

Nowe katalogi:

- **KNR AT-44** Stropy w technologii KONBET [ATHENASOFT, wyd. I 2012]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- NNRNKB 202 - drobne poprawki opisów i norm.
- KNR 2-02 01-09 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNNR 1 - poprawiono numer tablicy w części opisowej na 0012.
- KNR 2-01 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 5-15 0110 - poprawiono błędne normy M.
- KNR-W 4-01 1111 - uzupełniono modyfikacje.
- KNR 2-31 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.
- KNR 2-37 - kompleksowy przegląd i usunięcie błędów.

Program główny:

1. Umożliwiono zapis przycisków z wstążki poleceń w pasku szybkiego dostępu – do tej pory były zapamiętywane w jednej sesji programu.
2. W plikach przedmiaru „prdx” zablokowano możliwość wpisania ceny jednostkowej dla pozycji uproszczonej.
3. W panelu właściwości dodano zakładkę „Szczegóły obmiaru” we wspólnych opcjach zaznaczonych pozycji.
4. Przy wycenie kosztorysu poprawiono działanie opcji „Zgodność jednostek miar”.
5. Ścieżki otwieranych kosztorysów są teraz zachowywane w jednej sesji programu. Własne ścieżki można definiować w „Opcjach programu” na zakładce „Opcje użytkownika”.
6. Zmodyfikowano sumowanie takich samych nakładów po wycenie kosztorysu przy pomocy polecenia „wybierz nakład”.
7. Przywrócono wyświetlanie opisów cenników CJP w oknie „Wstawianie pozycji do kosztorysu”.
8. Naprawiono zapamiętywanie własnych filtrów.
9. Umożliwiono przenoszenie zmodyfikowanych opisów pozycji z okna „Wstawianie pozycji do kosztorysu” do kosztorysu.
10. Po sprawdzeniu kosztorysu, w liście „Znalezione błędy”, program wyświetla wszystkie wykryte problemy.
11. W oknie „Otwórz kosztorys” poprawiono prezentację po wyszukiwaniu w kosztorysach.
12. Zmodyfikowano mechanizm przywracania nakładów w kosztorysie zrobionym w innym programie niż Norma EXPERT.
13. Poprawiono przenoszenie nakładów stałych liczonych od „Robocizny” przy kopiowaniu pozycji.
14. W pozycji „Czas pracy rusztowań” nie są wyświetlane numery nieaktywnych pozycji.
15. W oknie „Wybierz kosztorys” wywołanym poleceniem „Wstaw kosztorys składowy” poprawiono działanie opcji „Otwieraj pliki wybranego typu”.
16. Poprawiono wprowadzanie odwołań do obmiarów pozycji przy definiowaniu

„Parametrów techniczno-ekonomicznych” w panelu właściwości.

17. Dodano wyszukiwanie nakładów on-line w ICB z poziomu kosztorysu.
18. Zmodyfikowano mechanizm zapisywania nazw zestawów kolumn na karcie przedmiar i kosztorys - w nietypowych sytuacjach nazwy mogły się dublować.

Przedmiary:

- Poprawiono wzór na wyliczenie objętości kuli ze średnicy.

Importy/eksporty:

- Dodano import kosztorysów z aplikacji e-Koszt (*.xml).
- Poprawki i rozbudowa importu z wydruków w formacie PDF:
  - dodano import kosztorysu wydruku w formacie programu Zuzia,
  - import przedmiaru uwzględnia zmianę nazwy kolumny "Podstawa" na "Kod pozycji",
  - poprawiono wczytywanie współczynników norm RMS oraz krotności pozycji przy imporcie przedmiaru,
  - rozbudowano analizę wyrażeń wyliczenia ilości RMS przy imporcie kosztorysu.

Pozycje:

- Został rozbudowany mechanizm uaktualniania cen jednostkowych pozycji na podstawie cenników CJP.

Wydruki:

1. Zostały przetłumaczone opisy w oknach „Ustawienia eksportu do PDF” i „Ustawienia eksportu XLS”.
2. Przy edycji nagłówka i stopki wydruku naprawiono obsługę przycisku „Nazwa pliku”.
3. W opcjach wydruku, w grupie „Drukowanie podsumowań działów” została zmieniona nazwa opcji z „nie rozdzielać” na „nie drukować”.
4. Po eksporcie wydruku do jednego z dostępnych formatów, plik domyślnie przyjmuje nazwę kosztorysu.

5. Zmodyfikowano wydruk „Szczegółowa kalkulacja ceny jednostkowej”.
6. Zmieniono prezentację cen jednostkowych w podsumowaniach pozycji na wydruku kosztorysu.

Menedżer katalogów:

- Zmodyfikowano przechowywanie i prezentację opisów katalogów (hiperlinki).

Menedżer baz cenowych:

- Poprawiono odświeżanie na drzewie w menadżerze cenników po usunięciu cennika.
- Dodano automatyczne wywołanie panelu właściwości przy edycji nakładów cennika.

Import cenników:

- W oknie „Import cennika” są domyślnie zwinięte kryteria dostawców przy imporcie cen średnich podczas importu ICB On-Line.

Nowe katalogi:

- **KNR 9-22** Rurociągi z żeliwa sferoidalnego, wcinki, odpowietrzniki, hydranty, źródła i studnie [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2011].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR-W 2-25 0513 - poprawiono zawyżone normy sprzętu (błąd w druku).
- KNR-W 2-02 02 - drobne poprawki opisów i norm.
- NNRNKB 202 0831 - poprawiono numerację pozycji.
- KNNR 10 0301, KSNR 10 0301 - wprowadzono komentarz do zmiany jednostki miary na m³.
- KNR-W 2-02 21 - drobne poprawki opisów i norm.
- KNR INST 0301-06 - poprawiono "lutowanie twarde" na "lutowanie miękkie".
- NNRNKB 202 - drobne poprawki opisów i norm.
- TZKNBK III, TZKNBK VI, TZKNBK VIII, TZKNBK IX - poprawiono

wyświetlanie opisów tekstowych.

Norma EXPERT 5.2.400 - październik 2011

Program główny:

1. Dodano nowe filtry pozycji:
  - o Ze znacznikiem
  - o Bez nakładów
2. Ułatwiono wprowadzanie cen w kolumnie „Cena wpisana” – w trybie edycji zaznaczany jest cały tekst.
3. Rozbudowano mechanizm sortowania katalogów w oknie „Wstawianie pozycji do kosztorysu”.
4. Przywrócono zapamiętywanie układu kolumn na karcie „Przedmiar” i „Kosztorys”.
5. Poprawiono działanie mechanizmu dodawania nazw RMSO do opisów pozycji.
6. W oknie „Zapisz jako” dodano opcję „Zapisz pliki wybranego typu”.
7. Umożliwiono podgląd numeru seryjnego przy otwieraniu plików KSTX, PRDX, KST i PRD.
8. W opcjach programu, na zakładce „Opcje kosztorysu” został dodany przycisk o nazwie „Wczytaj fabryczne programu” dostępny przy definiowaniu narzutów.
9. Został zmodyfikowany mechanizm zapisywania kopii awaryjnej kosztorysu.
10. Poprawiono mechanizm przypisywania cech w kosztorysie.
11. Umożliwiono wyświetlanie w oknie „Wstawianie pozycji do kosztorysów” plików w formatach KSTX i ATH.
12. Usprawniono wybieranie poziomu cen w oknie „Lista cenników”.
13. W oknie „Wstawianie pozycji do kosztorysu” są teraz czyszczone pola: „Opis” i „Podstawy” przy nawigacji po katalogach.
14. Dodano prezentację nieaktywnych wariantów w panelu kosztorysu.
15. Przywrócono wyszukiwanie wg dostawców.

16. Przyspieszono wstawianie pozycji do kosztorysu.
17. Zmieniono prezentacje w oknie „Lista cenników” na karcie „Pozycje” - domyślnie rozwinięte są cenniki jednostkowe pozycji.
18. Została dodana prezentacja pełnego wyrażenia (z komentarzem) dla obliczeń pomocniczych kosztorysu.
19. Przy wprowadzaniu odwołań do obmiarów innych pozycji w podpowiedziach pojawia się teraz „j.m.”.
20. Poprawiono prezentacje materiałów pomocniczych na widoku „Nakłady > Materiały > Działami”.
21. Zostały zmienione domyślne szablony narzutów (kosztorys inwestorski).
22. Zmieniono działanie filtra „poz.=0zł” – teraz wyświetlają się również pozycje bez obmiaru.
23. Przypisywanie cech do RMSO na karcie kosztorys.
24. Został rozbudowany edytor RTF (Klauzula o uzgodnieniu kosztorysu, Charakterystyka obiektu).
25. Poprawiono zachowanie kosza w menedżerze katalogów.

Import PDF:

- Modyfikacje importu z plików wydruków w formacie PDF:
  - nie wczytywały się wszystkie polskie znaki,
  - poprawiono rozpoznanie zmodyfikowanych pozycji czasu pracy rusztowań,
  - umożliwiono import kosztorysów uproszczonych z programu Zuzia,
  - przy imporcie przedmiarów z programu Rodos zamieniany jest znak „/” na „-” przed numerem pozycji.

Wydruki:

1. Rozbudowano sterowanie podsumowaniem pozycji w wydruku kosztorysu szczegółowego.
2. Poprawiono ustawianie dokładności prezentacji w kolumnach RMS na wydruku kosztorysu.
3. Umożliwiono zaznaczenia kilku działów do wydruku w parametrach

kosztorysu.

4. Z podstawy pozycji usuwane są dopiski „Uproszczona” na wydrukach kosztorysu.
5. Poprawiono wyświetlanie mapy podglądu wydruku.
6. Został dodany przycisk „Edytuj zestawy” na wstążce poleceń karty „Wydruki”.
7. Dodano opcję „Nazwa działu > Nazwa zestawu” w oknie edycji nagłówka i stopki stron wydruku.
8. Poprawiono odświeżanie po zmianie szerokości marginesów na karcie „Wydruki”.
9. Dodano wydruk opisów obmiarów i wyliczonych wartości wierszy obmiarowych w wydrukach kosztorysów.
10. Został umożliwiony wydruk na całej stronie obiektów i rysunków w przedmiarze.
11. Poprawiono działanie parametru „Zawsze pokaż dział” w opcjach wydruku „Tabeli elementów scalonych” i „Tabeli wartości elementów scalonych”.
12. Na karcie „Wydruki” w wstążce poleceń została dodana zakładka „Edycja danych” umożliwiająca edycję „Strony tytułowej”, „Charakterystyki obiektu”, „Klauzuli o uzgodnieniu kosztorysu”.
13. Poprawiono prezentację ilości w wierszu „RAZEM” na szczegółowych zestawieniach RMSO.

Import cenników:

- Cennik BCO Promocja - zmieniony został format zapisu opisów z TXT na HTML.

Moduł "Wykopy":

- Została poprawiona prezentacja liczb po przecinku w module „Wykopy”.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

Uwaga! Ze względu na rozległe zmiany w katalogach (dane RMS i opisy) w wersji 5.2.400 aktualizacja polega na wymianie całej bazy KNR.

- KNR-W 2-02 1023, 1038 - zmieniono dodatkową pozycję na podwójny obmiar w pozostałych pozycjach.
- KNR-W 2-02, rozdziały 10-26 - dokładna korekta, wiele drobnych poprawek.
- KNNR 2 1208, 1209 - wprowadzono modyfikacje – dodatki za grubość.
- KNNR 1 - uzupełniono modyfikacje - dodatki za transport, zmianę grubości itp.
- Ułatwiono dostęp do założeń przedmiarowania w wielu KNR m.in. z serii 4-XX, 5-XX, 7-XX, 13-XX.
- KNR 2-02 0290 - wprowadzono dopisanie średnic prętów do pozycji po dokonaniu wyboru wariantu.
- KNR 2-02 0218 - wprowadzono modyfikacje - zmiany grubości płyty.

Norma EXPERT 5.2.300 - lipiec 2011

Program główny:

1. Poprawki i zmiany w oknie wstawiania pozycji:
  - dodano możliwość prezentacji wyników wyszukiwania wg podobieństwa,
  - poprawiono prezentację danych w kolumnie „Źródło”,
  - przywrócono opcję zapamiętywania listy wyszukiwania.
2. Uaktualnianie cen wg innego kosztorysu zostało rozbudowane o możliwość wyszukiwania po nazwach (sterowanie odbywa się za pomocą tych samych opcji co w przypadku uaktualniania wg cennika w oknie „Opcje szukania cen”).
3. Przyspieszono ładowanie paneli przy starcie programu.
4. Poprawiono sposób prezentacji pozycji scalonych przy zastosowaniu filtrów „poz=0zł” i „ obm.=0”.
5. Usunięto problem związany z wyświetlaniem strony startowej po zaznaczeniu opcji „Wczytaj ostatnio edytowany kosztorys”.
6. Dodano obsługę wyszukiwania w nazwach nakładów po zaznaczeniu opcji „Wewnątrz”.

7. Poprawiono wyświetlanie nazwy opcji w oknie charakterystyki obiektów.
8. Usunięto dublowanie nakładów na zestawieniach RMSO.
9. Poprawiono działanie skrótów klawiszowych z przyciskiem ALT.
10. Ujednolicono obsługę opcji „Zgodność podstawy” i „Podobne podstawy” w oknie katalogów, w oknie wstawiania pozycji do kosztorysu oraz w panelu nawigacyjnym na zakładce „KNR > Szukanie”.
11. Poprawiono mechanizm zmiany poziomu cen z cennika.
12. Naprawiono działanie przycisku „Anuluj” w oknach „Otwórz kosztorys” i „Zapisz kosztorys”.
13. Poprawiono edycję kolumny „Numer specyfikacji technicznej” na karcie „Kosztorys”.
14. Poprawiono obsługę klawisza ESC w oknie wstawiania pozycji w sytuacji, gdy aktywne jest drzewo elementów lub lista pozycji.
15. Przywrócono przenoszenie opisów kodów CPV do działów bez nazwy.
16. Poprawiono działanie przywracania RMS w kosztorysach z zastosowaną opcją dobierania nakładów.

Kosztorys:

1. Zostały dodane ostrzeżenia (żółty trójkąt z wykrzyknikiem) przy nakładach występujących w pozycjach uproszczonych.
2. Dodano pasek postępu przy wykonywaniu długich operacji na kosztorysie (uaktualnianie cen i wczytywanie RMSO z katalogów).
3. Na widoku kosztorysu i przedmiarów zablokowano możliwość zaznaczenia elementów różnych typów (dział, pozycja, nakład, wiersz obmiaru).
4. Przyspieszono wyświetlanie listy podczas dodawania nowych obliczeń pomocniczych.
5. Poprawiono obsługę obowiązkowych modyfikacji pozycji wczytywanych z katalogu.
6. Dodano możliwość podglądu ilości wycenianego nakładu oraz wpisania własnej ceny w oknie „Wybór ceny nakładu”.
7. Została rozbudowana obsługa edytorów RTF (edycja charakterystyki obiektu, klauzuli uzgodnienia kosztorysu, edycja opisów w KNR i cennikach CJP).

8. Przy wyszukiwaniu pozycji po podstawie dodano obsługę skrótu „numer katalogu+w” np. 202w przy katalogach serii KNR-W.

Import PDF:

- Modyfikacje importu z plików wydruków przedmiarów w formacie PDF:
  - import nie uwzględniał krotności pozycji,
  - poprawiono rozpoznawanie precyzji prezentacji obmiaru podczas importu „Pozycji kosztorysu”,
  - poprawiono rozpoznawanie tabeli przedmiarów w sytuacji, gdy do wydruku dodano, standardowo nie drukowane, dodatkowe kolumny,
  - zaktualizowano import przedmiaru wygenerowanego w programie Zuzia wer. 10,
  - poprawiono import w sytuacji, gdy wartość w kolumnie „Lp.” jest zapisana w kilku wierszach,
  - poprawiono rozpoznawanie pozycji czasu pracy rusztowań (były rozpoznawane jako dział).

Przedmiary:

1. Poprawiono wstawianie znaku mnożenia w wierszu obmiarowym po jego zaznaczeniu, ale bez wchodzenia w tryb edycji.
2. Dodano podpowiedzi w edytorze definicji i funkcji.
3. Poprawiono wstawianie obiektów z plików PDF do przedmiaru.
4. Umożliwiono automatyczne przenoszenie wierszy obmiarowych z programu CAD Rysunek do Normy Expert.
5. Poprawiono rozpoznawanie komentarzy w wierszach obmiarowych.

Nakłady:

- W oknie „Dobór nakładów z cennika”, w kolumnie „Dobór” została dodana rozwijana lista z opcjami: wycena, wstawianie, propozycja.

Narzuty:

- Poprawiono prezentację danych w kolumnie „Wartość” przy dodatkach kwotowych.

- Umożliwiono definiowanie VAT tylko dla wybranej grupy nakładów.

Wydruki:

1. Do szablonu kosztorysu szczegółowego dodano kolumnę „Ogółem”.
2. Dodano opcję sterującą wydrukiem wiersza „Razem pozycja” w podsumowaniu pozycji.
3. W nagłówku i stopce razem z nazwą działu nie drukują się współczynniki RMSO działu.
4. Poprawiono prezentację w pełnym podsumowaniu kosztorysu. W wierszu „Ogółem” i opisie „Słownie” była prezentowana wartość netto w kosztorysach z podatkiem VAT.
5. Umożliwiono zmianę poziomu pokazywanych działów w opcjach wydruku „Tabeli wartości elementów scalonych” i „Tabeli elementów scalonych”.
6. Do wydruku „Tabeli elementów scalonych” dodano kolumnę „KzMat” (w kosztorysach z zaznaczoną opcją „Koszty zakupu materiałów > doliczane w podsumowaniu”).
7. Zablokowano wydruk komentarzy w kolumnie „Podstawa”. Powinien on być możliwy dopiero po dodaniu do szablonu wydruku kolumny „Komentarz”.

Menedżer katalogów:

- Rozszerzono funkcjonalność edytora katalogów:
  - warianty nakładów w pozycjach,
  - interpolacje,
  - klonowanie wybranych elementów: rozdziału, tablicy, pozycji.
  - automatyczne przenumerowanie składowych katalogu, rozdziału lub tabeli.
- Poprawiono proces aktualizacji katalogów.

Norma EXPERT 5.2.200 - kwiecień 2011

Program główny:

1. Aktywne niewidoczne pola w panelach właściwości elementu - zostały

zablokowane by przypadkowe kliknięcie nie zmieniało ukrytych ustawień.

2. Dodano funkcję „Przesuń pozycje... Ctrl+R” do podwieszanego menu grupy "Pozycja".
3. Operację "Usuń podstawy wyceny" usunięto z menu podręcznego pozycji, gdyż jest to operacja działająca na wszystkich pozycjach kosztorysu, a nie na zaznaczonej.
4. Wprowadzono możliwość ustawiania podziału pionowego na stronie startowej - możliwość obejrzenia pełnych długich nazw kosztorysów.
5. Podczas wyszukiwania w kosztorysach pomijane są pliki o rozszerzeniach nie będących rozszerzeniami znanych typów kosztorysów. Pozwala to uniknąć czasochłonnego wczytywania innych plików.
6. Poprawiono odświeżanie danych na widoku po przełączeniu wariantu w pozycji.
7. Wprowadzono ograniczenie dla długości listy ostatnio edytowanych kosztorysów. Domyślnie program przyjmuje 50 kosztorysów. Użytkownik może zmienić tą wartość poprzez nową opcję w Opcjach programu na zakładce "Opcje użytkownika".
8. Usunięto wyjątek zgłaszany przez program przy wyszukiwaniu nakładów o 2 znakowych nazwach.
9. Poprawiono działanie funkcji dobór RMS. Ponadto w opcjach programu, zakładka "Opcje wstawiania pozycji", dodano opcje umożliwiające automatyczne przypisanie do nowo tworzonych kosztorysów wybranego pliku z zapisanymi opcjami doboru nakładów. Również w oknie "Dobór nakładów z cennika" dla danego kosztorysu, dodano opcję przełączającą pobór danych doboru z pliku wskazanego w opcjach programu albo z pliku powiązanego z edytowanym kosztorysem.
10. Różne działanie wyszukiwania nazw pisanych z dużej i małej litery. Poprawiono. Przeszukiwanie działa niezależnie od tego czy szukane nazwy wpisujemy małymi czy dużymi literami.
11. Poprawiono działanie opcji wyszukiwania nakładów we wczytanych kosztorysach. Program szukał również w ścieżkach wskazanych lokalizacji.
12. Okienko edycji obliczeń pomocniczych nie chowa się pod aktywnymi oknami. Poprawiono
13. Usunięto wyjątek krytyczny podczas testu połączenia z Intercenbud'em

14. Usunięto wyjątek przy wciskaniu przycisku "BACKSPACE" na nakładzie w widoku kosztorysu.
15. Wstawiając roboczną do pozycji niekatalogowej, automatycznie program wstawi domyślną roboczną obowiązującą w kosztorysie.
16. Poprawiono zawartość rozwijanej listy w wierszu „Specyfikacja techniczna” w panelu właściwości, gdy zaznaczono więcej niż jedną pozycję. Pojawiała się lista znaczników pozycji zamiast.
17. Do menu podwieszanego grupy Schowek dodano polecenie „Zaznacz wszystkie pozycje” - widoki Przedmiar, Kosztorys.
18. Dodano możliwość usuwania nieużywanych waluty w kosztorysie - Opcje kosztorysu, zakładka "Ceny".
19. Dodano możliwość edycji zawartości kolumny „Numer specyfikacji technicznej” bezpośrednio na karcie Kosztorys.
20. Jako domyślną opcję wyszukiwania wg nazw ustawiono – „podobne”.
21. Dialog wstawiania pozycji - usunięto wyjątek pojawiający się, gdy przy zamkniętym panelu drzewa katalogów wybrano inny zestaw ulubionych katalogów.
22. W oknie „Wybór nakładu” dodano przycisk wyboru cennika do wyszukiwania.
23. Poprawki w dialogu wstawiania pozycji:
  - dodano opcję sortowania wyników wyszukiwania wg podobieństwa
  - usunięto przeładowanie ścieżek kosztorysów z opcji programu przy każdym wywołaniu dialogu. Pozostało tylko przy pierwszym wywołaniu. Na czas działania programu pamiętane będą ścieżki ustawione przez użytkownika.
  - poprawiono opisy pozycji znalezionych w kosztorysach
  - dodano oznaczenie przycisku "Zastąp dane pozycji" lub "Wybierz cenę" wskazujące, która operacja zostanie wykonana poprzez dwuklik na jedną z pozycji w liście znalezionych.
24. Możliwość zapisywania kontrahenta do kartoteki przy edycji strony tytułowej.
25. Zmieniono algorytm łączenia pozycji z różnymi jednostkami miary. Jeżeli dołączana pozycja ma inną jednostkę obmiaru to program pyta czy ten

obmiar dodać jako dodatkowy. Jeżeli tak to nakłady dołączanej pozycji będą miały normy na dodany obmiar dodatkowy. Jeżeli nie, to program stosuje dotychczasowy algorytm (dopasowanie przelicznika obmiaru tak by nie zmienić wartości kosztorysu).

26. Dodano możliwość pełnej edycji domyślnych ustawień narzutów w opcjach programu.
27. Poprawiono definiowanie indywidualnej stawki Robocizny dla działu kosztorysu.

Kosztorys:

1. Usunięto wyjątek krytyczny przy cofaniu usunięcia wersji kosztorysu.
2. Usunięto wyjątek krytyczny podczas zmiany pozycji uproszczonej na szczegółową w widoku kosztorys.
3. Dodano możliwość wprowadzania, w kolumnie Cena jednostkowa na widoku Kosztorys - Nakłady, cen jako wyrażenia arytmetyczne.
4. Usunięto błąd powodujący czasami zawieszanie się programu przy łączeniu kilku pozycji.
5. Podczas nieudanej próby wstawienia obrazka, prawy panel się blokuje.
6. Zła prezentacja ceny jednostkowej na widoku, gdy R jest jako %S lub %M.
7. Program wstawia do kosztorysu pozycję, wyszukaną w kosztorysie (przeciągnięcie pozycji z lewego panelu), jako pozycję uproszczoną. Nie powinien zmieniać typu pozycji.
8. Wyjątek krytyczny podczas usuwania grafiki z kosztorysu.
9. Dodano możliwość wprowadzania parametrów ekonomiczno-technicznych na widoku Kosztorys - Pozycje.
10. Poprawiono możliwości zmiany rozmiaru kolumn na kartach widoków Kosztorys i Przedmiar.
11. Poprawiono przenoszenie precyzji przedmiaru z opcji kosztorysu do pozycji kosztorysu.
12. W kosztorysach z zaznaczoną opcją "Kalkulacja uproszczona" pozycje wstawiane poprzez "przeciągnij i upuść" będą wstawiane jako pozycje uproszczone.
13. Usunięto zapętlenie się programu przy zmianie w dialogu "Opcje

prezentacji widoku" wartości "Numeracja działów" na nieprawidłową wartość szablonu numeracji.

14. Usunięto wyjątek przy próbie nawigacji po kosztorysie z wciśniętym klawiszem CTRL poza zakres kosztorysu.
15. Usunięto wyjątek krytyczny podczas usuwania grafiki z kosztorysu.

Import/eksport kosztorysów:

1. Poprawiono zapis kosztorysów z większą ilością działów niż 10 do formatów ath i ath2 (ograniczenie ilości działów do 10).
2. Domyślne rozszerzenie przy otwieraniu kosztorysów. W dialogu "Otwórz kosztorys" dodano opcję "Otwieraj pliki wybranego typu". Po jej zaznaczeniu zapamiętywany jest aktualnie wybrany typ kosztorysu i przy kolejnym otwarciu dialogu ustawiany jest ten typ i pokazywane pliki tego typu.
3. Modyfikacje importu z plików wydruków przedmiarów w formacie PDF:
  - Dodano odczyt z przedmiarów PDF wydrukowanych z programów:
    - Seko
    - Winbud
    - Rodos
  - Usprawnienia działania importu:
    - ulepszony mechanizm rozpoznawania wierszy (spłaszczanie wierszy nagłówek kolumn) i kolumn tabeli wydruku przedmiaru
    - poprawione wczytywanie wierszy obmiarowych, których wyliczenia zawarte są w nawiasach kwadratowych o rozpoznawanie i import obliczeń pomocniczych
    - dodana została obsługa przedmiarów, które mają niestandardową numerację
    - poprawiono wczytywanie wielolinijkowych wierszy obmiarowych
    - usprawniono automatyczne rozpoznawanie różnych kodowań znaków
    - polepszono rozpoznawanie podstaw pozycji
    - rozpoznawanie wydruku przedmiaru w PDF, jeżeli przedmiar nie był drukowany od początku strony

- poprawione rozpoznawanie i wczytywanie zagnieżdżonych działów
- możliwość wczytywania plików zaszyfrowanych - pojawi się pytanie o podanie hasła

Przedmiary:

1. Zablokowano przycisk wstawiania obliczeń pomocniczych, gdy lista obliczeń pomocniczych jest pusta.
2. Zablokowano polecenie menu podręcznego "Wstaw stałą", gdy lista obliczeń pomocniczych jest pusta.
3. Dodano usuwanie informacji o narzutach przy zapisywaniu kosztorysu jako przedmiar.
4. Prezentacja komentarzy na widoku Przedmiar - usunięto niepotrzebnie wstawiane przez program spacje.
5. Poprawiono odświeżanie na widoku przedmiarów modyfikowanych automatycznie przez program odwołań do pozycji, której numer zostanie zmieniony przez użytkownika (przy ręcznym numerowaniu).
6. Poprawiono kopiowanie poprzez schowek kilku zaznaczonych wierszy obmiarowych - w pewnych sytuacjach wiersze były podwójnie wklejane.
7. Kopiowanie wierszy obmiarowych na początek obliczeń pomocniczych lub sum częściowych.
8. Wyjątek krytyczny podczas podania błędnej ścieżki do pliku.
9. Poprawione algorytmy analizy wpisanego wiersza obmiarowego i automatycznej zamiany na komentarz jeżeli funkcje analizy wykryją, że intencją użytkownika nie było wpisanie wyrażenia.
10. Separator dziesiętny w wierszach obmiarowych typu komentarz nie będzie zmieniany na zgodny z ustawieniami regionalnymi w systemie.
11. Nie działał ENTER w oknie „Wybór nakładu”.
12. Usunięto wyjątek krytyczny na karcie "Właściwości aktywnego elementu" po kliknięciu "miniatura".
13. Zmniejszanie/Zwiększanie precyzji w obmiarze nie poprawnie działa, nie zapamiętuje wpisanej wartości.
14. Poprawiono pokazywane opcje prezentacji widoku Przedmiar. Grupa opcji

dla widoku Przedmiar nie była automatycznie rozwijana.

15. Poprawiono prezentację podsumowań sum częściowych i obliczeń pomocniczych na karcie przedmiar/obmiar - brak linii podkreśleń.
16. Usunięto wyjątek przy wyświetlaniu wzorów w prawym panelu po kliknięciu w przycisk rozwinięcia listy grup wzorów.
17. Po połączeniu dwóch pozycji i wywołaniu panelu właściwości wyświetlany był panel właściwości nakładu zamiast panelu właściwości połączonej pozycji.

Nakłady:

1. Poprawiono prezentację kosztów transportu nakładów w kolumnie transport.
2. Poprawiono prezentację nieaktywnych nakładów w pozycji scalonej. Na zestawieniu nakładów prezentowane były jako aktywne.

Narzuty:

1. Brak odświeżania (blokowania niedostępnych operacji) menu kontekstowego na Widoku narzutów, dla kosztów zakupów.
2. Usunięto wyjątek po wciśnięciu klawisza F12 (przełączenie na widok Narzutów).
3. Poprawiono sprawdzanie unikalności skrótów narzutów procentowych w skali całego kosztorysu.
4. Dodano możliwość liczenia VAT tylko od wartości (z narzutami) wybranej grupy nakładów np. od M+Kz(M).
5. Poprawiono wyświetlanie podsumowania przy włączonej opcji wliczania Kz do cen jednostkowych nakładów.

Wydruki:

1. Poprawki w wydrukach zestawienia materiałów:
  - o nazwa działu drukowana przed każdą tabelką.
  - o w szablonie wydruku dodano wiersz "Nazwa działu" umożliwiający parametrów wydruku.
2. Usprawnienia wyboru wydruków w zestawie:

- Zapis nazwy ostatnio wybranego zestawu i przy starcie programu będzie ona domyślnym zestawem.
  - Jeżeli nie ma zapisanej nazwy domyślnego zestawu lub jest zapisany, ale nie istnieje taki zestaw to domyślnym staje się "Dowolny wybór". Jeżeli zestaw "Dowolny wybór" jest pusty to domyślnym zestawem jest zestaw "Norma Expert".
  - Ustawienia zestawu "Domyślny wybór" są zapisywane.
  - Jeżeli użytkownik wybiera z listy zestaw "Domyślny wybór", który nie zawiera żadnego elementu wydruku to automatycznie wywołać dialog edycji zestawu.
3. Ustawiono maski edycji wartości marginesów strony wydruku.
  4. Poprawiono dostosowanie elementów podczas zmiany rozmiaru okna "Edycja opcji formatu strony wydruku".
  5. Usunięto wyjątek przy drukowaniu Przedmiaru w kosztorysie z wersjami.
  6. Naprawiono przenoszenie elementów strony tytułowej do nagłówka i stopki na wydrukach.
  7. Zmiany wydruku pozycji rozliczanych w innych:
    - Dodano opcję wydruku dla Kosztorysu Szczegółowego oraz Zestawienia Pozycji Kosztorysu: "Drukuj Pozycje Rozliczane w Innych". Obowiązuje ona m. in. dla kosztorysu szczegółowego, inwestorskiego szczegółowego, FIDIC szczegółowego, zestawienia pozycji kosztorysu.
    - Opcja domyślnie ustawiona jest na TAK. W tej sytuacji domyślnie pozycje rozliczane w innych są drukowane tylko na ww. wydrukach. Użytkownik ma możliwość wyłączenia tej opcji i nie drukowania takich pozycji.
    - W Formie Pełnej - w kolumnie Koszt Jedn. analogicznie do widoku Kosztorys została wprowadzona informacja o cenie jednostkowej pozycji oraz, w przypadku pozycji rozliczanej w innej, uzupełnienie postaci: "Rozliczona w pozycjach: [Lp. pozycji]".
    - W Formie Skróconej - do opisu pozycji dodawana jest nowa linia i tam informacja Rozliczona w pozycjach: [Lp. pozycji].
    - W wydrukach: Oferta, Przedmiar, Same Działy i Pozycje, Kosztorys uproszczony, Kosztorys INVEST, Kosztorys FIDIC nie są drukowane

pozycje rozliczane w innych.

8. Poprawiono export wydruków pojedynczego pliku XLS.
9. Wydruki - poprawiono drukowanie ramek znikających przy niektórych typach drukarek (przy niektórych czcionkach wydruku).
10. Brak cen w podsumowaniach pozycji przy wydruku nieaktywnych elementów.
11. Bazowa czcionka wydruków tabelarycznych po zmianie nie jest zapisywana w stylu Norma Expert.
12. Poprawki w wydrukach podsumowań kosztorysów:
  - Kosztorys szczegółowy bez VAT - nie drukuje żadnego podsumowania skróconego. Teraz drukuje wartość netto.
  - Kosztorys kalkulacja uproszczona – dodano drukowanie podsumowań działów.
13. Poprawione działanie hasła druku:
  - Jeżeli użytkownik pytany o hasło wpisze je poprawnie, to później dla danego nie jest o nie pytany.
  - Jeżeli użytkownik zdefiniuje nowe hasło lub zmieni istniejące to przy próbie wydruku (Szybki wydruk, zakładka Wydruki) i ponownie zostanie zapytany o podanie hasła.
  - Sprawdzanie hasła wydruku dokonywane jest przy próbie wywołania funkcji "Szybki wydruk" i przy próbie przejścia na zakładkę Wydruki.
14. Do opcji wydruku strony tytułowej dodano opcję „Wartość netto, podatek”. Opcja domyślnie zaznaczona. Opcja jest nadrzędna do opcji "Drukuj wartości składowe VAT".

Implementacja na wydruku:

  - Jeżeli kosztorys zawiera VAT to, gdy opcja „Wartość netto, podatek” wyłączona, nie są drukowane wiersze wartości netto i VAT (ani składowe). Gdy włączona to wszystko drukowane.
  - Jeżeli kosztorys nie zawiera VAT to niezależnie od ustawienia tej opcji drukowana jest zawsze wartość netto. Nie są drukowane wartości VAT ani brutto.
15. Poprawiono pobieranie ustawienia dokładności obmiarów na wydruku kosztorysu szczegółowego.
16. Poprawiono wybór szablonu wydruku dla elementu wydruku „Szczegółowe

zestawienia (R, M, S, O) w działach i pozycjach”.

17. Poprawiono edycję tabelarycznych szablonów wydruku - uproszczono ustawianie opcji Czcionka, kolor tekstu, kolor tła dla wiersza/komórki nagłówka tabeli.
18. Zamienione dane w kolumnie ilość i wartość na wydruku szczegółowego kosztorysu inwestorskiego.

Menedżer katalogów:

1. KNR - aktualizator - kopiować nowe wersje plików D^D.MAX i D^D.ZES
2. Usunięto wyjątek przy szybkim pokazywaniu/ukrywaniu wybranego panelu w menedżerze katalogów.

Menedżer baz cenowych:

1. Niepotrzebnie aktywne kontrolki "Kryteria dostawców" w dialogu importu cennika cen średnich z serwisu Intercenbud.
2. Zmieniono sortowanie zakresu cen nakładów i pozycji w cennikach. Najpierw wyświetlane będą zakresy o kodzie 'uśrednione', następnie zakresy o kodzie 'regiony' i na samym końcu zakresy o kodzie 'dostawcy'.
3. Dla cen regionalnych pokazywana jest teraz nazwa, a nie kod regionu o ile dany region znajduje się w bazie Kartotek.

Import cenników:

- Import cennika ICB ze średnimi i regionalnymi kosztorysowymi stawkami robocizny.

Kontrolki:

1. Zaktualizować listę dni wolnych od pracy (kontrolka pobierania tabeli kursów walut).
2. Kontrola równoczesnego dostępu do pliku kosztorysu powoduje nie obsługowany wyjątek, gdy struktura pliku kontrolnego jest nieprawidłowa.
3. Kontrola równoczesnego dostępu do kosztorysu powoduje nie obsługowany wyjątek przy pobieraniu czasu pliku z serwera jeżeli ścieżka pliku została określona w formacie UNC.

4. Obsłużyć wyjątki edytora RTF przy próbie wczytania pliku o nieprawidłowym formacie.
5. Dodano możliwość zmiany szerokości kolumny jm w panelu parametrów techniczno-ekonomicznych.

Norma EXPERT 5.2.100.0 - luty 2011

Program główny:

1. Program wymaga aktualizacji klucza.
2. Import przedmiarów zapisanych w formacie PDF nie wymaga aktywacji w kluczu sprzętowym.
3. Aktywne puste pola w panelach właściwości elementu - opcje zmieniają czasami ustawienia po kliknięciu w miejscu po za obszarem zajmowanym przez kontrolkę (przycisk i tekst).
4. Zbyt mały przycisk "Wybór" na panelu Właściwości aktywnego działu (załączony składowy kosztorys).

Kosztorys:

- Wyjątek programu przy cofaniu usunięcia wersji kosztorysu.

Nakłady:

- Niepoprawna prezentacja kosztów transportu nakładów w kolumnie "Transport" zestawienia nakładów dla działów i pozycji.

Import/eksport kosztorysów:

- Domyślne rozszerzenie przy otwieraniu kosztorysów. W dialogu "Otwórz kosztorys" dodano opcję "Otwieraj pliki wybranego typu". Po jej zaznaczeniu zapamiętywany jest aktualnie wybrany typ i przy kolejnym otwarciu dialogu ustawiany jest ten typ i pokazywane pliki tego typu.
- Zapis kosztorysów z większą ilością działów niż 10 do formatów ATH i ATH2.

Norma EXPERT 5.1.401.11 - styczeń 2011

Program główny:

1. Dodano import przedmiarów zapisanych w formacie PDF. W wersji 5.1.401 programu wymagane jest aktualizacji do nowszej wersji 5.2.100 (BzG 1/2011). W aktualnej wersji programu biblioteka importowa wczytuje pliki, wygenerowane jako wydruk przedmiaru do formatu PDF wg standardowych szablonów, z następujących programów: - Norma Expert - Norma PRO i Norma STANDARD - Strix - Zuzia - Rodos
2. Dodana opcja „Podfoldery” w dialogu wyboru ścieżek kosztorysów wybranych do wyszukiwania pozycji/nakładów. Zaznaczenie opcji oznacza, że szukany element będzie szukany w kosztorysach znajdujących się we wskazanej ścieżce i we wszystkich jej podfolderach.
3. Udoskonalono działanie dialogu wstawiania pozycji do kosztorysu. Gdy aktywne jest drzewo lub lista, to program reaguje na klawisze alfanumeryczne, numeryczne i klawisz "DELETE". Wpisywane znaki są dopisywane do pola "Podstawa" i wyszukiwana jest pozycja najbardziej pasująca do wprowadzonego tekstu. Klawisz "DELETE" pełni funkcję klawisza "BACKSPACE" - usuwa ostatni znak z pola "Podstawa". Klawisz "BACKSPACE" jest już zarezerwowany do zwijania gałęzi drzewa i przechodzenia o poziom wyżej na liście.
4. Rozbudowano algorytm wyszukiwania pozycji wg opisów. Dodano możliwość podania przy wyszukiwaniu po nazwie "podobne" kilku słów które będą obowiązkowe w znalezionych tekstach. Użytkownik musi wpisać jako separator kolejnych słów słowie +. Np.: cegła+budowlana pełna Przy tak podanym tekście do wyszukania, znalezione zostaną wszystkie nazwy zawierające słowa cegła i budowlana. Natomiast słowo pełna będzie wykorzystane do sortowania wyników.
5. W oknie wstawiania pozycji do listy pozycji dodano przycisk „Zwiń opisy”, sterujący ukrywaniem wspólnej części nazw wyświetlanych w liście pozycji.
6. Masy jednostkowe w menu kontekstowym edycji przedmiaru. Możliwość wstawienia przelicznika poprzez wybór z kartoteki mas jednostkowych. Również w dialogu wprowadzania przelicznika dla zmienianej jednostki miary poprzez dwuklik w listę mas jednostkowych lub menu kontekstowe listy można wstawić przelicznik bezpośrednio z bazy mas jednostkowych.

7. Dodano skróty klawiszowe dla operacji dodawania działu i RMSO.
8. Aktualizacja systemu pomocy.
9. Dodano instalowalny z programem słownik specyfikacji technicznych BZDBDiM.DAT- "Roboty drogowe (inwestycyjne i utrzymaniowe) i roboty mostowe" na podstawie wydawnictwa "Branżowy Zakład Doświadczalny Budownictwa Drogowego i Mostowego Sp. z o.o."
10. Widok tabeli elementów scalonych - poszerzająca się kolumna Nazwa za każdym kliknięciem w przycisk wywołujący widok.
11. Błędne działanie kontrolki przewijania na widoku Kosztorys przy małej liczbie pozycji kosztorysu (ostatnia pozycja nie w pełni mieści się na ekranie).
12. Niewygodne odłączanie z kosztorysu cennika, którego nie ma w bazie.
13. Nie działa klawisz F8 przełączający widok na kartę "Przedmiar/Obmiar".
14. Łączenie takich samych nakładów przy wycenie.
15. Nie jest pokazywana wartości powiększenia w oknie głównym.
16. Źle działa opcja „Pytaj o akceptacje zmiany ceny”.
17. Wyjątek przy wprowadzaniu okresu w oknie „Lista cenników”.
18. Edycja parametrów techniczno-ekonomicznych ma panelu właściwości - zbędna możliwość manipulowania kolumnami.
19. Dodawanie działu PRZED z wykorzystaniem SHIFT.
20. Pokaż stronę startową - brak sterowania aktywnością menu.
21. Zoom paneli nie podąża za zoomem widoku.
22. Błąd przy liczeniu ujemnej modyfikacji.
23. Brak synchronizacji filtrów na wstążce po zmianie widoku lub kosztorysu.
24. Wyjątek w oknie wstawiania pozycji przy kliknięciu prawym klawiszem myszki na drzewie pozycji (lewy panel).
25. Poprawienie prezentacji wyników działania filtra "Błędne RMSO". Zmiana normy jest sygnalizowana prezentacją na czerwono danych w kolumnie "Normy", a jeżeli taka nie jest widoczna to "Opisy" i "Nakłady".
26. Błędne działanie po dwukrotnym wybraniu tego samego filtra.
27. Panel wstawiania pozycji - przy pustym polu "Podstawa" nie powinien

reagować na Enter.

28. Panel wstawiania pozycji - kursor pozostaje w ukrywanych kontrolkach.
29. Edycja strony tytułowej - brak list rozwijanych dla nazw podwykonawców, sporządzających kalkulację, sprawdzających przedmiar.
30. Nie pamiętany zoom panelu dolnego przy zmianie aktywnego kosztorysu.
31. Zmiana nazwy panelu dolnego Przedmiar/Obmiar w zależności od opcji prezentacji kosztorysu.
32. Nie działa wywołanie pomocy kontekstowej dla dolnego panelu.
33. Wyjątek krytyczny podczas wpisania spacji jako jednostki miary.
34. Wyjątek krytyczny po usunięciu wiersza z obiektem OLE.
35. Wyjątek krytyczny podczas wstawiania obiektu OLE.
36. Aktywne ikony na wstążce, gdy żaden kosztorys nie jest otwarty.
37. Nie można usunąć zapisanego widoku kolumn.
38. Po zamknięciu kosztorysu na karcie „Pozycje”, zostają informacje o nakładach w dolnym panelu.
39. Wycena nakładów RMSO po zamianie pozycji nie jest pamiętana w kosztorysie.
40. Wyszukiwanie w katalogach wg podstawy - usunąć wiodące i kończące spacje przed rozpoczęciem wyszukiwania.
41. Nie można usunąć wszystkich działów kosztorysu (zachowując jego pozycje).
42. Wyjątek krytyczny po zaznaczeniu opcji "Pokaż koszty jednostkowe RMS".
43. Wczytywanie nakładów do pozycji nie daje możliwości pozostawienia opisu innego niż w katalogu.
44. Auto ustawianie szerokości kolumn nie działa na widoku Kosztorys/Przedmiar.
45. Błąd w opisie pozycji po wprowadzeniu modyfikacji. Zmieniane są wszystkie wystąpienia zamienianego tekstu, a powinno być pierwsze.
46. Wyjątek krytyczny po utworzeniu nowego kosztorysu skrótem klawiszowym Ctrl+N.
47. Znika nazwa ustawień widoku po nieudanym zapisie (rezygnacja w

operacji "Zapisz jako...").

48. Pozycja na liście ostatnio użytych kosztorysów nie jest usuwana po nieudanej próbie wczytania kosztorysu (usunięty plik).
49. Szukanie tekstu w opisach pozycji znajduje tylko pierwsze jego wystąpienie w danej pozycji.
50. Pole "Kopiuj opisy pozycji uproszczonych z cennika" powinno być nieaktywne przy wycenie tylko nakładów RMSO
51. Pamiętać wybrany cennik przy wstawianiu pozycji/działu do cennika.
52. Usunąć niepotrzebne paski przewijania w kontrolkach edycji tekstów bezpośrednio w widokach.
53. Do opcji programu (zakładka Dane programu) dodać nowe stawki VAT obowiązujące od 1.01.2011.
54. Okienko informacyjne o wstawieniu pozycji przysłania przyciski okna dialogowego.

Narzuty:

1. Dodany został nowy widok "Narzuty". Widok zastąpił edycję i prezentację narzutów w bocznych panelach właściwości.

Wydruki:

1. Dodano opcje sterowania drukowaniem na stronie tytułowej stawek roboczogodziny w kosztorysie, działach i pozycjach.
2. Dodano opcje sterowania drukowaniem na stronie tytułowej narzutów kosztorysu, indywidualne działów i przysłaniania narzutów.
3. Wydruk szczegółowej kalkulacji cen jednostkowych nakładów - brak szczegółowej kalkulacji kosztów transportu.
4. Przy rozliczaniu robocizny razem na stronie tytułowej należy pokazać również stawki z pozycji kosztorysu.
5. Wydruk – Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych - zbędne pokazywanie pozycji uproszczonych.
6. Uniemożliwić zmianę nazw pól nieedytowalnych w szablonie strony tytułowej.
7. Błędna edycja i wyświetlanie stawek roboczogodzin na stronie tytułowej -

zamienione pola nazwa i wartość.

8. Brak tabelki narzutów VAT w działach na stronie tytułowej.
9. Wydruk zestawienia nakładów -wartość ma złą precyzję. Powinna być precyzja cen (2 m-ca po przecinku).
10. Brak tytułów wydruków nie zaczynających się od nowej strony.
11. "Uciekanie" z widoku zaznaczonych elementów podczas edycji szablonów wydruków.
12. Cena słownie na wydrukach - grosze powinny być wyświetlane w postaci gr/100, a nie słownie.
13. Nie ma możliwości powiększenia szablonu Strony tytułowe.
14. Wydruki. Okno edycji stylu. Złe odświeżanie podglądu.
15. Wydruk narzutu Kz na stronie tytułowej tylko, gdy narzut nie jest wliczany do ceny jednostkowej RMSO.
16. Nie działa zamykanie okna „Ustawienia strony” na karcie wydruki poprzez przycisk X okna dialogowego.
17. Na co drugiej stronie pojawia się kilka poziomych linii zamiast treści. Na drukarce SAMSUNG CLP-315.
18. Orientacja strony tytułowej się nie zmienia.
19. Ustawić minimalny rozmiar okna edycji szablonów w widoku wydruków.
20. Problemy w wydrukach:
  - o do wydruków Kosztorys, Oferta, Przedmiar została dodana kolumna Komentarz,
  - o przy pierwszym wejściu na zakładkę Wydruki w kontrolce z opcjami wydruku nie są wyświetlane opcje ze stylu, tylko zawsze jest "Norma Expert". Po pierwszej próbie zapisu ustawień są już brane prawidłowe opcje.
21. Zmiana działania kontrolki "Szukaj" (Prawy górny róg)na widoku Wydruki.

Zestawienia:

1. Dodano kolumnę „Udział procentowy” na karcie „Nakłady”.
2. Wyjątek po usunięciu zapisanych ustawień widoku.
3. Prezentacja kosztów zakupu w TES - kolumna narzutu powinna być

prezentowana automatycznie, gdy pokazywane są kolumny narzutów.

4. Wyjątek na karcie nakładów po włączeniu widoku „S” z filtrem „Zerowe”.
5. Sortowanie w kolumnie „Pozycje” w TES i TWES powinno być zablokowane.

Nakłady:

1. Przypisywanie do wariantu materiału, który występuje w kilku pozycjach.
2. W zestawieniu nakładów są powielane identyczne nakłady.
3. Obsługa Enter przy edycji w widoku powinna uwzględniać włączony filtr.
4. Zatwierdzanie cen klawiszem ENTER na karcie nakładów przy włączonym sortowaniu wg wartości mogło działać niewłaściwie.
5. Niepotrzebnie pokazywany procent w kolumnie „transport” dla materiałów pomocniczych.
6. Dane prezentowane na zestawieniu "Nakłady" nie zawsze są aktualizowane.

Kosztorys:

1. Dodano skróty klawiszowe do nawigacji po nakładach przy edycji właściwości.
2. Import kosztorysów z innych formatów nie dopuszczał użycia nawiasów [...] w wyrażeniach co mogło powodować różnice w wartości wczytanej i wyliczonej.
3. Poprawiono błędy zaokrąglania wg PN-70/N-02120.
4. Poprawiono liczenie VAT w przypadku zastosowania różnych stawek VAT dla działów.
5. Brak odświeżania podsumowania działów na karcie kosztorysu.
6. Możliwość dodania kilka takich samych nazw do słownika w dialogu edycji właściwości "Strony tytułowej".
7. Nie działa prawidłowo zapisywanie kolumn na karcie „Kosztorys”.
8. Błędne działanie rozwijalnej listy wyboru jednostki miary.
9. Poprawiono obsługę kalkulacji ceny przy pomocy programu Stawka2.
10. Usunięto błąd programu przy tworzeniu nowych wersji kosztorysu.

11. Usunięto wyjątek krytyczny występujący po dodaniu nakładu, którego nie ma w katalogu.
12. Usunięto wyjątek krytyczny występujący przy próbie stworzenia miniatury z pliku JPG.
13. Usunięto możliwość zaznaczanie wiersza z sumą.
14. Błąd przy sprawdzaniu kosztorysu zawierającego tylko puste działą.
15. Wszystkie liczby w prezentowanych wyrażeniach powinny mieć separator dziesiętny taki jak w ustawieniach regionalnych.
16. Błąd przy aktualizacji danych pozycji z katalogu.
17. Wyliczanie numerów pozycji, działów trwa zbyt długo. Poprawić algorytm.
18. Sprawdzanie zgodności kosztorysu z KNR działa powoli i nie można przerwać operacji. Dodany pasek postępu z możliwością przzerwania sprawdzania. Sprawdzane pozycje są pokazywane na widoku dopiero gdy wywołany zostaje dialog wczytywania danych z KNR.
19. Wyłączyć próby pobierania opisu kosztorysu dla folderów w dialogu "Otwórz kosztorys".

Import cenników:

1. Import cen średnich z narzutami z serwisu www.Intercenbud.pl (ICB on-line).
2. Wczytywanie informacji o narzutach przy imporcie cenników ICB.
3. Uzupełniono import cenników z płyty "Ceny średnie RMS (Intercenbud) " o import cen średnich z narzutami.
4. Import cen nie rozpoznaje plików pobranych serwisu www.Intercenbud.pl
5. Dodać pasek postępu dla pobierania katalogów do budowania katalogu dla importowanych pozycji cennika.

Harmonogramowanie:

1. Błędne przypisywanie kluczy Planu działów przy kilku zaznaczonych działach

Import/eksport kosztorysów:

1. Poprawiony eksport strony tytułowej do formatów ATH i ATH2.

Import/eksport obmiarów:

1. Import obmiarów tekstowo - za wąska kontrolka nie wyświetla separatorów.

Kontrolki:

1. Zła walidacja wyrażeń wierszy obmiarowych, gdy funkcja zwraca wartość 0.
- 2.

Menedżer baz cenowych:

1. Różna liczba pozycji w cenniku WKI przed i po skopiowaniu go poprzez schowek.

Menedżer kartotek:

1. Przyciski nawigacyjne mogą spowodować błąd programu.
2. Wyjątek po wyborze branży w szukaniu zawansowanym w kartotekach.
3. Po zwinięciu drzewa KNR często zwinięty element ginie z widoku.

Pozycje:

1. Nie najlepsze zachowanie programu po wprowadzeniu błędnego wyrażenia obmiaru w kolumnie obmiar widoku pozycji. i po akceptacji kursor przenoszony jest do kolejnego wiersza. Program powinien oznaczyć komórkę jako błędną i nie opuścić edytora do momentu poprawienia wyrażenia lub poprzez ESC cofnięcie zmian.
2. Błąd pokazywania, gdy na zestawieniu pozycji zostanie wpisany błędny obmiar. Po ostrzeżeniu powinna być pokazana wpisana błędna wartość (możliwość poprawki), a nie przywracana poprzednia dobra wartość.
3. Program zawiesza się podczas próby wyszukania w opisie pozycji jeżeli nie podano wyszukiwanego tekstu.
4. Aktualizacja filtrowanego widoku po operacjach na kosztorysie nie zawsze działa.
5. Aktualizacja aktywności menu kontekstowego nie zawsze dobrze działa.
6. Nie działa operacja kopiowania do schowka z menu kontekstowego na

widoku pozycji.

7. Nie działa polecenie z menu następny/poprzedni po wyszukaniu tekstu w widoku pozycje.

Przedmiary:

1. Błąd edycji obliczeń pomocniczych, gdy nie ma otwartego kosztorysu.
2. Niepotrzebne pytanie o zmianę jednostki obmiaru przy kopiowaniu pomiędzy pozycjami o różnych jednostkach wiersza obmiarowego zawierającego komentarz.
3. Brak odświeżania listy zestawów funkcji.
4. Złe podpowiedzi dla przycisków edycji zestawu funkcji.
5. Okna edytora obliczeń pomocniczych i funkcji umieszczają się zawsze ponad wszystkimi wyświetlanymi oknami.
6. Obliczenia pomocnicze nie powinny umożliwiać wstawiania odwołań do pozycji.
7. Program nie wylicza wartości nieaktywnych wierszy obmiarowych.
8. Czasami brak odświeżania w dolnym panelu "Przedmiar".
9. Błędy prezentacji wartości obmiarów, gdy dla obmiaru ustawiona jest precyzja liczenia inna niż w kosztorysie. W takim przypadku wartości wierszy obmiarowych i w wiersza RAZEM powinny być prezentowane z precyzją ustawioną dla pozycji (niezależnie czy jest mniejsza czy większa od tej ustawionej w kosztorysie).
10. Błędy edycji wierszy obmiarowych: · możliwe wprowadzenie w jednej pozycji obliczeń pomocniczych o jednakowych nazwach · nie można wprowadzić komentarza w postaci $aaa=1$ bo zostanie on automatycznie przekształcony w obliczenie pomocnicze.
11. Nieprawidłowa prezentacja zmian w kosztorysie z wersjami przy usuwanie obmiaru operacją „Wytnij”.
12. Prezentacja błędnej wartości, gdy zmieniona została precyzja prezentacji dla danej pozycji na wyższą niż ustawiona w opcjach prezentacji kosztorysu.

Norma EXPERT 5.1.400.9 - październik 2010

Aktualizacja KNR:

1. Nowe katalogi:
  - KNR AT-40 Hydroizolacje i renowacje budynków w technologii Weber DEITERMANN [ATHENASOFT wyd. I 2010].
  - KNR AT-41 Posadzki przemysłowe z cementowych zapraw samopoziomujących Weber DEITERMANN [ATHENASOFT wyd. I 2010].
2. Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:
  - Dokonano dokładnej korekty i wprowadzono wiele drobnych poprawek w katalogach: KNR 0-35, KNR 2-15(WACETOB), KNR 4-02 (WACETOB).
  - KNR 2-02 16 - wprowadzono konkretne nazwy rusztowań i pomostów zgodnie z główkami tablic.
  - KNR 2-04 15 - wprowadzono konkretne nazwy głowic zgodnie z główkami tablic.
  - KNR 2-18 04, KNR 2-18(WACETOB) 03 - wprowadzono konkretne nazwy maszyn do wierceń zgodnie z główkami tablic.
  - KNR AT-05, AT-30 - wprowadzono konkretne nazwy rusztowań zgodnie z główkami tablic.
  - KNR 2-01(WACETOB) 0609-06 - poprawiono jednostkę miary piasku filtracyjnego na [t].
  - KNR 2-02(WACETOB) 06 - drobne poprawki w normach i opisach.

Program główny:

1. Poprawiono zapamiętywanie układu kolumn na karcie zestawienia TES.
2. W dialogu wstawiania pozycji do kosztorysu poprawiono odświeżanie po dodaniu własnego zestawu katalogów.
3. Udoskonalona funkcjonalność panelu KNR okna głównego (lewy):
  - poprawiono nawigację oraz rozwijanie i zwijanie strzałkami drzewa katalogów,
  - pole edycyjne do wpisywania podstawy szukanej pozycji zastąpiono

listą rozwijaną z ostatnio wyszukiwanymi podstawami,

- dodano menu kontekstowe do drzewa katalogów.
4. Usunięto błąd programu podczas pracy z kosztorysem FIDIC, który nie zawiera jeszcze żadnych elementów i menedżerem KNR.
  5. Przywrócono wyświetlanie strony startowej po wczytaniu kopii awaryjnej kosztorysu.
  6. Usprawniono działanie dialogu wstawiania pozycji do kosztorysu:
    - dodano skróty klawiszowe do szybkiego przechodzenia pomiędzy grupami kontrolek. Skróty opisane w dialogu.
    - usprawniono nawigację po drzewie katalogów przy pomocy klawiatury (strzałki).
    - zastosowano sekwencję działań:
      - wpisanie wyszukiwanej podstawy - Enter rozpoczyna wyszukanie i przenosi kursor do drzewa katalogów o ile jeszcze potrzebne jest wskazanie konkretnej pozycji,
      - wybór konkretnej - Enter wstawia wybraną pozycję do kosztorysu lub gdy zaznaczona jest opcja "**Wprowadzam obmiar**" przenosi kursor do pola wprowadzenia obmiaru.
  7. Poprawiono wczytywanie domyślnych narzutów, ustawianych w opcjach programu, do nowo tworzonego kosztorysu.
  8. Zmieniono układ paneli okna głównego:
    - domyślnie panel lewy (nawigacyjny) zakotwiczony. Dolny i prawy wysuwane,
    - usunięto możliwość zamykania paneli przez przycisk 'x' na zakładce tytułu paneli. Użytkownicy przypadkowo zamykali panele, które chcieli aktywować,
    - włączanie i wyłączanie paneli poprzez listę paneli (lewy dolny róg okna głównego),
    - zmodyfikowano sposób kontrolkę "Lista paneli":
      - czytelny podział na lewy, prawy i dolny;
      - możliwość zaznaczenia lub odznaczenia kilku jednocześnie;
    - każdy widok ma własną listę dostępnych paneli,
    - panel dolny - jeden dla wszystkich aktywnych kosztorysów.

9. Zmiany w pasku szybkiego dostępu:
  - zmniejszono liczbę dostępnych "skórek". "Skórki" dodatkowe przeniesione zostały do podmenu "Więcej skórek",
  - dodano funkcje układania okien sąsiadująco pionowo (Shift+F3) i poziomo (Shift+F4), gdy kosztorysy wyświetlane są w trybie okienkowym, a nie zakładkowym.
10. Zmodyfikowano menu główne programu:
  - widok "Kosztorys" grupa menu "Widok". Przełączanie zakresu pokazywanych nakładów zorganizowano w jeden przycisk z rozwijalną listą typów nakładów,
  - widoki Pozycje i Nakłady. Przyciski z grupy ustawienia kolumn widoku, umieszczono jako jeden przycisk w grupie "Widok" z rozwijalnym menu zawierającym wszystkie funkcje związane z organizacją kolumn widoku,
  - z menu widoku "Wydruki" usunięto grupę "Zasoby".
11. W widokach "Przedmiar", "Kosztorys", "Pozycje" dodano nową grupę "Warianty" zawierającą dwa przyciski służące do szybkiego, niezależnego od wybranego wariantu, ustawiania aktywności i nieaktywności zaznaczonych elementów.
12. Do menu kontekstowego pól edycyjnych liczb i wyrażeń dodano polecenie wywołania podręcznego kalkulatora. Wynik obliczeń wykonanych na kalkulatorze wstawiany jest do pola edycyjnego.
13. We wszystkich widokach do menu kontekstowego zaznaczonego elementu dodano polecenie "Właściwości", powodujące wyświetlenie panelu właściwości danego elementu.
14. Przeorganizowano panele właściwości: Kosztorysu, Działu, Pozycji, Nakładu:
  - we wszystkich panelach podstawowe dane są szybko dostępne. Dane uszczegółowiające są umieszczone w domyślnie zwiniętych grupach,
  - wyłączono automatyczne zwijanie i rozwijanie grup danych. W panelach pamiętane jest ustawienie (zwinięcie, rozwinięcie grupy) jakie dokonał użytkownik,
  - Dodano obsługę skrótów klawiszowych pozwalających nawigować do następnych lub poprzednich elementów bez wychodzenia z edycji w panelu:

- Ctrl+PgDown lub Ctrl+PgUp przejście do następnej lub poprzedniej pozycji (widok Przedmiar, Kosztorys, Pozycje) albo nakładu (widok Nakłady),
  - Shift+PgDown lub Shift +PgUp przejście do następnego lub poprzedniego działu (widok Przedmiar, Kosztorys).
15. Z właściwości kosztorysu usunięto całą zakładkę "Prezentacja". Do podwieszanego menu grupy "Widok" we wszystkich widokach (poza "Wydruki") dodano polecenie "Opcje prezentacji widoku...", które wyświetla dialog opcji prezentacji. Dla każdego widoku w panelu rozwinięta będzie grupa odpowiadających mu opcji.
  16. Wyświetlana jest wartość "Powiększenie" na widokach kosztorysu.
  17. W opcjach programu w panelu "Opcje użytkownika" dodano możliwość wyłączenia okna informacyjnego strony startowej.
  18. Poprawiono edycję szczegółów narzutu - przypisanie stawki i "liczony od".
  19. Optymalizacja menu kontekstowych. Skrócono pozostawiając głównie operacje działające na zaznaczonych elementach, a nie na wszystkich elementach danego typu w kosztorysie. Operacje na Schowku, włączanie i wyłączanie aktywności elementu umieszczono w wyświetlanej obok menu podręcznej belki przycisków.
  20. Dodano menu kontekstowe do panelu (lewy) KNR.
  21. Dodano obsługę "Control + Enter" w edytorach wielo-liniowych - wprowadzenie znaku nowej linii.
  22. Usunięto błąd programu występujący, przy aktywacji panelu KNR, gdy w schowku była pozycja skopiowana z kosztorysu z wersjami.
  23. Poprawiono edycję w oknach dialogowych typu "popup" służących do edycji danych bezpośrednio w widoku kosztorysu.

Kosztorys:

1. Usunięto nieprawidłowe działanie dialogu wstawiania/zamiany pozycji. Dialog po wyborze pozycji w innym kosztorysie dostarczał pozycje bez nakładów niezależnie od ustawienia "szczegółową/uproszczoną".
2. Poprawiono aktualizacji danych o rozliczaniu pozycji.
3. Do widoku kosztorysu dodano kolumnę Ogółem. Kolumna domyślnie ukryta, zawiera wartość (z narzutami) elementu kosztorysu. Jednocześnie

z kolumny "Koszt Jedn." wyświetlany będzie koszt jednostkowy. Usunięto dodatkowe zbędne informacje.

4. W widokach kosztorysu prezentacja niektórych danych nakładów zawsze dla ostatniej wersji niezależnie od ustawionej opcji "Pokaz do wersji".
Dotyczyło: ceny, jednostki, nazwy.

Pozycje:

- Poprawiono działanie funkcji "Zmień w opisie pozycji".

Przedmiary:

1. W celu zaoszczędzenia miejsca w panelach "Obliczenia pomocnicze" i "Definicje i wzory" usunięto z nich rozbudowane paski narzędziowe. W uproszczonych paskach dodano przycisk wywołujący pełne okno edycyjne. Dodatkowo funkcje edycyjne pozostawiono w menu kontekstowym (prawy przycisk myszki).
2. Panel dolny "Przedmiar" - w celu zaoszczędzenia miejsca usunięto pasek narzędziowy zawierający kontrolki funkcji edycyjnych. Funkcje te dostępne są tylko z menu kontekstowego, albo w widoku Przedmiar.
3. Sygnalizacja trybu wstawiania wierszy obmiarowych. Gdy wybrany przycisk "Dodaj Wiersz" (tzw. auto tryb) to przycisk ten pozostaje zaznaczony przy wprowadzaniu kolejnych wierszy i zatwierdzeniu Enterem.
4. Usunięto błąd przy usuwaniu kliku wierszy obmiarowych (wyrażenie i suma częściowa, która podsumowuje to wyrażenie).

Import/eksport obmiarów:

1. Usunięto wyjątek przy imporcie obmiarów występujący, gdy użytkownik bez wskazania pliku rezygnuje z importu.

Menedżer kartotek:

- Usunięto błąd operacji nawigacji Wstecz i Dalej występujący, gdy użytkownik przełączał widok pomiędzy różnymi kartotekami, gdy jedno z nich miały aktywny panel zaawansowanego szukania, a inne nie.

Menedżer baz cenowych:

1. Optymalizacja alokacji pamięci przy przełączaniu pomiędzy cennikami.
2. Kryterium wyboru cen średnich przy imporcie z ICB jest nie intuicyjne. Użytkownik nie mógł odznaczyć opcji importu robocizny (R), której ceny to średnie stawki kosztorysowe R. Obecnie jeżeli odznaczy import cen średnich to automatycznie odznaczona zostanie opcja R.

Import cenników:

1. Dodano komunikat o błędzie w dostępie do serwisu Intercenbud w dialogu importu cen.
2. Import z serwisu Intercenbud nie pobierał pola "symbol u dostawcy".
3. Import cenników z płyty INTERCENBUD Ceny średnie M i S importuje teraz również cenniki cen (R i M) z narzutami.
4. Dodano aktualizację nazw i opisów folderów i pozycji podczas importu cenników CJP.

Kontrolki:

1. Modyfikacja panelu "Działy":
  - o w celu zaoszczędzenia miejsca usunięto zbędny nagłówek kolumny (Opisy),
  - o wprowadzono zmienną nazwę przycisku "Pokaż pozycje", "Ukryj pozycje", która teraz opisuje rodzaj wykonanej operacji.
2. Panel KNR (lewy) - pole edycyjne szukanej podstawy zastąpiono rozwijalną listą z listą ostatnio wyszukiwanych.

Wydruki:

- Poprawiono precyzję obmiaru (pobierana z kosztorysu) na wydrukach kosztorysu uproszczonego, zestawienia pozycji i wydruku "Same działy i pozycje"

Wykopy5:

- Poprawiono edycję parametrów wykopu "jamistego".

Norma EXPERT 5.1.302.0 - wrzesień 2010

Zestawienia:

- Poprawiono prezentację opisów działań i pozycji w widoku Zestawienia - TER

Norma EXPERT 5.1.301.5 - wrzesień 2010

Importy:

- Dodano import projektów budowlanych (BIM - [Building Information Modeling](#) - modelowanie informacji o budynku) zapisanych w formacie IFC (Industry Foundation Classes). Import wczytuje informacje o obiektach projektu. Tworzy kosztorys zawierający informację o przedmiarach. Więcej informacji o formacie IFC dostępna w internecie przykładowo na stronach [Wikipedii](#).

Program główny:

1. Dodano zapamiętywanie układu kolumn na karcie Zestawienia przy przełączaniu pomiędzy rodzajami prezentowanych tabel.
2. Poprawiono odświeżanie listy katalogów w panelu nawigacyjnym KNR po aktualizacji bazy.
3. Do panelu wspólnych właściwości zaznaczonych nakładów (karta Nakłady) dodano pole wyboru dostawcy dla zaznaczonych nakładów.
4. Poprawiono działanie porównania obmiarów w operacji porównania kosztorysów (precyzyjniejsza sygnalizacja różnic).
5. Poprawiono aktywację kontroltek w zależności od wybranych opcji w panelu wyszukiwania nakładów.
6. W dialogu wyboru cennika poprawiono edycję wyboru "Poziom cen z:"
7. Wybór cennika - pokazywane tylko cenniki wymaganego typu.
8. Poprawiono nawigację po pozycjach i działach w dół i górę w widoku i w panelach właściwości (Ctrl+PgDown i Ctrl+PgUp).
9. W panelu nawigacji (Działy) poprawiono wyświetlanie pozycji, gdy

kosztorys nie ma działów.

10. W oknie głównym dodano panel startowy zawierający menu wyboru kosztorysów oraz panel informacji. Panel informacji nie będzie pokazywany, gdy komputer nie ma połączenia z siecią.
11. Poprawiono przywracanie okien zasobów (Katalogi, Cenniki, Kartoteki, Masy jednostkowe) przy ponownym wywołaniu z menu Zasoby okna, które było w stanie zminimalizowanym.
12. Nie obsługiwane wyjątki przy obsłudze filtra "Błędne RMSO".
13. Przycisk Zamień na panelu KNR powoduje błędy programu.
14. Ograniczono liczbę wyświetlanych pozycji po operacji szukania pozycji w lewym panelu KNR. Użytkownik powinien uszczegółwić kryteria szukania.
15. Usunięto błąd programu powodowany przez operację dodawania pozycji do kosztorysu w czasie, gdy w panelu nawigacyjnym Działy ukryto pokazywanie pozycji.
16. Edycja wyrażenia obmiaru. W niektórych sytuacjach pozostawała sygnalizacja o błędzie w poprawionym już polu.

Kosztorys:

1. Rozszerzono szybkie filtrowanie pozycji o nowe kryteria: szczegółowe, uproszczone, z komentarzem, bez podstaw, inne (rusztowania, transport, obiekty, scalone).
2. Dodano możliwość edycji wyrażenia obmiaru na widoku kosztorysu.
3. Ograniczono liczbę sytuacji, w których otwierany jest prawy panel z właściwościami elementu. W miarę możliwości edycja właściwości elementu odbywa się w oknie głównym poprzez panele edycyjne.
4. W kosztorysie FIDIC usunięto możliwość dodania pozycji do kosztorysu poprzez operację Drag & Drop przed dodaniem do kosztorysu pozycji przedmiaru robót.

Przedmiary:

- Poprawiono wyświetlanie wierszy obmiaru typu komentarz jeżeli kosztorys zawiera wersje i wiersze te pomiędzy wersjami były zmieniane.

Pozycje:

- Poprawiono działanie polecenia „Zmień w opisie pozycji”. Funkcja ignorowała ostatnią zaznaczoną pozycję.

Nakłady:

1. Dodano możliwość edycji indeksu ETO i klasyfikacji bezpośrednio w oknie głównym zestawienia nakładów.
2. Wielokrotne klikanie prawym przyciskiem myszy na zestawieniach pozycji i nakładów mogło powodować błąd programu. Problem usunięto.

Zestawienia:

1. Poprawiono wyświetlanie Tabeli Elementów Scalonych - usunięto możliwość sortowania wg kolumny Odpady, usunięto samoczynne poszerzanie się kolumny Nazwa przy klikaniu w przycisk wywołujący zestawienie.
2. Poprawiono działanie funkcji "Dopasuj robociznę" - sprawdzanie czy podana wartość kosztorysu nie jest za mała (powodująca ujemne wartości nakładów).

Wydruki:

1. Poprawiono sortowanie według indeksów "Zestawienie cen wszystkich nakładów".
2. Dodano opcję "Drukuj opisy pozycji" przy wydruku szczegółowych zestawień RMSO.
3. Poprawiono wydruki szczegółowych zestawień RMSO w działach - podsumowanie wartości w wierszu Razem, zamiast wydruku zestawienia S w działach drukowany było zestawienie R.
4. Poprawiono wydruk kosztorysu z opcją "wydzielanie nakładów stałych", gdy nakład stały był ustawiono dla sprzętu.
5. Z opcji wydruku oferty usunięto opcję „Wyrażenia norm RMS”.
6. Uzupełniono wydruki z grupy "Harmonogramowanie":
  - Wydruk "Klucze lokalizacji".
  - Wydruk „Klucze wykonawcze”.
  - Wydruk „Lokalizacje”.

- Wydruk „Plany działań”.
7. Poprawiono działanie opcji „drukuj zawsze od nowej strony” na kilku wydrukach:
    - Charakterystyka obiektu
    - Spis treści
    - Działy kosztorysu
  8. Poprawiono działanie znakowanie wydruków w oknie podglądu wydruku.
  9. Poprawiono działanie opcji drukowania bez kwot i ilości (nie wszystkie dane były ukrywane na wydruku przy włączeniu opcji).
  10. Usunięto błąd programu przy wybieraniu działań do wydruku w parametrach kosztorysu.
  11. Poprawiono wydruk „oferta” - kolumna „cena” nie zawierała danych.
  12. Na wydruku Tabeli Elementów Scalonych poprawiono szerokości kolumn parametrów techn.-ekon. Były zbyt wąskie.

Menedżer katalogów:

1. Przyspieszono przeglądanie KNR - zminimalizowano liczbę odwołań do bazy przy przeglądaniu katalogów i ich elementów.
2. Przyspieszono szukanie po podstawie w bazie KNR.
3. Do menu kontekstowego elementu /*cennika*/ [TB: katalogu] dodać polecenie "Właściwości".
4. Usunięto błąd programu podczas próby dodania własnego katalogu.

Menedżer baz cenowych:

1. Poprawiono działanie odświeżania zawartości cennika po aktualizacji cen z kosztorysu.
2. Poprawiono działanie operacji kopiowania cenników CJP.
3. Do menu kontekstowego elementu cennika dodano polecenie "Właściwości" wysuwające/ukrywające panel właściwości zaznaczonego elementu.

Menedżer kartotek:

- Z paneli bocznych głównego okna programu usunięto panel "Masy

jednostkowe", który mocno obciążał komputer przy starcie programu. Obecnie panel można uruchomić z menu rozwijanego grupy "menu Zasoby". W wyświetlonym oknie dialogowym działa wyszukiwanie, jak również szybkie wyszukiwanie przyrostowe (umieścić kursor na liście nakładów i wpisać pierwsze litery szukanego nakładu).

Import cenników:

- Poprawiono import cen z cennika Intercenbud - program ignorował ustawienie waluty.

Norma EXPERT 5.1.300.4 - lipiec 2010

Program główny:

1. Widok nakładów. Dodano kolumnę "Grupa Kz".
2. Widok Przedmiar i Kosztorys. Edycja opisu w widoku - poprawiono nawigację po tekście opisu przy pomocy Ctrl + strzałki.
3. Poprawiono przeliczanie, w panelu właściwości parametru, „Pow. kompletu rusztowania” w pozycji „Czas pracy rusztowań”.
4. Poprawiono automatyczną generację poziomu cen na stronie tytułowej. Dodano listę cenników pobieraną automatycznie z kosztorysu lub wpisywaną ręcznie.
5. Dodano edycję dodatkowych obmiarów w pozycjach kosztorysu.
6. Widok kosztorysu: poprawiono generowanie zawartości kolumny Ilość po przełączeniu typu kosztorysu ze zwykłego na inwestorski.

Kosztorys:

1. Dodano możliwość przypisywania do elementów kosztorysu (działów, pozycji, wierszy przedmiarowych) danych do harmonogramowania: "Plany działów", "Klucze wykonawcze" i "Klucze lokalizacji". Dodano odpowiednie kolumny "Klucz" do widoków i wydruków. Dodano nowe wydruki - grupa wydruków "Harmonogramowanie".
2. Dodano skrócone widoki dla widoków kosztorysu i przedmiarów (rozwijalne menu z grupy Widok).

3. Widok kosztorysu poprawiono zapamiętywanie układu kolumn przy przełączaniu szczegółowości widoku (działy, pozycje, nakłady). Dodatkowo dla widoku kosztorysu i przedmiaru dodano możliwości definiowania i zapamiętywania własnych układów kolumn.
4. Widok Kosztorys: umożliwiono edycje danych z kolumny „Norma” w widoku.

Przedmiary:

1. Poprawiono kopiowanie wierszy obmiarów z pozycji do pozycji. Niezależnie od kolejności zaznaczenia wiersze kopiowane są w kolejności w jakiej występują w kosztorysie.
2. Poprawiono przełączanie typu wiersza obmiarowego z komentarza na wyrażenie w przypadku operacji na kilku zaznaczonych wierszach.
3. Widok Przedmiar. Poprawiono wyświetlanie danych w kolumnach w przypadku dodatkowych obmiarów pozycji i włączonym filtrowaniu pozycji.

Nakłady:

- Poprawiono widok "Nakłady". Usunięto kolumnę Norma. Usunięto łączenie danych nakładów w wierszach widoku.

Wydruki:

1. Poprawiono edycję właściwości wiersza „Kosztorys netto” w szablonach wydruku TES , TWES i TES procentowo.
2. Usunięto błąd programu występujący przy próbie wydruku kosztorysu z ustawionym jest hasłem drukowania.
3. Zmodyfikowano szablon wydruku Przedmiaru. Usunięto wytłuszczenia mało istotnych informacji.
4. Poprawiono edycję wyboru kolumny wg której ma być sortowanie w wydruku zestawień.
5. Zmodyfikowano zestaw kolumn do grupowania dla wydruku Zestawienie Pozycji.

Menedżer katalogów:

1. Opis zasad przedmiarowania. Dodano nowy panel, który można włączyć

zarówno w programie głównym jak i w Menedżerze Katalogów Norm. Panel zawiera opis zasad przedmiarowania dla wybranego elementu.

2. Dodano kontrolę dostępności Katalogów Norm dla aktualnej wersji programu.
3. Dodano kontrolę dostępności aktualizacji Katalogów Norm dla aktualnej wersji programu.

Menedżer baz cenowych:

1. Poprawiono auto-dopasowanie wysokości wierszy w cennikach w przypadku długich nazw.
2. Poprawiono sortowanie zawartości cennika przy pierwszym wyświetleniu jego zawartości.
3. Poprawiono działanie operacji kopiuj-wklej nakład (z daną ceną) z jednego cennika do drugiego.
4. Do okna wywoływanego z kosztorysu z funkcji 'Uaktualnij cennik' dodano opcję 'Pytaj o akceptację zmiany danych dostawcy', która określa czy pytać użytkownika, czy symbol nakładu lub rabat podmienić, gdy dla danego dostawcy jest inny niż w bazie.
5. Ceny uśrednione. Można określić wydawcę (kod) tego typu cen. Dodano możliwość edycji danych wydawcy cen średnich w cennikach RMSO.
6. Podczas importu cen uśrednionych będą również pobierane dane (kod) wydawcy ceny o ile są dostępne.
7. Zmodyfikowano wyszukiwanie w cennikach. Wyszukiwanie jest zawężone zawsze do aktualnie zaznaczonego w drzewku cenników poziomu.
8. Poprawiono działanie opcji sposobu wyświetlania długich nazw w cennikach podczas pierwszego otwierania Menedżera Cenników.
9. Właściwości nakładu w cennikach - brak przywrócenia kolumny w tabeli 'Dostawcy/Wydawcy'.

Moduł administracyjny:

- Opcje importu i aktualizacji zasobów w wersji sieciowej.

Norma EXPERT 5.1.202.0 - czerwiec 2010

Program główny:

1. Wprowadzono mechanizm uprawnień pozwalający blokować dostęp do niektórych funkcji - dotyczy tylko wersji sieciowej programu.
2. Umożliwiono wstawianie pozycji do kosztorysu z lewego panelu "KNR" przy pomocy przycisku przyciskiem „Enter”.
3. Zmieniono prezentację podsumowania kosztorysu w panelu dolnym widoku kosztorysu. Obecnie ma wygląd taki jak na widoku Zestawienia.
4. Usunięto zbędny komunikat przy łączeniu pozycji.
5. Prezentacja cenników w oknie wstawiania pozycji - poprawiono działanie opcji Wszystkie/Kosztorysu przy nowym kosztorysie.
6. Zmiana kolejności pozycji przy tworzeniu pozycji scalonej - niezależnie od kolejności zaznaczania pozycji składowych, kolejność tych pozycji nie zostanie zmieniona po włączeniu ich do pozycji scalonej.
7. Poprawiono numerację pozycji kosztorysu po rozliczeniu pozycji w innych.
8. Usunięto błąd przy próbie eksportu kosztorysu z grupami wariantów do formatu ATH.

Przedmiary:

1. Poprawiono prezentację zerowych wierszy obmiarowych w przedmiarze.
2. Dodano nową funkcję: „Zeruj wszystkie obmiary” - widok Przedmiar, rozwijalne menu grupy Kosztorys.
3. Poprawiono zaznaczanie elementów kosztorysu po operacji usunięcia wierszy obmiarowych skrótem klawiszowym: CTRL +DEL.
4. Poprawiono wprowadzanie obmiarów (odwołania do pozycji) w nieaktywnej pozycji.
5. Poprawiono "łamanie" kilkuwyrazowych opisów do wierszy obmiarowych.
6. Poprawiono kopiowanie elementów poprzez Drag & drop na widoku Przedmiarów.
7. Usunięto błąd przy zatwierdzeniu zmian w nowo dodanym Wykopie.
8. Poprawiona prezentacja (linie oddzielające) podsumowań sum częściowych

i obliczeń pomocniczych.

9. Usunięto problem z wpisaniem kropki w komentarzu wiersza obmiarowego (program automatycznie zmieniał na przecinek jeżeli wykrył liczby).
10. Dodano podpowiedzi przy odwołaniach do sum częściowych i obliczeń pomocniczych w tej samej pozycji.
11. Usunięto błąd przy usuwaniu wiersza obliczeń pomocniczych.

Wydruki:

1. Prezentacja materiałów inwestora na wydruku identyczna jak na karcie widoku kosztorysu.
2. Usunięto problem z wydrukiem wybranych kolumn w TES - kolumny narzutów były zawsze dodawane do wydruku niezależnie od ustawień w szablonie.
3. Poprawiono edycję ustawień wierszy w szablonaach wydruków TES, TWES, TES procentowo.
4. Poprawiono działanie opcji „Działy od nowej strony”.
5. Poprawiono wydruk pozycji scalonych w TES i TWES - Identyfikatory pozycji w tych wydrukach teraz nie będą zawierały pozycji scalonych.
6. Poprawiono edycję wiersza „Kosztorys netto” w szablonaach wydruku TES , TWES i TES procentowo.
7. Usunięto błąd przy wywołaniu wydruków, gdy ustawione jest hasło drukowania.
8. Usunięto błąd przy próbie wydruku przedmiaru, w którym poprzez wyłączenie z wydruku elementów nieaktywnych pojawiały się pozycje bez wierszy obmiarowych.

Menedżer katalogów:

- Poprawiono działanie opcji "całe wyrazy" w wyszukiwaniu katalogów po nazwie w menadżerze katalogów.

Menedżer baz cenowych:

1. Poprawiono działanie funkcji "Drag & drop" z menedżera cenników.
2. Usunięto błędy w zapisie nakładów RMSO z kosztorysu do cenników -

powielanie danych dostawców.

3. Dodano sprawdzenie czy dany katalog/pozycja o danej podstawie istnieje już w cenniku podczas edycji.
4. Błędne działanie z poziomu kosztorysu funkcji 'Uaktualnij cennik' - program nie uwzględniał opcji aktualizacji cennika.
5. Poprawiono przenoszenie pozycji wewnątrz cenników CJP metodą kopiuj wklej.
6. Poprawiono przenoszenie katalogów/pozycji/folderów wewnątrz cenników CJP.
7. Usunięto dublowanie poziomów cen podczas przenoszenia podkatalogów w cennikach CJP.
8. Przyspieszono sortowanie w cennikach RMSO wg nazwy nakładu.

Moduł administracyjny:

- Dodano Moduł Administracyjny Normy Expert - tylko wersja sieciowa programu.

Norma EXPERT 5.1.0.3 - styczeń 2010

Instalacja:

- Edycja wzorów i funkcji - poprawiono działa ustawianie hasła.

Wykopy5:

- Poprawiono błędy w obliczaniu wykopów.

Menedżer baz cenowych:

1. Poprawiono zaznaczanie i wyświetlanie właściwości wielu elementów.
2. Usunięto błąd „zapętlenia” się operacji wstawiania obiektu ze schowka.

Menedżer kartotek:

1. Kartoteki – usunięto kilka drobnych błędów/literówek w tekstach.

2. Poprawiono nazwy producentów cenników.
3. Usunięto błąd podczas aktualizacji kursów walut.
4. Poprawiono klonowanie konwertera jednostek miar.
5. Dodano odświeżenie widoku po imporcie jednostek miar.
6. Usunięto błąd przy edycji "jm" w kartotece.

Wydruki:

1. Poprawiono wydruk kosztorysu bez pełnych wyrażeń obmiarów.
2. Poprawiono działanie opcji pobierania ustawień dla wydruków z kosztorysu pobierane opcje z kosztorysu.

Nakłady:

- Usunięto błąd przy wyświetlaniu nakładów kosztorysu (szczegółowo lub działami), gdy wybrano sortowanie Cechami.

Przedmiary:

- Usunięto błąd przy wstawianiu obliczeń pomocniczych.

Norma EXPERT 5.1.0.0 - styczeń 2010

Program główny:

1. Opcje programu -> Opcje przedmiaru. Usunięto opcje nie dotyczące przedmiarów.
2. Dodano opcję włącz/wyłącz modyfikacje pozycji w oknie „ Wstawiania pozycji”.
3. Usunięto błąd pokazania panelu "Pozycje nakładu" w panelu dolnym.
4. Import funkcji. Rozbudowano rozwiązywanie konfliktów.
5. Poprawiono wyświetlanie pozycji kosztorysu, gdy do opisu dodawane są nazwy nakładów – usunięto czasami pojawiający się zbędny pusty wiersz w opisie pozycji.
6. Poprawiono wyświetlanie elementów interfejsu użytkownika Normy Expert

prze zmianie czytelności zawartości ekranu na różne poziomy.

7. Opcja: „wyłączone szukanie cen”. Na dolnym pasku aplikacji (pasek stanu) dodano przycisk z ikonką sygnalizującą aktualny stan opcji.
8. Komunikat o błędzie nie zawsze kopiuje do schowka.
9. Zlikwidowano migotanie panelu z opisem robót.
10. Dialog edycji strony tytułowej kosztorysu – dodano możliwość wybrania branży z kartotek.
11. Poprawiono działanie haseł zabezpieczających przed nieautoryzowanym wydrukiem i zmianami w kosztorysie.
12. Dodano możliwość wpisania ceny jako wyrażenie.
13. Usunięto problem ze zmianą opcji dopuszczalnych zmian w kosztorysie.
14. Usunięto błąd programu występujący podczas wstawiania pozycji - przeciąganie myszą z panelu nawigacyjnego.
15. Wprowadzono zabezpieczenie przed pustymi obiektami OLE włączanymi do kosztorysu, powodującymi błąd podczas generowania podglądu kosztorysu.
16. Poprawiono wyświetlanie narzutów na stronie tytułowej kosztorysu. Nie wszystkie narzuty były wyświetlane.
17. Dialog wyboru modyfikacji nie akceptuje wyboru poprzez Enter. Poprawiono.
18. Usprawniono wstawianie pozycji do kosztorysu poprzez przeciąganie myszką. Można „upuścić” pozycję na pusty obszar widoku kosztorysu. Zostanie ona wówczas wstawiona na koniec kosztorysu.
19. Podczas wstawiania obiektów do cennika nie były wstawiane koszty R, M, S, O.
20. Przy przeciąganiu danych z widoku nie była wyświetlana lista ciągniętych elementów.
21. Usunięto błąd w dialogu opcje kosztorysu.
22. Dodano „dymki” w oknie wstawiania pozycji potwierdzające wstawienie pozycji.
23. Dodano wyświetlanie ilości rekordów po wyszukiwaniu w oknie wstawiania pozycji.
24. Uporządkowanie nawigacji klawiaturą w oknie wstawiania pozycji.

25. Ulepszono operowanie na kilku stawkach VAT w panelu właściwości. Po wciśnięciu "Kilka stawek" pokazywana jest tabelka zawierająca 2 stawki które użytkownik może zmienić. Ponadto program teraz kontroluje czy suma "Licz od %wartości" jest równa 100 - w razie potrzeby dopasowuje ostatnią stawkę, chyba że zostanie zmieniona ostatnia stawka - wtedy dopasowuje wartość wcześniejszych.
26. W dialog "Wstawianie pozycji do kosztorysu" poprawiono wstawianie pozycji z katalogów BCO z niższych poziomów drzewka obiektów.

Kosztorys:

1. Usunięto błąd podczas wykonywania polecenia Kosztorys-> Wstaw do cennika.
2. Edycja pozycji. Dodana możliwość edycji ceny jedn. nakładów w widoku Kosztorysu w kolumnie Cena jedn. Wprowadzona walidacja tak jak w panelu właściwości.
3. Poprawiono szukanie pozycji w katalogu norm o podstawie rozszerzonej o wariant.

Przedmiary:

1. Usunięto błąd występujący przy wstawianiu stałej jako obliczenie pomocnicze.
2. Poprawiono działanie wyszukiwania tekstów w widoku kosztorysu i przedmiarów.
3. Poprawiono wyświetlanie tytułu "Obmiar"/"Przedmiar" w zależności od przełącznika we właściwościach kosztorysu.

Pozycje:

- Upraszczanie pozycji na widoku pozycji. Po zamianie pozycji na uproszczoną na tym widoku, pojawia się teraz pod podstawą dopisek "UPROSZCZONA". Poprawiono wyświetlanie okna edycji ceny jednostkowej pozycji uproszczonej w widoku „Pozycje”.

Nakłady:

1. Dodano aktualizację widoku nakładów po usunięciu nakładu.

2. Poprawiono wyświetlanie zestawień RMSO w sytuacji, gdy w drzewie nawigacji podświetlane były puste działy.
3. Wprowadzono kontrolę wielkości wprowadzanych rabatów.
4. Usunięto błąd programu przy zmianie widoku na karcie nakładów.
5. Dodano sumowanie nakładów za pomocą metody „drag and drop”.
6. Dodano funkcję wstawiania nakładów do kartoteki z poziomu widoku „Nakłady”.

Zestawienia:

1. Poprawiono działanie auto-dopasowania (wszystkie kolumny) na widoku pozycji i nakładów.
2. Dokonano poprawek w prezentacji Tabeli elementów scalonych (kolumna Razem).
3. Uzupełniono dane prezentowane w Tabeli elementów scalonych o kolumnę „Kod wg CPV”. Poprawiono wypełnianie danymi kolumn „Pozycje” i „Udział”.

Wydruki:

1. Poprawiono export wydruku do formatu HTML.
2. Poprawiono export wydruku ze znakiem wodnym strony tytułowej do pliku PDF.
3. Wydruk nazwy działu w nagłówku i stopce – zmieniono zasady. Drukowana jest nazwa pierwszego i ostatniego działu drukowanego na danej stronie.
4. Usunięto z listy obiektów wydruków posiadających opcje wydruk "Opisy podstawy wyceny".
5. Poprawiono wypełnianie danych wydruku "Opisy podstawy wyceny" w kolumnach "Katalog" i "Opis katalogu".
6. Większość operacji w edytorze szablonu wydruków została znacznie przyspieszona:
  - o zmiana kolorów czcionki i tła
  - o zmiana czcionki
  - o zmiana obramowania kolumn, wierszy i pól tekstowych

- zmiana stylu tabeli i nagłówka (zakładka "Styl tabeli")
  - zmiana marginesów kolumn
  - zmiana tytułów kolumn oraz tekstu w polach tekstowych
  - zmiana wyrównania tekstu w kolumnach
7. Przełączanie nazw Obmiar/Przedmiar dostosowano do ustawień ostatnio aktywnego kosztorysu.
  8. Usunięto problem z zapisem wydruku do IMAGE File.
  9. Kontrolkę do edycji własnych nazw dla kolumn tabeli przeniesiono do zakładki Układ tabeli.
  10. Poprawiono pamiętanie wyboru czcionki w opcjach Formatu Strony wydruku.
  11. Poprawiono wydruk komentarzy wpisanych w widoku przedmiar/obmiar w kolumnie podstawa.

Menedżer katalogów:

1. Poprawiono wyszukiwanie po podstawie w Katalogach Norm.
2. Dodano wymuszenie odświeżenie zawartości okien poprzez F5.
3. Usunięto problem ze wstawieniem pozycji z kosztorysu do katalogu własnego w sytuacji, gdy w operacja wstawienia wymusza utworzenie nowego katalogu.
4. Usunięto błąd generowany po zmniejszeniu do zera liczby pamiętanych widoków.
5. KNR Edytor pytań – działanie edytora akcji "Dodanie elementu" zostało poprawiona.
6. Powiększono pole na nazwę przy definiowaniu zestawu.
7. Przyspieszono działanie usuwania rekordów z kartotek.
8. Aktualizuj kartotekę RMSO – dodano informację o rezultacie wykonania operacji.
9. Aktualizacja kartotek na podstawie KNR – dodano odświeżenie widoku kartotek po zakończeniu operacji.
10. Kartoteka RMSO - dodano zatwierdzanie zmian edycyjnych poprzez Enter.
11. Usunięto zauważone błędy w komunikatach, które pojawiają się przy

operacjach na Kartotekach.

12. Dodano raportowanie postępu wykonania długotrwałych operacji za pomocą paska postępu.
13. Poprawiono wyświetlanie dane elementu kartoteki w panelu właściwości - w niektórych sytuacjach dane te nie były wyświetlane.

Menedżer baz cenowych:

1. Przeglądanie cenników – przyspieszono wyświetlanie danych w panelu właściwości.
2. Poprawiono działanie funkcji „Połącz” nakłady.
3. Dodano wymuszenie odświeżenie zawartości okien poprzez F5.
4. Poprawiono wstawianie nakładu z kosztorysu do cennika:
  - wstawianie do cennika - zawsze jest ustawiona waluta,
  - wstawianie z cennika ceny bez waluty - brana waluta bazowa.
5. Usprawniono obsługę przy pomocy klawiatury.
6. Poprawiono wstawianie elementów do cennika jeżeli dostępne są oba tryby wklejania ze schowka ('do' i 'za'). Użycie przycisku 'Wklej za' powodowało wklejenie 'do'.
7. Poprawiono wyświetlanie panelu „Wyszukiwanie zaawansowane”. Panel był u dołu minimalnie ucinany.
8. Poprawiono działanie funkcji aktualizacji cennika (dotyczy cenników dla których funkcja aktualizacji jest dostępna), z którego usunięto nakład. Przy próbie wykonania aktualizacji pojawiał się komunikat, że cennik jest aktualny.
9. Usunięto wpływ kryteriów szukania zaawansowanego na szybkie szukanie.
10. Poprawiono wyświetlanie branży we wspólnych właściwościach wielu zaznaczonych nakładów.
11. Poprawiono aktywację przycisku 'Akceptuj' podczas zmiany danych w tabeli na panelu właściwości.
12. Panel dla szukania zaawansowanego:
  - Po wybraniu dowolnej jednostki miary nie było możliwości powrotu, aby jednostka miary nie była wybrana.
  - Pole wariant jest teraz aktywne tylko, gdy jest dokładne wyszukiwanie

pozycji po podstawie.

13. Zmieniono domyślną kolumnę ceny dla cennika CJP na cenę z narzutami.
14. Poprawiono wybór typu dla nowo tworzonego cennika uwzględniający zaznaczenie gałęzi drzewa cenników.

Import cenników:

1. Dodano import cennika Sekocenbud z plików *.txt
2. Podczas importu cennika powielana była informacja o błędach napotkanych w importowanych danych.

Norma EXPERT 5.0.401.3

Program główny:

1. Dialog edycji strony tytułowej. Poprawiono wczytywanie opisów kodów CPV.
2. W opcjach programu dodano możliwość zmiany kolejności ścieżek do kosztorysów.
3. Dialog wyboru ceny nakładu z listy znalezionych: poprawiono informację o zakresie ceny – pokazywane są dane dostawcy (cena dostawcy) lub nazwa regionu (Regionalna).
4. Raportowanie błędów programu. Dodano możliwość wysłania raportu o błędzie do serwisu Athenasoft.
5. Poprawiono wstawianie kosztorysu składowego. W niektórych sytuacjach operacja generowała wyjątek w programie.
6. Dane kosztorysu składowego nie działają przyciski panelu właściwości. Poprawiano działanie panelu właściwości kosztorysu składowego.
7. Wstawianie pozycji z cennika do kosztorysu - błędne przekazywanie cen.
8. Format ATH 2 nie przenosi numerów pozycji.
9. Podczas wyboru filtru Błędne RMSO w widoku Pozycji pojawia się co chwila dialog "Dane wstawianej pozycji". Dialog pojawia się tylko przy starszych wersjach kosztorysu (wykonanych w Norma #, starszych wersjach Norma PRO). Dodano możliwość przerwania działania filtru.

10. Nie jest pokazywane ustawienie "Dodaj do opisu" w panelu właściwości nakładów pomocniczych.
11. Brak uaktualniania cen odpadów. Do dialogu „Uaktualnij ceny w kosztorysie” dodano opcję dla Odpadów.
12. Niepoprawna prezentacja nazw katalogów , folderów, pozycji w oknie KNR panelu nawigacyjnego.
13. Przy dodawaniu pozycji z kosztorysu do cennika nie wstawiane są wartości kosztów bezpośrednich nakładów. Jeżeli cennik posiada takie kolumny cenowe to te wartości będą wstawiane.
14. Uruchomienie Normy Expert przez dwuklik na pliku kstx powoduje pojawianie się ekranu startowego.
15. Dialog z listą ostatnio otwartych kosztorysów powinien dać się zamknąć klawiszem Esc.
16. Dialog wstawiania pozycji do kosztorysu - umożliwić jego zamykanie przy użyciu klawisza Esc.
17. W widoku przedmiar i kosztorys, w menu podwieszanym filtrów, nie jest pamiętany przy przełączaniu między widokami ostatnio wybrany filtr.
18. Przy tworzeniu nowego kosztorysu nie są ustawiane cenniki wybrane w opcjach programu.
19. Nie odświeża się okno kosztorysu przy starcie programu w sytuacji, gdy ustawiono opcję wczytywania ostatnio edytowanego kosztorysu.
20. Nie wysuwać lewego panelu KNR przy wczytywaniu kosztorysu.
21. Źle działa dodawanie elementów kosztorysu do cenników CJP. Tylko elementy najniższego poziomu dodawane były jako pozycje CJP. Pozostałe elementy nadrzędne tworzyły elementy katalogu (podkatalogi).

Kosztorys:

1. W panelu właściwości pozycji dodano splitter umożliwiający powiększenie grupy "Współczynniki rusztowań" zawierającej dane pozycji dla rusztowań.
2. Rozbudować funkcjonalność wstawiania jako pozycji działu lub kosztorysu. Po wyborze z menu "Wstaw pozycję / obiekt" wywoływany jest dialog wstawiania obiektu, w którym można wybrać dział / pozycję / kosztorys. Jednostkę miary (parametr techniczno-ekonomiczny) i cenę. A także warianty. W dialogu wstawiania pozycji można wstawić dział z ceną na

pierwszą jednostkę techn-ekon. Jest on wstawiany jako pozycja - obiekt z zapamiętanym źródłem. Pozycje z kosztorysów są zawsze wstawiane jako pozycje, szczegółowe lub uproszczone.

3. Filtr "Błędne RMS" źle działa przy robociznie rozliczanej razem.
4. Błąd kopiowania kosztów zakupu.
Jeżeli nakład ma liczone Kz wg stawek w kosztorysie to po skopiowaniu będą to Kz takie jak w kosztorysie docelowym. Jeżeli jednak są liczone indywidualnie to będą przeniesione ze źródłowego.

Import/eksport kosztorysów:

1. Import/Export ATH2 rozbudować o listę podwykonawców ze strony tytułowej.
2. Problem z wczytaniem kosztorysu zawierającego wersje zapisanego w formacie ATH2.

Przedmiary:

1. Obliczenia pomocnicze-kolumna podstawa.
2. Problem z usuwaniem opisów (definiowanych w kolumnie podstawa) w wierszach sum częściowych.

Import/eksport obmiarów:

- Dialog importu obmiarów. Nieprawidłowa obsługa definiowania własnych szablonów importu.

Pozycje:

1. Grupa menu ceny. Przebudowano menu w celu udostępnienia bezpośredniego dostępu do części używanych funkcji.
2. Filtrowanie ceny jednostkowej nie działa.
3. W widoku pozycji po wybraniu dowolnego filtra i wybraniu pozycji na drzewku, której nie ma na zestawieniu z powodu filtrowania program generuje wyjątek.

Nakłady:

1. Nakłady - zaznaczanie/odznaczanie przycisków na wstążce menu nie

powodowało pokazywania właściwych kolumn dla zestawienia.

2. Filtrowanie nakładów nie działało na zmodyfikowanym przez użytkownika nakładzie, gdy włączony był filtr.
3. W zestawieniu nakładów nie odświeża się wartość po zmianie ceny jednostkowej i nie pokazuje się okienko edycyjne dla ceny jednostkowej.

Zestawienia:

1. Widok Zestawienia - tabela elementów scalonych, problemy z prezentacją kolumn narzutów przy zmianach narzutów w kosztorysie.
2. Zestawienie nakładów - brać pod uwagę opcje kosztorysu do wyświetlania zagłębień działów.

Wydruki:

1. Zapisywanie ustawień nagłówka czy stopki program mimo zapisania ciągle powtarza pytanie o zapisanie zmodyfikowanych danych.
2. Wydruki - brak stopki i nagłówka w spisie treści.
3. Wydruki - okno wygenerowanego podglądu wydruku nie ma skórki takiej jak Norma Expert.
4. Własne ustawienia w wydrukach. Program o ile nie znajdzie ustawień zdefiniowanych przez użytkownika dodaje automatycznie do opcji wydruków, szablonów, formatów strony, stylów „Ustawienia użytkownika”. Ułatwi to użytkownikowi modyfikację parametrów wydruku.
5. Panel stylów wydruków, wyświetlanie nieistniejących opcji wydruków.
6. Brak szablonu strony tytułowej dla przedmiaru.
7. Dodawanie znaku wodnego zawierającego tylko grafikę nie umożliwia jego zapisu.
8. Charakterystyka obiektów - zbędny tytuł i ramka.

Menedżer katalogów:

1. Grafika do kalkulatora wyboru - import/eksport katalogów.
2. KNR - Usprawnienia galerii obrazków.
3. Ciche kończenie operacji aktualizacji kartoteki na podstawie katalogów. Konieczny komunikat o rezultacie wykonania operacji.

4. Zaznaczenie wszystkich katalogów Ctrl+a powoduje, że nie można zlikwidować zaznaczenia.
5. KNR - Nie zawsze odświeża się pole z podglądem podstawy dla podkatalogu i pozycji.
6. KNR - Po imporcie katalog się nie odświeża.
7. Kod dostawcy zapamiętywać zawsze dużymi literami.
8. Wyjątek przy wywołaniu funkcji Połącz w kartotekach.
9. Źle działa funkcja Zmień w kartotekach.
10. Kartoteki - błędy szukania. Jak zaznaczona jest gałąź "Nie związane" to szukanie w gałęzi to nic nie znajduje.
11. Podczas dodawania nakładu/kategorii w kartotekach blokada zmiany fokusa.
12. Kartoteki. Brak waluty bazowej w bazie.

Menedżer baz cenowych:

1. Po odtworzeniu bazy z kopii nie są wyświetlane odtworzone cenniki.
2. Poprawić obsługę cenników przy pomocy klawiatury – przechodzenie pomiędzy kontrolkami.
3. Tworzenie nowego cennika – nie dopuścić do utworzenia cennika, gdy nie zdefiniowano wszystkich wymaganych danych.
4. Informacja o Liczbie pozycji w danym cenniku nie odświeża się po usunięciu z niego nakładów.
5. Poprawić algorytmy wyszukiwania w cennikach.
6. Usuwanie elementów z cennika trwa za długo.
7. Czarny tekst przy zaznaczeniu wiersza ciemnoniebieskim kolorem jest mało czytelny.
8. Usuwanie dużej ilości nakładów w cennikach RMSO wolno działa.
9. Usunięcie nakładu/pozycji zajmującego/-ej więcej niż jeden wiersz w widoku, powoduje faktyczne usunięcie nakładu/pozycji z bazy danych, jednak na gridzie pozostają wiersze, które nie były zaznaczone.
10. Nowododanego nakładu/pozycji nie można zaznaczyć w widoku po modyfikacji właściwości. Dopiero odświeżenie zawartości widoku umożliwia

zaznaczenie elementu.

11. Pytanie o usuwanie poziomu cen z cennika - niedopracowany dialog.
12. Dodać w bazach cenowych aktualizację kartoteki RMSO identycznie jak w katalogach.
13. Dodać w gridzie możliwość zaznaczenia wielu cenników. W panelu wspólnych opcji cenników ma być tylko możliwość zmiany danych blokady edycji. Ta funkcjonalność zaznaczania i edycji wspólnych właściwości (blokady) powinna też działać na cennikach RMSO i CJP.
14. Cenniki - kryteria wyboru nakładów podczas importu cennika "SYSTEM" nie będą pamiętane.
15. Potrzebna informacja o działaniu/postępie akcji usuwania nakładów w rozbudowanych cennikach RMSO.
16. Cenniki- podczas zaawansowanego szukania cenników CJP panele nachodzą na siebie.
17. Nie dopuszczać do usuwania jedyne poziomu cen.
18. Odświeżanie widoku przy dodawaniu do pozycji ceny dla kolejnej jednostki obmiaru.
19. Poprawić dodawanie podkatalogu do cennika CJP. Nie pojawia się w drzewie katalogów cennika.
20. Wklejanie pozycji do cennika CJP kończy się błędem programu.

Import cenników:

- Zmiana opisu cennika cen jednostkowych Athenasoft.

Kontrolki:

- Edytor RTF - po wczytaniu pliku przy zamykaniu edytora nie pyta czy zapisać.